Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei
Kreisgericht VII Berlin

Guy Saville

PLÁN MADAGASKAR

1953: Hitler vítězí, 5 miliónů Židů deportováno do Afriky, Začíná nová válka...

Beginn der Planungen

Noch Anfang 1940 wollte der Reichsführer SS Heinrich Himmler alle europäischen Juden ins Generalgouvernement – den von Deutschland besetzten größten Teil Polens – deportieren. Dies stieß auf den Widerstand von Hans Frank, der Göring zu einem Erlass vom 24. März 1940 bewog, mit dem die Umsiedlungen bis auf weiteres ausgesetzt wurden. Fortan wurde der Madagaskar-Plan öffentlich diskutiert. Am 29. Mai 1940 stellte Himmler seinen Plan Hitler vor und schlug „die Auswanderung sämtlicher Juden nach Afrika oder sonst in eine Kolonie" vor. Himmler äußerte in anderem Zusammenhang, da dies noch der mildeste und bes Weg wäre, da man „die bolschewi ische Methode der physisch Ausrottung eines Volkes aus inne Überzeugung als ungermanisch u unmöglich"ablehne. Hitler stimm der Ausarbeitung des Ma gaskar-Plans zu, da nach Beginn

PLÁN MADAGASKAR

GUY SAVILLE

CPRESS

Brno
2016

Plán Madagaskar

Guy Saville

Překlad: Eva Kadlecová
Jazyková korektura: Kateřina Hošková
Obálka: Adam Pižurný
Odpovědný redaktor: Dalibor Kumr
Technický redaktor: Radek Střecha
Tisk: EUROPRINT a.s.

Authorized translation from the English language edition THE MADAGASKAR PLAN.
Copyright © Guy Saville, 2015
Translation © Eva Kadlecová, 2016

Objednávky knih:
www.albatrosmedia.cz
eshop@albatrosmedia.cz
bezplatná linka 800 555 513
ISBN 978-80-264-0998-4

Vydalo nakladatelství CPress v Brně roku 2016 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 23 819.
© Albatros Media a. s., 2016. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA a.s.

AFRIKA, 1953

Casablanca
ALŽÍRSKO
FRANCIE
MAROKO
(ŠPANĚLSKO)
Martha I.
LIBYE
(ITÁLIE)
Káhira
EGYPT
DEUTSCH
WESTAFRIKA
('MUSPEL')
AQUATORIANA
Dakar
Konakry
Chartúm
SÚDÁN
BRITSKÉ
SOMÁLSKO
SIERRA
LEONE
GOLD
COAST
NIGÉRIE
KAMERUN
ABYSSINIA
(ITÁLIE)
SOMÁLSKO
(ITÁLIE)
Fritz Paula I.
Schädelplatz
KENYA
Neu
Berlín
Stanleystadt
DEUTSCH
KONGO
DEUTSCH
OSTAFRIKA
(DOA)
Mombasa
Loanda
Roscherhafen
ANGOLA
(PORTUGALSKO)
Elisabethstadt
Diego Suarez
N RHODESIE
NAZI-OCCUPIED
ANGOLA
Lusaka
Salisbury
Tana
S RHODESIE
MOSAMBIK
PORTUGALSKO
DEUTSCH
SÚDWESTAFRIKA
Walfisch Bucht
Windhuk
BECHUANALAND
JIŽNÍ
AFRIKA
(NEUTRÁLNÍ)
MADAGASKAR
Cape Town
Nacistická Afrika
Britské impérium
Válečná zóna
Německé námořní základny

MADAGASKAR, 1953

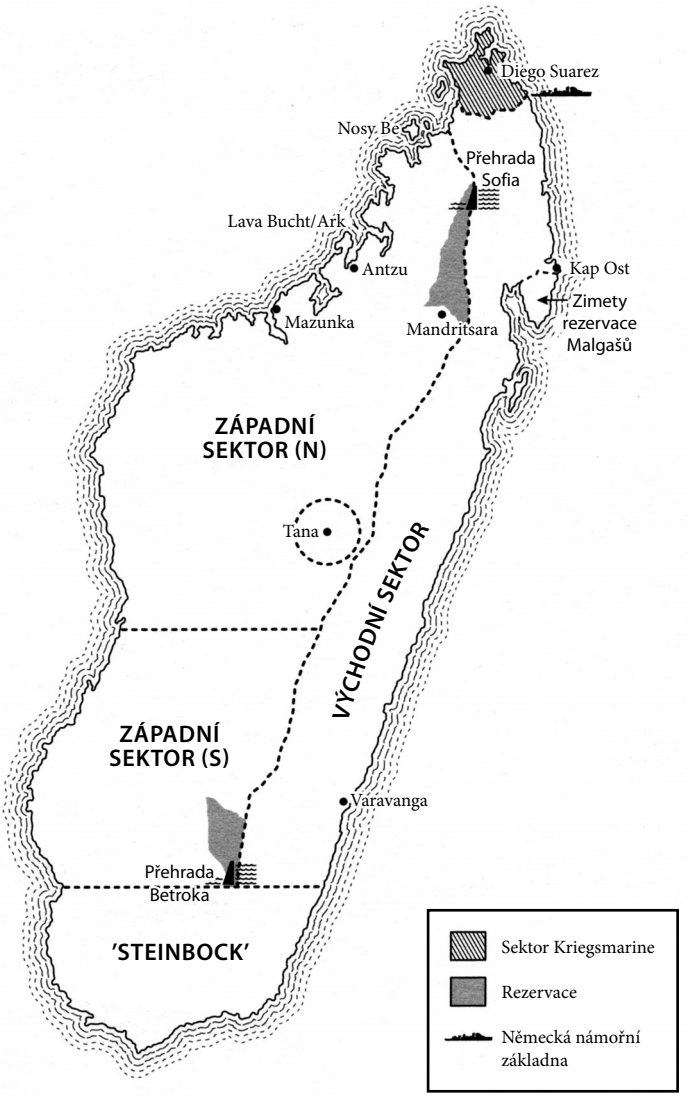

Opět
mému Coleovi

Čtenáři s podrobnějšími znalostmi severního Madagaskaru si povšimnou, že jsem se co do jeho geografie dopustil určitých nepřesností – bylo to vždy v zájmu vyprávění. Z téhož důvodu jsem zjednodušil také nepřeberné množství organizací, oddělení i jednotlivců, které nacisté využívali při realizaci svého „plánu Madagaskar“. Doufám, že odborníci z obou oblastí budou vůči této licenci shovívaví.

Doufám, že otázka židů bude definitivně vyřešena možností rozsáhlé emigrace do Afriky nebo nějaké jiné kolonie.
Heinrich Himmler
Zpráva Adolfu Hitlerovi, 25. květen 1940

Navzdory Führerovým ideologickým obavám pevně věřím, že tato zbraň nám dokáže přinést konečné vítězství v Africe.
WALTER HOCHBURG
Přísně tajné komuniké do Germanie, 22. březen 1953

Svět v letech 1940 – 52

V květnu 1940 po několik hodin vládla naděje, že by britské jednotky u Dunkerku mohly vyváznout. Pak Hitler vydal rozkaz k jejich zničení.

Po katastrofě, která následovala, byly tisíce britských vojáků zabity a čtvrt milionu jich bylo uvězněno. Premiér Churchill rezignoval. Jeho nástupcem se stal lord Halifax, jenž po posouzení veřejné atmosféry hrůzy a zděšení začal usilovat o mír. V říjnu toho roku uzavřely Británie s Německem dohodu, podepsaly pakt o neútočení a založily Radu Nové Evropy. Obsazeným zemím – Francii, Belgii, Nizozemsku, Dánsku a Norsku – byla udělena autonomie pod vedením pravicových vlád, a zaujaly tak místa vedle Itálie, Španělska a Portugalska. Třebaže oslabené, rozprostíralo se britské impérium i nadále po celé zeměkouli.

Když si takto zajistil západní hranice, spustil Hitler roku 1941 překvapivý útok na Rusko; o dva roky později byl Sovětský svaz minulostí. Říše se nyní rozprostírala od Rýna až po Ural; její hlavní město se přejmenovalo na Germanii. Lidé v blízkosti Führera začali volat po znovuzískání kolonií, o které Německo přišlo po Versailleské smlouvě. „V den, kdy dokončíme pevné uspořádání Evropy," odpověděl na to Hitler dychtivému SS publiku, „obrátíme svou pozornost k Africe."

Vojska Říše napochodovala k rovníku a podrobila si rozsáhlá území od Sahary až po Belgické Kongo. Jak se nové teritorium začínalo přibližovat k hranicím britského impéria, uzavřeli Hitler s Halifaxem další mírové dohody zaručující vzájemnou neutralitu obou zemí. Vyvrcholením těchto

snah byla Casablanská konference v roce 1943, během níž byl kontinent rozdělen – Churchillovými slovy „rozštípnut“ – mezi obě velmoci. Británie si měla zachovat své zájmy ve východní Africe; Německu měl zůstat západ. Další vyjednávání zaručila také malé italské impérium pro Mussoliniho, zatímco Portugalsko si mohlo ponechat své kolonie v Angole a Mosambiku.

Spojené státy si po celou dobu těchto otřesů zachovávaly svůj neochvějný izolacionismus.

Africké impérium Německa pak bylo rozděleno do šesti provincií. Civilní i vojenské správce postupně nahradili guvernéři SS, odpovědní Hitlerovi, ale zpola autonomní a disponující takřka neomezenou mocí. Nejctižádostivějším z nich byl guvernér Konga, Walter Hochburg. Vystavěl třpytivá nová města a africkou dálniční síť, bezohledně vykořisťuje přírodní zdroje kontinentu za účelem „utužení šlach Evropy“. Byl zodpovědný rovněž za masovou deportaci černé populace na Saharu, čin, který si jen málokdo dovolil zpochybnit.

Navzdory desetiletí míru a prosperity zůstával Hochburg neklidný: toužil vidět hákový kříž, jak se šíří nad celou Afrikou. V roce 1952 napadl portugalskou Angolu a začal chystat invazi do britské Severní Rhodesie. Koloniální úřad v Londýně, společně s některými elementy v Germanii, které se obávaly Hochburgovy rostoucí moci, se mu rozhodl postavit. Zorganizoval zfušovaný pokus o atentát, aby Hochburga vyprovokoval k předčasné invazi do Rhodesie, donutil ho bojovat na dvou frontách a přetížit své síly. Porážka by pak znamenala definitivní konec jeho ambicí.

Dne 21. září 1952, přestože německá armáda trčela v Angole, poslal Hochburg své panzery do Rhodesie. Hitlera ubezpečil, že bude následovat rychlé vítězství…

Hampstead, Londýn
4. říjen 1952, 1.15

Neměla žádné zprávy už od toho rána, kdy se rozdělili. Žádný telegram, žádný dopis, žádný udýchaný posel přicházející s úsvitem. Ani jedno jediné slovo od Burtona, už pět týdnů a jeden den, pouze zprávy v rádiu, které nechtěla poslouchat: válka v Kongu, tisíce zmasakrovaných. Vedla boj sama se sebou, aby nepočítala každou uplynuvší hodinu.

Madeleine Cranleyová ležela na boku zabalená v přikrývce a snažila se spát. Její dlouhé tmavé vlasy se rozlévaly po celém polštáři. Uvnitř cítila letmé pohyby dítěte, které v sobě nosila. Byla teď v pátém měsíci, miminko se má narodit v únoru. Kdykoli stolovala se svým manželem, demonstrativně se cpala vším možným, doufajíc, že přibraná kila zamaskují její rostoucí břicho. Hrdlo se jí neustále svíralo nad nechtěným jídlem; dorty a pudinky a omáčky jí v krku hořkly kyselinou; z neustálého žvýkání ji bolela čelist.

Hodiny v chodbě odzvonily půl druhé, potom dvě hodiny ráno. Madeleine střídavě ztrácela vědomí a zase ho nabývala; po nějaké době se natáhla a zhasla světlo.

Napětí v její tváři začalo zvolna ochabovat, obklopilo ji teplo… a pod rouškou úlevy milosrdných snů zaslechla vzdálené kroky. Představovala si, že patří Burtonovi. Vydal se do Afriky, aby zabil SS guvernéra v Kongu, srdce neoblomné odplatou. Úpěnlivě ho prosila, aby to nedělal. A teď byl zpátky… vklouzl k ní do postele, přesně jak to dělával v jejich vzácných,

výjimečných nocích, tělo chladné a vítané, vonící pižmem a dřevěným kouřem. Ještě než se schoulila do jeho náručí, chtěla, aby věděl, jak strašně rozzuřená na něj je, jak ji obavy o něj téměř zbavily rozumu. Zašeptal cosi omluvně – ale ona už to nepotřebovala; stačilo jí mít ho zpátky. Celou budoucnost už stráví jen spolu.

Přerývaně dýchala a zapudila původní myšlenku: sem by Burton nikdy nepřišel.

Mysl se jí tedy začala potulovat po dalších možnostech. Dobře známou kočičí chůzi služebnictva v krocích nepoznala a její manžel to být nemůže: odjel za prací a má se vrátit až zítra. Kroky nepatřily ani její dceři Alici; na to byly příliš tupé, příliš těžkopádné.

V domě byl někdo cizí.

Madeleine rozsvítila lampu a nastražila uši. V domě tiše zavrzalo. Copak si ty kroky snad představovala? Dupání těžkých bot po schodech se jí nabourávalo do snů už mnoho let, od doby, kdy se coby uprchlice dostala do Británie.

Měla pocit, že je slyší přicházet z horního poschodí, minout její dveře a sestupovat po hlavním schodišti. Tlusté podrážky tlumené kobercem.

Madeleine se vymanila zpod přikrývky a, s myslí stále trochu zastřenou, vyšla na odpočívadlo. Bylo rozsvíceno, přestože dům se měl topit v temnotě. Vystoupala po schodech, uvědomujíc si neforemnou přítěž ve svém břiše. Nad ní byla ještě dvě patra: pokoje pro služebnictvo až docela nahoře a pod nimi poschodí, kde ležely pokoje pro hosty a Alicin pokojíček.

Otevřela dveře, jak nejtišeji dokázala, pro případ, že by se jí to celé jen zdálo. Hrdlo se jí sevřelo: lampička u Aliciny postele byla rozsvícená a zalévala pokoj její dcery matným svitem – postel však byla prázdná. Madeleine vsunula ruku pod pokrývku: matrace byla ještě vlažná dětským teplem.

„Elli?“ To byla Alicina láskyplná přezdívka. „Elli?“ Z nějakého důvodu volala šeptem.

Z pokoje vedly spojovací dveře do herny. Madeleine je otevřela: nespatřila nic než tmu a odlesky v očích houpacího koně. Na okno se zvenčí

tlačila mlha. Vrátila se do pokoje a nahlédla do skříně. Alice se někdy schovávala mezi hromady přikrývek a plyšových medvídků. Ale skříň byla taky prázdná. Pomyslela na tu chvíli, kdy se Elli ztratila na Burtonově farmě. *Neboj se,* řekl, *najdeme ji.* Jeho tón byl tak sebejistý, tak uklidňující.

Madeleine se vrátila o patro níž a naklonila se přes zábradlí: „Elli?" zavolala.

Objevila se hospodyně paní Andersonová: černé šaty, vlasy pevně svázané do černého drdolu. Měla v sobě servilnost, která Madeleine znervózňovala; cítila, že ona jako paní domu je jí cizejší než polský zahradník.

„Viděla jste Elli?"

Paní Andersonová nechala na rty vklouznout vzácný úsměv. „Alice," oddělovala pečlivě jednotlivé slabiky, „je dole s námi."

„A co tam dělá?"

„Nic, s čím byste si musela dělat starosti, paní Cranleyová."

„Vždyť je uprostřed noci! Moje dcera by měla být v posteli."

„Stejně jako vy."

„Co jste to řekla?"

Tvář paní Andersonové napjal další úsměv, a byla pryč.

Madeleine odkráčela k sobě do pokoje pro župan a pantofle; nechtěla se postavit hospodyni s nahými prsty u nohou. Zatlačila do dveří a zůstala stát jako přimrazená. Její ruce se instinktivně chytly za břicho.

Na posteli ležel kufr. Ten otřískaný kufr, se kterým opouštěla Vídeň před čtrnácti lety, po anšlusu, kdy se její země zmocnili nacisté.

„Myslel jsem, že jsem ti říkal, ať to vyhodíš. A pak se od paní Andersonové dozvím, že to je schované ve sklepě celou tu dobu, co tu bydlíš."

Byl to její manžel, Jared.

Byl vyšším státním úředníkem na Koloniálním úřadě. Teď byl oblečen ve své uniformě – uhlově černém obleku s úzkým proužkem a vestičce. Z jeho oblečení čišely vůně noci: podzimní, vlhké, vše prostupující. Světlé vlasy mu tmavly brilantinou. Jeho oči působily uslzeným dojmem, jako by nedávno plakal. Balil kufr.

„Myslela jsem, že jsi dnes v noci pryč," řekla Madeleine.

„Dostal jsem dobrou zprávu. Spěchal jsem domů, abych se o ni s tebou podělil."

„Proto je Elli dole?"

„Opravdu bys jí tak nemusela říkat. Zní to příliš německy. Už tak mají lidi až dost řečí."

Jared nepřestával balit kufr. Jeho výběr šatstva neměl zdánlivě žádnou logiku: letní šaty, vlněné punčochy, její oblíbený propínací svetr. Sáhl po hedvábném živůtku a sevřel ho v pěsti: „Nepamatuju si, že bych ti tohle kupoval. Vypadá to lacině."

Madeleine v něm poznala dárek od Burtona. Tváře se jí rozhořely teplem. Za poslední měsíc si všimla spousty takových zdánlivě nevinných provokací. U snídaně Jared nahlas předčítal titulky z *Timesů* – „NACISTI ZAHNÁNI KE KONŽSKÉ HRANICI", „OBLÉHÁNÍ ELISABETHSTADTU ZAHÁJENO" – a u toho se vyptával, jaké má pocity nad tím, že bylo v Africe zmasakrováno tolik vojáků. Ale on to přece nemohl vědět. Jak by tam mohl jen tak sedět, pojídat toust a usrkávat Darjeeling, kdyby tušil, že jeho žena za stolem čeká dítě s jiným mužem? Už začínala být paranoidní z vyčerpání.

Snažila se, aby byl její hlas co nejsladší a lehký jako pírko. „My někam odjíždíme?"

Jared její otázku ignoroval a hodil živůtek do kufru. Madeleine, nejistá, co má dělat, rukama si dál chráníc břicho, nohy postupně prochládající od podlahy, tiše čekala, až bude manžel hotov. Konečně hodil do kufru pár lahviček parfému, zabouchl víko a zvedl kufr, aby zkusil jeho váhu.

„Nechceme přece, aby byl moc těžký," podíval se jí do očí. „Ve tvém stavu."

Madeleine se sevřely útroby. Přinutila se ke smíchu: „Jakém stavu?"

Jared nechal spadnout kufr na zem, přešel přes pokoj a naklonil se nad ni. Měla chuť udělat krok dozadu – ale odolala.

Hrábl po kabátku od jejího pyžama. Koupila si nedávno tři nová pyžama, příliš veliká, v empírovém stylu, aby zakrývala její pas. Chvíli si pohrával s jeho konci, potom začal rozepínat knoflíky. Jeho pohyby by

mohly působit svůdným dojmem, nebýt ale chladu v jeho očích. Hladkýma rukama s pečlivou manikúrou obkroužil její břicho, jeho roztažené prsty oddělené od miminka jen tenkou bariérou její kůže.

Madeleine se už dál neudržela a ucouvla.

Jared se předklonil, jako by ji chtěl políbit na ucho, a cosi zašeptal. Bylo to tak tiché, že to Madeleine sotva postřehla.

Znělo to jako *Já vím*.

***

Odkudsi zavála hořká pachuť cigaret. Madeleine udělala další krok vzad a zjistila, že se opírá zády o dveře. Prsty se jí zarývaly do břicha víc a víc, až cítila tlak i na hrudním koši. Miminko zakopalo.

„Jarede, prosím, to bolí."

Pak znovu promluvil: bylo to suché konstatování. Tvář měl studenou jako vosk, vymizela z ní veškerá nonšalance předcházejících týdnů. „Vím o tobě a tvém milenci –"

V uších jí hučelo, současně vysoce a pronikavě a ohlušujícím hlubokým duněním. Potřebovala se posadit.

„– farmě. Ten krásný život, co jste si společně plánovali. Vím to už od jara."

Madeleine zavrtěla hlavou.

„Dal jsem ti úplně všechno," pokračoval, „a tohle mám za to."

Už dávno věděla, že tenhle okamžik jednou musí přijít, a v duchu si zkoušela, co asi odpoví. Chtěla svalit vinu na něho, za to, jak ji zavřel do hranic svého malého světa, byť byly jeho součástí večeře v plesových róbách a hotelové apartmány v hlavních městech Evropy. Jak ji napomínal, že jí jako nádenice, jak dával najevo svou nelibost, když se usmála příliš laskavě na portýra. *Každý by měl znát své místo, Madeleine*. Jak strávila několik let hraním své role manželky – nejdříve s nelíčenou radostí – aniž by kdy věřila jeho roli manžela. Madeleine necítila touhu ospravedlnit se, chtěla mu to jen vysvětlit. Burton nebyl příčinou jejich

odcizení; pouze jí nabídl život, po jakém toužila. Ale teď, tváří v tvář Jaredovi a jeho očím zalitým slzami, se v ní začaly vzdouvat výčitky svědomí.

„Tak to nikdy nebylo." Hned několikrát ji vina přinutila Burtona odmítnout. Dotkla se svého manžela, očima bloudila po tmavé tkanině jeho saka. „Je mi to tak líto, Jarede. Já…"

Setřásl její ruku, otočil se k ní zády. Ramena se mu lehce chvěla. Dlouhou chvíli oba mlčeli. Madeleine měla pocit, že za dveřmi někoho zaslechla, jak je špehuje; a znovu ten odér cigaretového kouře.

„Dám ti na vybranou," řekl pak její manžel. „Buď můžeš odjet hned dnes v noci, anebo," polkl a v hrdle mu zachrčelo, jako by příští slova byla žluklá, „anebo ti všechno odpustím. Budeme žít jako dřív. Dal bych přednost potratu, ale pokud to nepůjde, jsem ochoten vychovávat to dítě jako své vlastní. Nikdo se to nikdy nemusí dozvědět."

Madeleine oněměla.

„Takže?"

„Jarede, já… já…"

„Vyber si." Když neodpověděla, zopakoval to; tentokrát cítila, jak se do jeho hlasu vkrádá cosi dalšího. Opovržení, krutost.

Vykročila vpřed a sáhla po kufru. „Musím se jít obléct."

„Ty mu dáš opravdu přednost před tímhle vším?" Rozmáchl se rukou po pokoji. Madeleine sledovala očima jeho ruku, rozvinutou v císařském gestu: postel od Spinka & Edgara, ložní prádlo od Petera Reeda, skříně nabité nejnovější módou této sezóny, zásuvky ukrývající diamantové prsteny a perly, které ji nikdy nezajímaly. Pomyslela na profukující, holé pokoje farmy a na to, jak pohodlně se cítila tam.

„Je mi líto, Jarede. Miluji ho."

„A milovala jsi někdy mě?"

„Už si nevzpomínám."

Vytrhl jí kufr z ruky a postavil ho na zem. „Je tu ale ještě něco. Než se rozhodneš –"

„Na to už je příliš pozdě."

Vytáhl ze saka obálku a položil jí Madeleine do dlaní. „Říkal jsem ti, že jsem spěchal domů. Čekal jsem na tohle už celé týdny a nemohl se dočkat, až ti to dám."

Pečeť byla zlomená. V obálce byl krycí dopis a asi tucet stránek popsaných jmény lidí.

„Nerozumím tomu," řekla Madeleine.

Bylo to komuniké od admirality ohledně britské válečné lodi v Kamerunském zálivu. HMS *Ibis*. Potopena, nejspíš po torpédování Kriegsmarine, německým válečným námořnictvem. *Ibis*: neznamenalo to pro ni nic, a přesto Madeleine pocítila v útrobách neklid, který nepocházel od dítěte. Třicet mužů bylo naživu vytaženo z vody. Všichni ostatní zahynuli.

Zvedla oči k Jaredovi.

„Druhá stránka," řekl. „Seznam padlých."

Madeleine otočila stránku a očima projížděla jednotlivá jména. Bylo to až dole: Burton Cole.

Celý svět se náhle naklonil k jedné straně, jako by se sama Madeleine ocitla na zasažené lodi. Papíry jí vyklouzly z ruky a snesly se Jaredovi k nohám. Snažila se dýchat: každý nádech, jakkoli mělký, od ní vyžadoval veškeré úsilí.

„V Kongu se všechno pokazilo," pokračoval její manžel, zatímco do jeho slov pronikal lehký záchvěv potěšení. „Musel utéct – do Angoly. A pak na lodi zpátky domů. Aspoň tak to tvůj milenec měl v plánu."

„Kongo." Mohla sotva promluvit. „Jak víš o Kongu?"

„A kdo myslíš, že ho tam poslal? Kdo naplánoval jeho rande s Hochburgem?"

„Ty?"

„Cole byl pro ten úkol dokonalý nástroj, i když o Koloniálním úřadu jsme mu pochopitelně neříkali. Nechal Hochburga padnout do naší pasti kvůli invazi do Rhodesie, a jakmile posloužil svému účelu, nechali jsme ho umřít."

Roztřásla se, až se téměř zhroutila, a toho muže, který býval jejím manželem, jako by teď spatřila v úplně jiném světle. Jako tehdy, když ji

jedinkrát v životě zbil. Jediná rána do břicha, která ji srazila na kolena; už si ani nevzpomínala, co tehdy provedla. Jared se jí potom omlouval, že nad sebou ztratil kontrolu, přísahal, že se to už nikdy nestane, a zaplnil dům tolika liliemi, až se jí z nich zvedal žaludek. Burtonovi o tom nikdy neřekla.

„Mělo by ti to usnadnit rozhodování." Mluvil věcně jako obchodník, jako státní úředník, který informuje svého ministra. „Předpokládám, že zůstaneš. Jsem si jist, že na tu hloupou aférku můžeme zapomenout –"

Vrhla se na něj, prsty mu jako drápy zaryla do tváře. Nehty jí zrudly.

Cranley jí mrštil zpátky. Madeleine klopýtla a upadla; dítě v ní ohavně poskočilo, jako kámen.

Její manžel vykročil dopředu a šlápl při tom na seznam utopených námořníků. Prsty se mu sevřely do pěsti. Zachytila záblesk jeho snubního prstenu: přerazil by jí zuby.

„Co výsměchu jsem si kvůli tobě nechal líbit," cedil mezi zuby. „Jared Cranley, muž, který mohl mít *kteroukoli* ženu, ale oženil se s židovskou služkou. Z lásky." Vytáhl kapesník a frknul do něj. „Říkalo se, že jsem nejromantičtější chlap v Londýně."

Madeleine se vzlykem vstala, popadla kufr a otevřela dveře. Najde Alici a utečou spolu na farmu.

„Tohle je pan Lyall," pronesl Cranley.

Cestu jí zahradil muž s rozplácnutým nosem a hustým plnovousem. Byl oblečený do černého obleku, který vypadal, jako by se v něm spalo. Vznášel se kolem něj tak hutný puch cigaret, že mimoděk ucouvla.

Pokusila se projít kolem něj, ale zastoupil jí cestu. Zkusila to znovu a tentokrát proti němu švihla svým kufrem. Jeho spona se uvolnila a po pokoji se rozsypaly náhodné kusy oděvů. Madeleine se chtěla prosmýknout kolem něj –

Pak najednou ležela na zemi a v bedrech ji pálilo. Neměla sílu vstát; její nitro bylo sevřené zármutkem.

Lyall zamával obuškem. Šťouchl ji s ním do tváře.

„Vždycky jsi měla krásný úsměv," poznamenal Cranley. Rozhlédl se po šatech rozházených po zemi. „Na kufr zapomeň," oznámil Lyallovi. „Chci, ať už mi zmizí z očí."

Lyall Madeleine škubnutím postavil. Uslyšela, jak se jí roztrhlo pyžamo. „Co bude s Alicí?" zeptala se.

„Bude mít všechno, co potřebuje: krásný domov, milujícího otce. Vím, že paní Andersonová bude vynikající guvernantka."

„Slibuješ?"

„Ty jsi možná židovská coura, ale Alice je pořád moje dcera." Poťukal si krvavé drápance na tváři kapesníkem. „Pro všechny bude lepší, když zmizíš bez hysterických scén. Nechci, abys ji rozrušila."

„A já?"

Jeho tón nepřipouštěl námitky ani prosby: „Lepší, než si zasloužíš."

„No tak, pane Cranley," ozval se Lyall a chytil ji za paži. Zatáhl ji na chodbu. Dveře dole pod schody byly otevřené do noční mlhy. Dole, také v tmavém obleku, čekal podsaditý muž a přecházel sem a tam. Přes předloktí měl přehozený jeden z Madeleininých kožichů; v ruce svíral revolver.

„Kam mě vezete?" zeptala se.

V mysli jí vytanula děsivá vzpomínka na chvíli, kdy si ve Vídni přišli nacisté pro jejího otce. Bušení na dveře, dům rojící se uniformami a zbraněmi. Matka se tehdy ptala na totéž. *Jen vyplnit nějaké papíry*, uklidňovala ji jedna z hnědých košil. Otec se vrátil za dva dny, bez kravaty, v zašpiněné košili a s neovladatelným třesem, jejž nedokázal zastavit.

„Všechno je zařízené," řekl Lyall hlasem matróny ve špatné komedii. „Cesta nebude trvat dlouho."

Madeleine zaryla chodidla do koberce. Zatnula svaly na nohou.

Lyall ji postrčil na kraj schodiště. „Moje žena jednou potratila, chudinka. Spadla ze schodů."

Ještě chvíli se vzpínala, ale potom nechala tělo ochabnout a rukama si objala břicho. Když Madeleine odváděli, otočila se, aby se naposled podívala na svého manžela.

Cranleyova postava byla zarámovaná dveřmi její ložnice. Na okamžik se na ni podíval a pak obrátil pozornost zpátky ke krvi na kapesníku. U nohou mu ležel seznam padlých.

ČÁST PRVNÍ

BRITÁNIE

Všechno, co mu bylo drahé – teplo domova i rodinu,
víru i sounáležitost – všechno mu sebrali
Eleanor Coleová

V dopisu své sestře, 1930

1

Schädelplatz, Německé Kongo
26. leden 1953, 6.30

Posádka panzerů jí říkala *Nashornstahl*: nosorožčí ocel. Měla být nedobytná, nezničitelná. A nosník z ní byl přivařený napříč přes vchod.

Ozval se ohlušující rachot, jako když uslyšíte hrom přímo uvnitř bouřkového mraku, a dveře explodovaly. Chodbou se rozletěly úlomky kovu a plameny. Ještě než se vzduch vyčistil od kouře, valili se přes barikádu belgičtí partyzáni, roztrhaný nosník odkopli stranou. Mezi Evropany byly vidět i černé tváře.

Oberstgruppenführer Walter Hochburg pocítil vlnu nevěřícnosti. Hned nato ho zaplavila zuřivost a v černých očích se mu zablesklo.

Žádný negr, žádný živý negr, nikdy svou špinavou tlapou nevstoupil na jeho Schädelplatz, do jeho tajného hlavního stanu. Zvedl nad pytle s pískem pušku – byla to BK44, kterou dostal od Himmlera – a stiskl spoušť. Vedle něj se ozývala střelba jednotek Waffen-SS.

Do chodby se valili další partyzáni.

„Držet pozice," zaburácel Hochburg svým syrovým barytonem.

Po jeho druhém boku ustupovali muži k další redutě. Hochburg je následoval uvolněným krokem, jistý si svou vlastní neporazitelností. Dorazil ke druhé stěně z pytlů naplněných pískem a vklouzl za ně, aby si nabil zbraň.

„Oberstgruppenführere!“

Za ním se objevil jeho nový zástupce, Gruppenführer Zelman: plochý obličej, světlé vlasy, pohled zásadně bez mrkání. Knoflíky jeho uniformy byly bez poskvrnky jako panenské stříbro. Vynořil se z jedné z bočních chodeb.

„Nové zprávy?“ informoval se Hochburg.

Zelman se přikrčil: „Tisíc partyzánů, možná víc, včetně dělostřelectva. Hlavní vchod a jižní zdi byly prolomeny. Moc dlouho už nevydržíme.“

„Kde mám helikoptéry?“

„Musíte odtud pryč, Oberstgruppenführere. Okamžitě. Vaše tělesná stráž je připravena eskortovat vás do Stanleystadtu.“ Stanleystadt bylo velké město na severu Konga.

„A nechat naši svatyni napospas negrům? Nikdy.“ Tisíc kilometrů kolem Schädelplatzu nesmí zůstat jediný negroid. Hochburg vsunul do BK44 plný zásobník. „Vezměte do ruky zbraň a bojujte. Vy, pomocný personál, kuchaři, všichni do posledního muže.“

„Nepřijel jsem do Afriky zemřít, Oberstgruppenführere.“

„Pak nemáte právo tu zůstat.“

Nebylo to poprvé, co Hochburg zalitoval, že propustil Kepplara, svého původního zástupce. Přes všechna selhání to byl chlap, který by Schädelplatz bránil s radostí. Zelman byl bratranec Heydrichovy manželky a přidělili ho k němu, když se invaze do Rhodesie přestala dařit. *Aby na mě dohlížel*, řekl mu Hochburg hned ten den, kdy dorazil.

Mezi nimi přistál granát.

Zelman popadl Hochburga a zatáhl ho do boční chodby. Výbuch proměnil vchod v hromadu cihel.

„Já bych ho hodil zpátky,“ poznamenal Hochburg, když se zvedl zpátky na nohy a oprašoval si oděv. Když ho probudil útok, oblékl si černou slavnostní uniformu, která poslušně obepínala jeho svalnatá ramena; teď byla zaprášená a roztrhaná.

Zelman ho prováděl kamennými chodbami Schädelplatzu, až se ocitli na jeho hlavní třídě. Náhle se zastavil.

Hochburg tu byl naposledy před patnácti minutami, kdy žádal základnu v Kondolele, aby poslala do vzduchu jeho bitevní helikoptéry. U dveří by měly být stráže; na jejich místech se ale proháněl jen vítr. Hochburg odstrčil svého zástupce stranou a vstoupil do operačního střediska. Skrz roztroušené mraky do něj prosvítaly první známky úsvitu, paprsky oranžového a korálově růžového světla.

V Hochburgovi se vzedmula vlna úděsu. „To nemůže být…“ pronesl. Znělo to, jako by ve svých vysokých botách šlapal po hlemýždích.

Operační středisko dostalo přímý zásah. Stolní mapa uprostřed místnosti byla rozlomená vedví; stropem nad ní prosvítaly útržky oblohy. Černé trojúhelníčky, představující jednotky Waffen-SS, byly rozházené po zemi. Hochburg se pro jeden sehnul a otáčel ho v prstech jako věštecký kámen. Na zemi ležela mrtvá těla a jiskřící kabely. Jen dálnopis vypadal nepoškozený a pokračoval ve svém čilém válečném švitoření. Touhle dobou už měl být pánem Severní Rhodesie, její měděné doly měly sloužit Říši, města a prašné roviny měly být vyčištěné od negroidní hrozby. Jeho panzery sem pronikly vloni, jenže britské jednotky už na ně čekaly. Rychlé vítězství, které slíbil, se proměnilo ve vleklý ústup, až Britové nakonec překročili hranici a obklíčili Elisabethstadt, třetí největší město Konga. Od té doby se v obléhání střídaly útoky a protiútoky. Hochburgova armáda měla dost práce na jihu, a situace využily zbytky belgické Force Publique a spustily na severu kompletní partyzánskou válku. Belgičani, předchozí vládci Konga, ve svých rebeliích pokračovali už od chvíle, kdy se před deseti lety nad kolonií rozprostřel stín hákového kříže; aktuální vývoj jim dodal odvahy.

Radiotelegrafistka naléhavě hovořila do mluvítka. Hochburg zastrčil černý trojúhelníček do kapsy a položil jí ruku na rameno. Vlasy měla zdrsněné prachem, pravou tvář popálenou. „Nějaké zprávy o helikoptérách, Fräulein?“

„Ztratili jsme spojení s Kondolele, Oberstgruppenführere.“

„Posily?“

„Stanleystadt hlásí novou ofenzivu proti městu spuštěnou hodinu před úsvitem. Nemůžou postrádat ani jednoho muže.“

„Musíte zmizet," naléhal Zelman.

Hochburg si přejel dlaní po holé lebce. „Ne."

„Při vší úctě, Oberstgruppenführere, jestli vás zajmou, budou vás vláčet ulicemi Lusaky –"

„Myslíte, že mě to zajímá?"

„Germanii* by to zajímat mohlo, zvlášť jestli se ocitnete před negerským soudem."

Hochburg si povzdychl. „Byl byste přesvědčivější, Zelmane, kdybyste si tak zoufale nesnažil zachránit vlastní krk."

„Odtud ani nemůžete nařídit protiofenzivu. Stanleystadt je vaše jediná naděje."

„Tohle je můj domov."

„Nemáme helikoptéry, nemáme dost mužů. Tahle bitva je předem prohraná."

Telegrafistka vztyčila ruku a promluvila: „Schädelplatz je víc než zdi, které nás obklopují. Je to ideál. Maják pro naše srdce." Neměla odvahu podívat se na Hochburga přímo. „Dokud přežijete vy, Oberstgruppenführere, přežije i on."

„Ta dívka má pravdu," řekl Zelman. „Nemusíme tu umřít."

Hochburg se zamyslel nad jejími slovy, neochotný připustit si pravdu. Pak dívku něžně poplácal po rameni: „Tady už nejste nic platná. Pojďte s námi, budete v bezpečí."

„Zůstanu tady, Oberstgruppenführere. Budu se snažit sehnat ty helikoptéry."

„Tak vidíte, Zelmane. Dejte mi batalión dívek a válka bude vyhraná."

Vyrazil z místnosti, pušku připravenou ke střelbě.

„Kam jdete?" volal za ním Zelman.

Světla průchodu mihotala Hochburgovi nad hlavou. Ozývaly se sporadické salvy střelby, od zdí se odrážely výkřiky belgických partyzánů.

---

* Hlavní město Říše, dříve Berlín

Hochburg byl zklamaný, že cestou do své studovny ani jednoho z nich nepotkal.

Venku na něj čekala Leibwache – jeho osobní tělesná stráž. Zahnal je už dříve, protože na Zelmanův popud dělali cavyky kolem každého jeho kroku. Všichni byli oblečeni v tmavých bojových uniformách a ozbrojeni útočnými puškami BK44. Jeden z nich držel na vodítku Fenrise – jeho rhodéského ridgebacka. Hochburg vzal psí hlavu do dlaní a nadechl se jeho psího dechu.

Francouzská okna studovny byla prolomená dovnitř, podlaha posypaná skleněnými střepy. Vzduchem se vznášel přízračný kouř. „Přineste mi benzín," poručil Hochburg a očima přejížděl plné nástěnné knihovny. „Pak se vraťte dolů na nádvoří a zajistěte to tam. Někdo se postarejte o psa."

Svalil se za psací stůl, odemkl zásuvku a vytáhl z ní pečlivě zavázaný kus pytloviny. Uvnitř byl nůž. Když ho vytahoval, zatřpytilo se stříbro. Byla to čepel, kterou mu chtěl vrazit do srdce Burton.

Burton Cole.

To on nesl vinu za smrt Hochburgovy velké lásky Eleanor. Burtonovy matky. Dala přednost svému synovi před ním, čímž sama sebe odsoudila ke kruté smrti. Hochburg to Burtonovi nikdy neodpustil. Po celé roky zůstával jeho žal po Eleanor stejně syrový jako jeho touha po odplatě. Touha vidět jejího syna hořet – doslova hořet, libovat si v každém jeho výkřiku mezi praskáním ohně – mu rozproudila krev jako už dlouho nic. Bylo to však pálení fantomového údu, od kterého se nedalo ulevit. Burton byl mrtev: ztorpédován a potopen u pobřeží západní Afriky. Hochburg vydal osobně rozkaz. Bylo to rozhodnutí, kterého brzy začal litovat.

Zatímco se válka ve Rhodesii roztahovala přes hranice zpátky do Konga, Hochburg trávil své noci tím, že si představoval Burtonovy poslední okamžiky. Paniku toho chlapa, když se loď začala naklánět a plnit plameny; dilema, jestli se vzdát ohni, nebo mořským vlnám. Člověk se vždycky vrhne přes palubu: touha lidského organismu po životě ho nutí k zachování sebe sama, i kdyby jen o pár minut déle. Burton se musel

nevyhnutelně nadechnout slané vody; a to byl přesně ten okamžik, kterého Hochburg tolik litoval.

Byl totiž ošizen o ten poslední pohled do jeho očí, o poslední výměnu triumfu a prohry. Pak se Burton ztratil v temnotě a zapomnění, a také ten pohled byl Hochburgovi odepřen. Věděl, kdo tím utrpěl nejvíc: sám musel žít s bolestí nad ztrátou Eleanor den co den.

Vstoupila jedna Leibwache s kanystrem, v němž šplouchal benzín. Za ní vklopýtal do místnosti Zelman. „Už jsou v operačním středisku. Zbývá nám jen pár minut."

„Co se stalo s tou telegrafistkou?" zeptal se Hochburg.

Jeho zástupce místo odpovědi došel k portrétu Führera a cvakl vypínačem ukrytým v rámu. Udělal to s jistotou, která Hochburga popudila. Obraz se pohnul a odhalil tajnou komoru. Na podlaze byl poklop, který vedl do tajné podzemní chodby ven ze Schädelplatzu.

„Nebudu odsud tajně utíkat," ohradil se Hochburg a vrátil nůž do pouzdra.

„Oberstgruppenführere," naléhal Zelman úpěnlivě. „Musíme zmizet – hned." Jeho hlas se skláněl do tajné chodby.

Hochburg se otočil ke strážci s kanystrem. „Knihy," řekl. Na záchranu Schädelplatzu už bylo možná pozdě, ale jeho nepřátelé rozhodně neodejdou s kořistí jeho vzácných svazků. Sledoval, jak voják polévá knihy benzínem, a pak nařídil Zelmanovi, aby je zapálil. Škrtnout zápalkou osobně by mu zlomilo srdce.

Pak vyšel na verandu. Nádvoří pod ním bylo prázdné až na jeho muže rozestavené po obvodu. Posvátná země se třpytila paprsky světla, jak nad jejich hlavami pokračovalo bombardování. Ještě zbývala jedna věc, kterou musí zachránit.

Ta ze všeho nejcennější.

***

Pod nohama se mu rozprostíraly lidské lebky. *Lebky dvaceti tisíc negrů*, jak Hochburg s nadšením vykládal všem návštěvníkům. Toto místo dalo

Schädelplatzu jeho jméno: „náměstí lebek“, země vydlážděná lidskými kostmi.

V růžové mlze úsvitu si dopřál chvilku na poslední vychutnání tohoto nádvoří. Byla to pevnost jeho srdce: veliké čtvercové nádvoří, po obvodu lemované podloubím, v každém rohu s jednou strážní věží, odkud stříleli jeho vojáci do okolní džungle. Severní zeď byla zahalená lešením kvůli opravám škod, které způsobil před rokem Burton a jeho banda atentátníků. Burtona najala klika rhodéských průmyslníků a britské zpravodajské služby; když pokus o atentát selhal, Hochburg ho využil k ospravedlnění svého útoku na Rhodesii. Hochburg obklopený svými Leibwachen prohledal staveniště, popadl první nástroj, co mu padl do ruky, a došel přímo doprostřed náměstí. Fenris se rozběhl za ním.

Zvedl nad hlavu krumpáč a s praštěním ho nechal dopadnout na zem – jednou, dvakrát, až se kolem rozletěly úlomky malty a lidských lebek.

Jedna ze strážních věží zmizela v oblaku ohně. Ozval se druhý výbuch a v jedné ze zdí se objevil široký otvor. Na náměstí přihřměl tank, za ním kráčeli belgičtí bojovníci. Jeden z nich nesl prapor se žlutými hvězdami na pozadí paví modři: starou vlajku Belgického Konga, nyní symbol odporu. Když uviděli dláždění, zavrávorali.

„Kde mohla partyzánská armáda přijít k tanku?“ žasl Hochburg. Byl to starý britský Crusader z pouštní války proti Rommelovi.

Znásobil své úsilí, zuřivě švihal krumpáčem, ale dával dobrý pozor na lebku přímo uprostřed nádvoří. Tank se obrátil jeho směrem, vystřelil a jeho studovna se proměnila v zející, kouřící díru. Na nádvoří se vynořily další jednotky SS.

Po jeho boku se objevil Zelman, svírající v ruce Lugera, který páchl vazelínou. „Oberstgruppenführere, na tohle není čas.“

Hochburg ho odstrčil stranou. Leibwachen kolem nich tvořily korónu střelby. Krumpáč znovu udeřil do země – a středová lebka byla volná.

Fenris se rozběhl kupředu a očichával ji, když ji Hochburg opatrně zvedal. Otřel z ní šupinky cementu, který ji měl držet na jejím místě navěky, a zadíval se do dutin jejích očí. Když dala Eleanor přednost Burtonovi před

Hochburgem, uprchla do džungle a tam ji zavraždili divoši. Hochburg je vypátral. Lebka v jeho ruce patřila prvnímu černochovi, kterého zabil; byl to první čin, zahájení celého jeho poslání transformovat Afriku. Toto nádvoří nechal vydláždit na Eleanořinu památku.

Takhle jeho sny, jeho ambice ohledně tohoto kontinentu, skončit neměly.

Hochburg zabalil lebku do pytloviny, kterou si odnesl ze studovny. Jednou tyhle povstalce porazí a požene je do džungle. A potom postaví nový Schädelplatz, ještě velkolepější, ještě impozantnější než dřív.

Nádvoří už zaplavili Belgičani.

„Moje zahrada," nadhodil Hochburg. „Tudy bychom mohli utéct." Udělal kavalírské gesto ke svému zástupci: „Veďte nás, Gruppenführere."

Zelman zůstal bez mrknutí stát v chumlu Leibwachen.

Hochburg se rozběhl ze středu nádvoří, Fenrise v patách, a Leibwachen se mu snažily stačit. Právě doběhli do podloubí, když se protilehlou zdí prolámal další tank. Valil se směrem k nim a sloužil jako štít dalším belgickým partyzánům, kteří soustředili palbu na skupinku pod sloupořadím. Hochburgovy Leibwachen kolem něj postupně padaly k zemi. Vystřelil ze své BK44.

„Schovejte si jednu kulku pro sebe," prohodil Zelman. „Nesmějí vás dostat živého."

Hochburg mu nevěnoval pozornost: jeho poslední kulky budou patřit černochům. Popadl Fenrisovo vodítko a utíkal k bráně do zahrady. Blízko za sebou slyšel dupot Zelmanových bagančat.

Druhý Crusader byl vybavený plamenometem. Nad nádvořím s burácením vytryskl oranžově ebenový proud. Lebky nasbírané po všech šesti provinciích německé Afriky se proměnily v popel.

Chráněný podloubím, plíce plné dýmu, doběhl Hochburg až k bráně vedoucí do zahrady. To byla jeho svatyně, jeho útočiště. Pečoval o ni osobně: rýpal půdu, až ho bolela záda, každičkou rostlinku tu zasadil vlastníma rukama, tak, jak ho naučila Eleanor.

Teď se zmítala v plamenech.

Sotva vnímal nesnesitelnost jejich žáru. Fenris se mu vytrhl z ruky a rozběhl se porostem do míst, kde obdělávaná země splývala s džunglí. Dlouhou chvíli stál Hochburg bez hnutí, spodní čelist pokleslou, a pak se vydal za psem do ohnivého inferna.

2

Suffolk, Anglie
28. leden, 15.30

„Zastavte."

„Ještě tam nejsme."

„Prostě zastavte!"

Taxikář prudce zabrzdil.

„A kousek couvněte. Něco jsem viděl."

Řidič chtěl něco odpovědět, ale pak si to raději rozmyslel. Zařadil zpátečku a couvl prázdnou silničkou kus zpátky. Na druhé straně byla zeď vlhkého lesa: duby, jasany, jilmy. Jejich holou klenbou pronikalo slábnoucí sluneční světlo.

„Tady."

Auto znovu zastavilo.

Burton Cole vylezl z auta a zadíval se do mezery mezi stromy. Cítil, jak se mu sevřelo hrdlo. Větve nad ním skřípěly ve větru. Nikdy neměl ty telegramy posílat.

„Je dobře schované," podotkl řidič, který sledoval očima jeho upřený pohled. „Vaše?"

Burton zavrtěl hlavou. Měl vlasy světlé jako pšenice a oči v barvě podzimního odpoledne, klidné, ale ostražité; tvrdé jako pažba pušky. Ukrytý mezi stromy stál černý Riley RME. Dal ruku – pravou ruku, svou jedinou

ruku – do kapsy a vytáhl bankovku. „Můžete mě nechat tady," řekl a podal řidiči peníze oknem.

„Drobné za pět babek nemám ani náhodou."

„Vezměte si na zbytek dne volno, kupte si něco k pití. A kdyby se někdo ptal, tady jste nikdy nebyl. A mě jste nikdy neviděl."

„Jde o zákon?" Řidič se podíval nejistě na peníze.

„O žárlivého manžela," odpověděl Burton s vynucenou familiárností.

Řidič ho obdařil chápavým přikývnutím a zmuchlal bankovku v ruce. „Pár pint piva, a nepamatuju si vůbec nic."

Burton si vzal svou brašnu a zavřel dveře. Byl neoholený, pod oblekem z druhé ruky měl vestu z ovčí kůže. Kalhoty a sako byly ušité z kousavého hnědého umělého hedvábí a byly prosáklé potem cizího těla. Když Hitler vracel do Británie válečné zajatce od Dunkerku, místo aby je poslal v uniformě, poručil narychlo ušít čtvrt milionu těchto obleků. Jen málokterý z navracejících se vězňů o tyhle šaty stál; daly se jich najít celé hromady ve stáncích hadrářů, mlčenlivý příslib, že ošatí celé generace vandráků.

Taxík se natřikrát otočil a zrychlil směrem k železniční stanici, kam Burton dříve toho odpoledne dorazil.

O pár vteřin později se rozhostilo ticho.

Jakmile zůstal sám, sáhl Burton do své brašny. Vytáhl pistoli Browning HP, zaklapl do ní zásobník a připevnil si ji k opasku. Byl necelou míli od domova a tohle místo dobře znal. Dříve, než koupil farmu, několikrát se tu s Madeleine sešli. Bylo to ideální, bezpečné místo, kde se dalo nechat auto, zmizet mezi stromy a uvelebit se na loži z listoví. Snad i ten Riley patřil nějakému páru hledajícímu soukromí.

Došel k autu a sáhl na kapotu: kov byl studený. Nakoukl do okýnka, ale nespatřil nic až na popelník přetékající cigaretovými nedopalky. Všechny dveře byly zamčené.

Burton si přitáhl límec saka ke krku; od úst mu stoupala pára. Tohle počasí se pro milence nehodilo.

V bahně byly stopy – dvoje mužské stopy – které vedly směrem od auta a napojovaly se na silnici vedoucí k usedlosti. Burton se vydal po nich.

Jeho tempo se začalo brzy zrychlovat, jeho boty bubnovaly do cesty osamělý zvuk. Byly to boty, ke kterým přišel v Angole, sebral je z nohou mrtvole. Tkaničky měl zavázané jen provizorně; nikdy by ho nenapadlo, jak těžké to bude udělat jednou rukou.

Byl naprostý blázen, že posílal ty telegramy.

První byl z Kapského Města, než ho dovezli do nemocnice, kdy blouznil vyčerpáním a sebeobviňováním. Zpráva byla poslána do Madeleinina domu v Londýně, bez sebemenší opatrnosti. Její manžel poslal Burtona v Kongu na smrt, tak čeho by se od něj měl bát teď zpátky v Anglii? JSI V NEBEZPEČÍ, stálo tam. IHNED ODJEĎ! JSEM NA CESTĚ ZA TEBOU. I ve svém horečnatém stavu dokázal ještě na poslední chvíli změnit závěrečná slova: JSEM NA CESTĚ DOMŮ. Další poslal z Mombasy a třetí z Alexandrie na Štědrý den, stejná slova, jen každá ze zpráv ještě zoufalejší než ta předešlá. Už bylo nejspíš stejně pozdě, ale nemohl už snášet další dny toho trýznivého neklidu, kdy současně nemohl dělat vůbec nic; neodvážil se ani pomyslet na to, co všechno se mohlo stát. Žádných odpovědí se nedočkal.

Les pak ustoupil otevřeným polím. O deset minut později se Burton ocitl před větrem ošlehanou cedulí: Farma Saltmeade. Tenhle okamžik ho po celou jeho dlouhou cestu udržoval při životě. Přilnul k představě jasně zářících oken, vůně jabloňového dřeva stoupající z komína, představě Maddie, jak otevírá dveře v chrpově modrých šatech, břicho vzedmuté dítětem, které se jí brzy narodí. Jejich první dítě. Sevřel by ji v náručí a padl na kolena, prosil by ji za odpuštění za to, že ji opustil a šel zabít Hochburga, jen aby dokázal odpustit sám sobě.

Cedule v něm však neprobudila pocit úlevy ani uvítání, pouze úzkost a vztek, který v něm tepal už od doby, kdy opustil Afriku.

K farmě vedlo pět set metrů příjezdové cesty plné výmolů; odtud však dům ještě nebyl vidět. Pospíchal k němu, i když tušil, že by se mohlo jednat o past, našeptávání naděje však bylo příliš silné. A taky to byl hlavní důvod, proč sem vůbec přijel.

„Bože, prosím," šeptal Burton k prázdným nebesům. „Prosím."

Modlil se naposledy jako kluk a od té doby už nikdy. Ani když Hochburg odvlekl jeho rodiče, ani u Dunkerku, když německé dělostřelectvo proměnilo pobřeží v jatka. Ani když ležel zajatý na konzulátu v Angole bez sebemenší naděje na útěk. Teď se mu ale slova modlitby linula ze rtů, žadoníce o ten jediný okamžik milosrdenství. Snad kdyby měl dost víry, Madeleine by na něj čekala.

Příjezdovou cestou skučely poryvy větru. Nedaleko Burton zaslechl cinkot větrné zvonkohry. Zněla slabě, truchlivě.

Najednou se cítil bolestně odhalený: muž, který kráčí rovnou do mušky ostřelovačů. Burton sestoupil z cesty. Dojde k domu zezadu, krytý řadami jabloní a kdouloní. Zabralo mu to několik minut. Jednou uklouzl na trávě a málem upadl; blízko u země pocítil, jak se v půdě už hromadí noční jinovatka.

Kolem sadu byly řady hlohových keřů, které sloužily ovoci jako přírodní ochrana před větrem. Když se Burton přibližoval, pocítil však cosi jiného, cosi nepřirozeného. Jako by někdo pokřivil rozložení sadu. Protáhl se skulinou mezi hlohem a konečně uviděl dům: okna plná stínů, komín mlčící a bez života. Nebylo to však stavení, co tak pohltilo jeho pozornost; místo toho se jeho oči jaly nasávat scénu okolo něj.

Burtonovi odumřel dech v hrdle.

Zapotácel se, brašna mu sklouzla z ramene. Pak se mu podlomily nohy a on padl na kolena.

***

Cranley.

Tohle mohl udělat jedině Cranley.

Burton musel odvrátit oči. Bylo to, jako by dostal ránu na solar, jejíž zuřivost ochromila celé jeho tělo. Sledovali ho dva havrani, jako stráže v uhlazených černých uniformách.

Na tuhle farmu narazil asi před dvěma roky. Byl duben, pamatoval si to díky hlavní novině toho rána: vévoda a vévodkyně z Windsoru přijali

pozvání na oslavu Führerových narozenin v Germanii. Lidi nevěděli, jestli se mají rozzuřit, nebo nechat raději sklopené hlavy. Madeleine byla pár dní ve druhém rodinném sídle na pobřeží Suffolku, zatímco její manžel s Alicí zůstali v Londýně. Burton ji vyzvedl a odjeli hluboko do vnitrozemí, kde nehrozilo nebezpečí, že potkají někoho známého. Dlouho se procházeli, objevovali zdejší lesy a louky, a zastavili na oběd u polorozpadlé zdi s výhledem na tuto farmu. Pojídali sendviče se sýrem a čatní a snili o tom, jak budou jednou žít právě na takovém místě. Ta zeď se stala jedním z míst jejich pravidelných schůzek. Oba dva je přitahovala odlehlost této farmy, stejně jako její zchátralost. Bylo to místo, které přímo volalo po renovaci.

A pak, v tentýž týden, kdy se dohodli, že spolu stráví zbytek života, se objevila cedule „Na prodej".

„Nevěřím v náhodu," řekla tehdy Madeleine, když projížděli kolem, marně se snažíc potlačit úsměv.

„Dobře," odvětil Burton. „Já taky ne."

Syn majitele je provedl po usedlosti a omlouval se za to, jak je tu všechno sešlé a zchátralé. Vysvětlil jim, že jeho otec nedávno zemřel a on neměl žádný důvod zůstat: práce byla příliš tvrdá, výnosy mizerné, to všechno ještě znásobené zemědělskou politikou Německa. S ohromnými, rozlehlými pláněmi Ruska a nekonečnou hojností Afriky Hitler dosáhl svého cíle soběstačnosti. Německo proto začalo vyvážet potraviny, což devalvovalo práci britských farmářů.

„Samozřejmě jsou tu sady," dodal potom syn. „To je dobrý byznys. Anglická jablka půjdou vždycky na odbyt." Dovedl je k ovocným stromům; jejich větve byly obsypané květy.

„Tohle jsou kdoule," poznamenala Madeleine a hltala jejich vůni.

„Máme jabloně a kdouloně," odvětil syn. „A taky hrušně, švestky, slívy, třešně."

„Já mám nejradši kdoule." Nechala vklouznout svou ruku do Burtonovy. „Jestlipak víš, co znamenají?"

„Jednu si utrhla Eva," odpověděl a vzpomněl si na dětství; jeho rodiče bývali misionáři. „V rajské zahradě."

„Nemyslím pohádky. Ve starověkém Řecku je jedla nevěsta se ženichem o svatební noci."

„Skutečně?" Miloval pokladnici její mysli, výsledek dětství stráveného v knihách. „My ale nevěříme v náhody."

O tři měsíce později, poté co si Burton vypůjčil celé jmění od své tetičky, byla farma i se sady jejich. Někdy se Burton ptal sám sebe, jestli udělal správnou věc: jeho touha po dobrodružství se nedala tak docela umlčet, ať utěšoval Madeleine čímkoli. Práce tu bylo víc, než si kdy dokázal představit; a zjistil, že s nářadím mu to nejde zdaleka tak dobře jako se zbraněmi. Ale zato to byl první domov, který od dětství měl, a byly okamžiky – když opravoval kus střechy, když ucítil vůni připáleného toustu z kuchyně, když spatřil Madeleininy trepky srovnané před postelí – kdy cítil uspokojení, jaké nikdy dříve nepoznal. Sounáležitost, kterou mu život dosud odpíral.

Mokrá tráva mu zmáčela kalhoty. Burton vstal, v tváři horkost, a vyplašil tak havrany. Vyletěli do vzduchu, zakrákali na něj svůj výsměch a vznesli se k nízko položenému rudému slunci. Burton se vydal opačným směrem přes sad.

Cranley vzal na stromy sekeru a pokácel je. Ze stromů, které dávaly úrodu záplavy zlatavého ovoce, které po celá desetiletí stavěly své letokruhy, teď zůstaly jen pařezy. Stalo se to už před nějakým časem, uvažoval Burton, ještě před zimou: odhalené dřevo bylo zčernalé mrazem. Rozštěpené kmeny polehávaly po zemi jako mrtvá těla skácená kulkami na bojišti.

Celý ten čin působil šíleným dojmem, jako by se Cranley vůbec nedokázal ovládat. Burton ho slyšel ve své hlavě: strašlivý zvuk sekání, praskání kmenů, když padají k zemi. Kvílející Cranley. Nebyly poražené všechny stromy. V některých byly rozšklebené rány, ale pořád stály, jiné zůstaly zcela netknuté. Burton se natáhl k jednomu, který přežil bez úhony. Náhle potřeboval jistotu kůry v rozevřené dlani.

Jícen se mu zalil kyselinou, chtělo se mu zvracet. A spolu s tím se dostavovala zuřivost větší než ta Cranleyova, zuřivost, která se v něm střádala už celé měsíce.

Překročil jeden z padlých kmenů a pokračoval v cestě k domu –

Najednou se zastavil.

V okně v patře někoho uviděl. Tvář v přítmí; siluetu bílé košile a vázanky. Pak postava zmizela a o přítomnosti cizince v jeho domě svědčilo jen zhoupnutí záclony.

Burton se znovu rozhlédl po zdecimovaném sadu. Už na něj čekají. Možná i Cranley osobně.

Tak dobře, pomyslel si Burton, a hněv v něm začínal nanovo kypět. *Dobře*.

Sáhl po Browningu, vyškubl ho z opasku a zamířil k domu.

3

Zevnitř uslyšel hlas. Známý, nemožný hlas. *„Afrika má tvar pistole,“* notoval, *„a Kongo je spoušť…“*

Někdo vypáčil zadní dveře, jejichž starý rám neměl proti páčidlu nejmenší šanci.

Burton je pahýlem své paže zatlačil dovnitř. O levou ruku přišel během útěku z Angoly. Za těch pár měsíců už se naučil potlačit svou sklíčenost při pohledu na prázdný rukáv, ale chybějící váha za zápěstím mu pořád ještě připadala nepřirozená. S namířenou zbraní v ruce vstoupil do kuchyně.

Očekával důvěrně známou vůni jablek a moštu; místo toho ho zasáhl odporný zápach cigaret. Blednoucí denní světlo omývalo zdi a skříňky v karmínovém přítmí. Burton zkusil vypínač. Nic. Na stole ležela mohutná pogumovaná svítilna. Vedle ní napůl snědený bochník chleba a roztroušené drobečky; otevřená zavařovací sklenice a lžíce špinavá od marmelády. Cigarety někdo zamačkával přímo o dřevěný stůl, zanechávaje po sobě souhvězdí spálených míst.

Burtona znovu zaplavil vztek. Nešlo ani tak o samotné vloupání, jako spíš o tu nedbalou lhostejnost, jednání člověka, kterému bylo jedno, jestli bude odhalen. Vzpomněl si na pečlivý řád, na kterém Cranley trval ve svém domě. Madeleine připadal dusivý.

Hlas přicházel z chodby a byl záměrně hlasitý. Burton se k němu blížil a přitom se snažil hledat pod bachratou intonací nějaký náznak toho, že se tu někdo schovává: zavrzání prken v podlaze, potlačené zakašlání.

„… nesmíme dovolit, aby se tento kontinent stal německou kolonií,“ prohlašoval Churchill. Dav v pozadí se dělil na aplaus a výsměch. *„Proto vyzývám premiéra, aby znovu uvážil onen chytrý, hanebný kompromis svého ministra zahraničí…“*

Chodba byla prázdná, otevíraly se z ní dveře do temných pokojíků. Burton vzhlédl nahoru po schodišti: přes zábradlí ho nesledovala žádná tvář. Na příručním stole stálo tranzistorové rádio Grundig, jedno z těch nových přenosných zařízení z Německa, po kterém teď každý tak zoufale toužil a které ani Burtona, ani Madeleine absolutně nezajímalo.

„… aby místo toho poslal výzvu přes Atlantik k novému prezidentovi. Nacisty dokážeme zkrotit pouze s pomocí Spojených států –“

Ústím Browningu přepnul vypínač tranzistoru. Afrika byla zemí, kde se narodil, kde strávil většinu života: nejprve v Togu, a potom, po smrti rodičů, na Sahaře jako voják Francouzské cizinecké legie. Během nacistického dobývání bojoval po celém kontinentě jako námezdní žoldák. A doufal, že o tom místě už nikdy víc neuslyší.

Burton pocítil zachvění ve vzduchu. Naklonil se dozadu a železné páčidlo narazilo do zdi. Prohnalo se kolem podruhé, třímané v ruce mužem v obleku, který neslyšně klouzal po podlaze. Železo udeřilo Burtona do ramene. Pustil Browning na zem a přihlížel, jak poskakuje k útočníkovým ponožkám: boty neměl.

Burton mu dupnul na nohu.

Muž se skácel dopředu a Burtona vzal s sebou. Oba dopadli na stůl, pak na zem, rádio převrhli. ″Znovu se z něj ozval Churchillův hlas – *„Británie je slabší, než si připouštíme, potřebujeme moc Ameriky“* – následovaný hromovým praskotem.

Burton ležel na zádech, zavalený shora buclatým závažím, vidění mu rozmazávaly rány pěstí. Popadl rádio a rozbil ho tomu chlapovi o hlavu. V dlani mu zůstala jen hromádka krvavých součástek.

Nahoře se otevřely dveře. Prkna v podlaze zanaříkala.

Muž v obleku už byl zase na nohou. Mocným nakopnutím poslal Burtona zpátky na zem. Přistál tvrdě, něco se mu zarylo do zad. I přes sako rozeznal kovový tvar písmene L; sáhl po něm.

Muž v obleku se tyčil nad ním a v ruce mával páčidlem. „Lyalle," vykřikl vzhůru do schodů. „Mám toho bastarda." Otočil se zpět k Burtonovi. „Rozbils mi to posraný rádio. Víš, kolik mě stálo?"

Burton ho střelil do kolene.

„Kde je Madeleine?"

„Lyalle!"

„Co jste jí udělali?"

Zasvištění, rachot omítky, zeď za ním se rozprskla. Nahoře na schodech stál Lyall s revolverem v ruce. Měl na sobě naprosto identický černý oblek a elegantní nazouvací boty, rty a bradu zakryté hustým vousem. Burton namířil Browning, vypálil po něm dva výstřely a vzápětí vyrazil za ním.

Když dorazil na podestu, Lyall už byl pryč; dveře do všech pokojů byly zavřené. Bylo to jako ta hra, kterou jako dítě hrával s Hochburgem: troje dveře do prádelny a Onkel Walter, který vyvolával v něm i jeho matce směsici hrůzy a řehotu, když z jedněch z nich vyrazil se lvím zařváním. Burtonův otec byl prostě důvěřivý blázen, že Hochuburga pustil do jejich životů. Jako první zkontroloval Burton Alicin pokoj, pistoli připravenou ke střelbě: byl zatuchlý a vybílený až na spací pytel, který tam nepatřil. Pole za oknem dostávala tmavošedou barvu. Burton uvažoval, jaké lži musel Cranley Alici napovídat o její matce.

Burton došel k dalšímu pokoji – byl také prázdný – a nakonec k hlavní ložnici. Tady se evidentně dostala ke slovu stejná sekyra, která zpustošila jejich sad.

Ve zdech i skříni byly hluboké záseky, jedny ze skříňových dveří visely na pantech jako zlámaná sanice. Ložní prádlo bylo roztrhané, matrace rozřezaná. Burtonovy šaty byly rozházené po zemi; páchly močí. Burtonovi se zachvěl Browning v ruce.

V tu chvíli se mu do tváře zaryl revolver a zastavil se až o zuby. „Zahoď tu pistoli," řekl Lyall. Hlas měl skřípavý jako stará čarodějnice.

Burton nechal vyklouznout Browning z ruky. *Buch*.

„Ruce za hlavu. Otoč se."

Musel vypochodovat z pokoje, revolver přitisknutý k temeni, a napadlo ho, kam ho asi vede.

Jestli Madeleine záleželo na jednom jediném přepychu, bylo to koupání. Po útěku z Vídně, vyprávěla mu, se pořádně nevykoupala několik let; mohla se umývat jen žínkou namáčenou do mísy s vodou anebo ve společné, někdy šedé vodě veřejných lázní na Merlin Street; židům byl z hygienických důvodů dovolen přístup pouze ve čtvrtek večer. Dokázala proto strávit ponořená v horkých, voňavých bublinkách až po bradu celé hodiny. Když Burton jedinkrát spatřil její koupelnu v Hampsteadu – kudrlinky italského mramoru, třpytící se kohoutky – trochu mu poklesla nálada; chtěl jí dopřát něco stejně dobrého. Ne, něco lepšího. Když se dozvěděl, že farma má dobrou vnitřní vodovodní instalaci, byl to další důvod, proč ji bez váhání koupil.

„Otevři dveře," poručil Lyall. Vešli do místnosti s bílou smaltovanou vanou, záchodem, umyvadlem a zrcadlem. Na zdech i podlaze byly kachle, i když křivě položené. Lyall sem připravil hromady ručníků, snad aby po sobě snadno uklidil, až tu s ním skončí.

„Na kolena."

Burton zaváhal, ale revolver se mu zapíchl do hlavy s ještě větší silou.

„Jsi Burton Cole," pronesl Lyall. Bylo to spíše konstatování než otázka.

„Ne."

Lyall si sáhl pro něco do kapsy; revolver však zůstal po celou dobu u Burtonovy hlavy. „Tak kdo jsi?"

„Doslechl jsem se, že je to tu prázdné. Myslel jsem, že sem zajdu a podívám se, co by se tu dalo najít."

„Většina zlodějů s sebou nenosí Browning HP."

„Mám ho ještě z války. Nic jsem tu nevzal. Nechte mě jít."

Lyall našel, co hledal, a zamlaskal. Strčil Burtonovi před oči nějakou kartu.

Byl to jeho vojenský záznam; Cranley si ho musel sehnat na ministerstvu války. Uvnitř byla jeho fotografie focená proti bílému pozadí. Byla

pořízená o deset let dříve, kdy se zapsal a okamžitě ho degradovali: služba v legii nebyla v britské armádě příliš vysoce ceněná. Bylo mu to jedno; chtěl bojovat proti Němcům. Burton hleděl na své mladší já: *Můj Bože,* pomyslel si, *co jen se tomu chlapci stalo?*

„Zajali tě u Dunkerku," řekl Lyall a vzal mezi prsty rukáv Burtonova obleku.

„Ne. Dostal jsem se odtam."

„Šťastnej bastarde." I teď, po více než dvanácti letech, se mu zachvěl hlas. „Já strávil půl roku v zajateckým táboře, a Halifax* tomu říkal vítězství." Natáhl kohoutek Webleye.

„Počkejte," přerušil ho Burton. „Byla tu jedna žena. Madeleine."

„Myslíš tu židovku?"

„Vrátil jsem se pro ni. Co se stalo?"

„O tu se postaral Russell. Nemohli jsme ho zastavit. Víš jak je to s těmi mladými, co zmeškali válku."

„Russell?"

„Pan Russell. Ten teriér o patro níž. Ten, co bude odteď srandovně chodit."

„Co jí udělal?"

Ticho.

Burton se otočil. Lyallovy oči měly nemilosrdný výraz. „Co jí udělal?"

Další šťouchanec revolverem. „Otoč se."

Burtonův pohled se vrátil ke kachlíkům na zemi před ním. Pokládal je to odpoledne před cestou do Afriky a pamatoval si zvuky Aliciny hry před domem. Ať se snažil, jak se snažil, nepodařilo se mu udržet rovné linky; jak se kachle blížily k vaně, byly čím dál víc nakřivo. Nakonec Maddie slíbila, že to po něm předělá.

„Jste ženatý?" zeptal se Burton.

„Byl jsem."

„Co kdyby šlo o vaši ženu? Musíte mi to říct. Aspoň tohle mi dlužíte."

---

* Lord Halifax, premiér po Churchillově rezignaci; vyjednal mír s Hitlerem.

„Čekali jsme tu na tebe čtyři tejdny. Čtyři tejdny v týhle zatracený díře, přišli jsme o celý Vánoce. Žádný topení, žádný pořádný jídlo. Dokonce tady kolem neni ani jediná hospoda." Závan zatuchlého tabákového dechu. „Nedlužím ti vůbec nic."

Burton dál pozoroval dlaždičky. Pár jich bylo nakupených pod vanou, kde byly vytržené ze země. Madeleine se do té práce musela pustit, zatímco byl v Kongu; vypáčila je sekáčem, aby je znovu položila, tentokrát přesně a rovně jako německou silnici.

Konec toho sekáče viděl, byl téměř schovaný pod bachratým břichem vany.

„Vy jste ještě nikoho nezabil," pronesl Burton.

„Nebuď blázen."

„Tak proč neklečím nad odtokovým kanálkem?"

„Co?"

„Nebude tu takový nepořádek. Můžete to snadno umýt."

Dlouho bylo ticho. Zdola se ozýval Russellův řev. Nakonec Lyall zavrčel: „Tak teda di."

Burton se šoupal po kolenou dopředu a stále cítil tlak revolveru na temeni hlavy. Vztek se v něm začal střádat už v sadu, a teď konečně přetekl. Burton popadl Lyalla za kotník a škubl nahoru, až Lyall upadl. Ozvala se ohlušující rána výstřelu z revolveru. Burton sáhl pod vanu, popadl sekáč. Zabodl ho Lyallovi do třísel.

Lyall zařval a rozmáchl se revolverem. O smalt zajiskřila další kulka.

Burton se otočil, sevřel v ruce plnou dlaň Lyallových vlasů a udeřil mu obličejem o umyvadlo. Škubl hlavou nazpět a tentokrát ji pohřbil v zrcadle. Skleněné střepy se rozletěly po celé koupelně. Jednou –, dvakrát –, pak už jen záchvat slepé zuřivosti. Zuřivosti, kterou měl pohřbenou uvnitř v sobě už od chvíle, kdy opustil Afriku. Teď ta zoufalá zuřivost proudila ven. Myslel na svou neschopnost pomstít rodiče a zabít Hochburga. Myslel na všechny ty muže pod jeho velením v Africe, co padli; v Angole byl zabit i Patrick, jeho dávný přítel. Myslel na Madeleine a to, co jí Russell provedl. Volala Burtonovo jméno? Napjaly se mu

šlachy na šíji. Jako píst tloukl bezvládným Lyallovým tělem o zeď, znovu a znovu.

Potom přestal. Hruď se mu divoce zdvihala.

Nechal Lyalla sklouznout na zem a opřel se pahýlem o zeď. Začínal se mu zvedat žaludek. Pod botami měl souostroví stříbrných střípků. Burton zachytil několik šílených, pokroucených obrazů sebe sama: tvář poskvrněnou krví; bezesné oči, tmavší, než kdy dříve viděl. Z hrdla mu uniklo uchechtnutí. Představoval si, co by asi řekl Patrick, jak by vrtěl hlavou nad rozbitým zrcadlem. *To je teda velká hromada smůly, kámo.* Zahnal ten hlas: pocit viny byl příliš silný.

Dole zatím zůstala po Russellovi krvavá stopa k předním dveřím. Byla už skoro tma. Burton si stoupl nad raněného, odhodlaný zjistit, co provedl Madeleine.

Když se nedočkal odpovědi, položil botu Russellovi na prostřelenou nohu a vychutnával si jeho řev. Zeptal se znovu; pak si dřepl vedle něj a přiložil mu ústí Browningu ke zdravému koleni.

Russell se chvíli snažil bojovat, pak ale ochabl a pokývl tlustou hlavou: „Odvezli jsme ji," řekl. „Z domu."

„Myslíš Hampstead?"

Znovu přikývl, čelo skropené potem.

„Kam jste jeli?"

„Bylo to na rozkaz velitele. Jen jsem dělal svou práci."

Burton zavrtal ústí Browningu do Russellova kolene. „Kam?"

Russell působil jako omámený, něco blábolil stále dokola. Burton mu nerozuměl; naklonil se blíž, aby ho slyšel. Vtom se tvář pod ním proměnila ve vzteklou masku.

Vzduchem se mihl vystřelovací nůž.

Burtonovi projela ramenem žhavá bolest. Russell vytáhl nůž a chystal se znovu bodnout. Burton vystřelil. Rána z takové blízkosti byla tak prudká, že se tlusté tělo překotilo do strany. Burton ho obrátil zpět – hrudník měl na kaši – a přitiskl ruku na ránu, aby zpomalil krvácení. Russell se zmítal v křečích, v očích nevěřícnost. Lapal po klokotavých doušcích vzduchu.

„Kam jste ji odvezli?“ naléhal Burton. Zatlačil do rány ještě větší silou a téměř přitiskl své rty k Russellovým v zoufalé snaze vdechnout do něj trochu života. *„Kam?“*

Krev mezi jeho prsty zmírnila a zastavila svůj proud. Russell zíral skrz něj, rty stažené do nelidského, samolibého šklebu. Burton vstal a otřel si z úst dotek mrtvého muže. Pak se otočil, aby si prohlédl ránu na rameni. Košili mu promáčela krev; od ramene až k pahýlu ruky cítil bodání tisíců jehel.

„Dokud to bolí,“ poznamenal Burton a ohnul loket, *„je to ještě dobré.“* Jedno z Patrickových přísloví: moudrost legie. Patrick byl jeho velící důstojník.

Obrátil pozornost zpátky k Russellovi. Prohledal mu kapsy ve snaze najít nějaký náznak Madeleinina osudu. Uvnitř v saku našel sponu na peníze (čtyři karmínově rudé bankovky) a cosi, co připomínalo peněženku. Švihnutím ji otevřel a uviděl Russellovu fotografii. Naproti ní byl odznak: Metropolitní policie, Speciální útvar.

***

Burton dotáhl obě těla k septiku a hodil je dovnitř, přihlížeje, jak se jejich obličeje zvolna noří do fekálií. Násilí ho očistilo: cítil se klidný, soustředěný, jeho ničivá úzkost pod kontrolou. Vrátil se do domu a prohledal ho s baterkou v ruce. V každém pokoji to vypadalo stejně.

Jako by tu Madeleine nikdy nebyla.

Její šaty byly pryč. Šaty, kabáty, boty i punčochy, vlněné šály, toaletní potřeby, lahvičky s lakem na nehty, zubní kartáček, ohřívací láhev, kterou mívala v otevřeném regálu a přezdívala jí Clarissa. Všechny ty věci, které si sem postupně přesouvala, připravené na den, kdy opustí svého manžela. Na poličkách už nebyly její knihy, každý svazek jako by zmizel zvlášť, zůstaly tu jen ty Burtonovy; knihovna vypadala jako úsměv poznamenaný boxerem. V obývacím pokoji měl být obraz synagogy, kde se brali její rodiče, jeden ze vzácných kousků majetku, které se Maddie podařilo

přivézt z Vídně. Nedostatek pozůstatků z minulosti bylo něco, co měla s Burtonem společné. Cranley ten obraz nesnášel, a tak si ho Maddie odvezla na farmu. Burton přejel dlaní po zdi: ať ten obraz odnesl kdokoli, nezapomněl ani na hřebík, na němž visel.

Horečně pokračoval v hledání; potřeboval najít nějaký důkaz, že v tomto domě bývali společně. Dokonce i ovesné vločky, které ráno pojídala spolu se lžícemi bílého cukru, byly tytam. Burton zkusil šatnu pod schodištěm. Na zdi bývalo dlouhé oválné zrcadlo, před nímž se Madeleine česávala a pod kterým se vždycky povalovaly jednotlivé dlouhé tmavé vlasy. Burton padl na kolena a se svítilnou v ruce prohledával okolí soklu. Někdo ale zametl podlahu tak, že tu nezbylo ani smítko.

Prohledával hladké dřevo, doufal, že objeví aspoň jediný zbloudilý vlas, a pak se rozběhl nahoru do hlavní ložnice, zvedl kostru postele a odtáhl ji od zdi. Její zvuk se rozlehl po tichém domě hlučnou ozvěnou. Úsilí ho donutilo zkroutit se bolestí: šířila se mu z ramene do celého těla. Jeho prsty v šeru sledovaly drážky mezi podlahovými prkny, dokud nenašly jedno uvolněné; vypáčily ho a sáhly do odhalené dutiny. Ruku polechtaly pavučiny. Burton vytáhl šperkovnici; na tomto místě schovával svou pistoli, když tu byla Alice. Otevřel krabičku.

Uvnitř byl váček s diamanty: záloha za Hochburgovu vraždu. Když ten úkol přijal, neměl ani potuchy, že je za vším Cranley, ani že to vyprovokuje válku. Zatřepal sáčkem a uslyšel, jak kamínky zachrastily o sebe. Pak je strčil do kapsy. Znovu sáhl do krabičky a tentokrát z ní vytáhl něco mnohem cennějšího.

Ve světle baterky působila žluť nenávistnou trpkostí. Byla to Madeleinina páska na rukáv s Davidovou hvězdou, ta, kterou musela nosit ve Vídni. Zvedl ji k nosu s nadějí, že zachytí její vůni. Neucítil však nic než starobu a zatuchlinu.

„Ach, Maddie," zašeptal Burton. „Co se stalo?" Zastrčil pásku do vesty, jako by ji chtěl mít co nejblíž u sebe. „Kde jsi?"

Ale přitom se jen snažil obalamutit sám sebe. Ten poslední pohled do Russellovy tváře mu prozradil úplně vše.

4

Stanleystadt, Kongo
28. leden, 12.30

Kamkoli Hochburg vkročil, dělil ho jen jeden dech od toho jediného, nadevše odporného slova.

Bylo na rtech občanů; napůl vyslovené ústy vojáků krčících se v očekávání dalšího útoku Belgičanů. A ze všeho nejhorší bylo, že si ho začínali mumlat už i jeho generálové, titíž generálové, kteří byli ještě před čtyřmi měsíci připravení dobýt Rhodesii a následně celou jižní Afriku.

Kapitulace.

„Oberstgruppenführere: už se blíží!"

Hochburg zvedl dalekohled a prohlédl si odlehlý břeh: byla to čtvrť Otraco, nerozvinutá část Stanleystadtu se svou trouchnivějící katedrálou. On byl na protějším břehu řeky Kongo, v jednom z kulometných hnízd ukrytých mezi palmami. Město okolo něj burácelo a otřásalo se. Hřmění dělostřelectva neutichlo už od chvíle, kdy uprchl z pekla své zahrady. Měl na sobě bojovou uniformu z materiálu pruhovaného jako kožich zeleného tygra. Přes mračna kouře rozeznal tucet nafukovacích člunů naložených muži, stejnou směsicí belgických a negroidních tváří, jako které viděl na Schädelplatzu. Čluny byly označené runami SS.

„Rozkaz byl zničit všechno – *všechno* – na druhém břehu."

„Překvapili nás," odvětil Hauptsturmführer vedle něj. „Nebyl čas."

„Tihle partyzáni nemají nic. Jestli nás porazí, bude to jen proto, že jim k tomu dáme prostředky."

Vzduch páchl térem a benzínem. Hochburg přemýšlel, jestli ho cítí i ti chlapi v člunech. Už byli skoro na druhé straně řeky. Líný proud je stahoval směrem k troskám Gieslerova mostu, hlavní městské cesty přes řeku. Hochburg minulou noc nařídil jeho odstřelení; zůstaly po něm jen betonové pahýly nad vodní hladinou. Hochburgovi vždycky připadal příliš malý; příští bude mít šest jízdních pruhů místo čtyř.

„Teď?" zeptal se Hauptsturmführer. V náruči pevně svíral kulomet MG48.

Hochburg ukázal na poničený kiosek. „Vidíte to?" Ještě před pár týdny nabízel obyvatelům Stanleystadtu, korzujícím po břehu, preclíky a perníčky. „Uvnitř jsou inženýři. Čekají na moje znamení." Vytáhl signální pistoli: „Do té doby nepadne ani jediný výstřel."

„Ale jestli přistanou –"

„Nemůžete se dočkat zabíjení, Hauptsturmführere. To je vítaná změna. Ale čekejte na můj rozkaz."

Nedaleko od nich na stejném břehu vybuchla dělová střela. Palmové listoví nad jejich hlavami se zachvělo.

Teď už Hochburg nepotřeboval dalekohled. Dokázal rozeznat v člunu jednotlivé tváře: divošské oči a lotrovská čela. Belgičané, kteří měli nějaké majetky, uprchli za hranice ještě před německou invazí v roce 1944; partyzánské skupiny se skládaly hlavně z havířů a přístavních dělníků, mužů, kteří neměli mnoho jiných možností než zůstat a vzdorovat nacistům. Překonali léta útrap v džungli, bojujíce si svou vzpouru. Ale byli to ti, kdo měli nejmíň, ze kterých se stali nejtvrdší bojovníci. Tuhle věc Hochburg pochopil. Belgické partyzány to posilovalo, zatímco nová německá populace – se svými klimatizovanými byty, lednicemi a nablýskanými Volkswageny – začala být sebeuspokojená.

První z nafukovacích člunů přirazily ke břehu. Boty partyzánů dopadly do bahna a klouzaly po olejovitém svahu.

Hochburg zvedl signální pistoli. Belgičani měli ve tvářích směsici úlevy a podezíravosti nad tím, že se vylodili bez odporu. Nechal povstalce vyškrábat se do poloviny náspu, nacucat jejich kalhoty bahnem, a potom vypálil světlici. Na jeho znamení celý břeh explodoval v plameny. Břeh, schody na nábřeží, dokonce i sama řeka, pokrytá vrstvou benzínu.

Hochburg stál a fascinovaně přihlížel. Kůže na jeho holé lebce se krabatila vedrem. Oheň se tyčil nad celým Stanleystadtem jako posvátná mihotavá svatozář. A zatímco sledoval, jak hoří, zmocnil se Hochburgovy mysli jediný nápad.

Kdyby tak měl prostředky na to, aby podpálil celé město. Celé Kongo.

***

Hochburgův terénní vůz se proplétal ulicemi. Řidič musel divoce manévrovat volantem, aby se vyhnul hromadám sutin. Po celém městě nezůstalo v celku snad jediné okno. Budovy obepínaly řetězy rozervaných luceren; kolem sloupů pouličních lamp se vinuly hady cetek, nyní posypaných cihlovým prachem. Bitva o Stanleystadt začala nečekaným bombardováním večer před Vánoci, tedy Julfestem, jak svátek nekompromisně nazývali ideologové nacistické strany.

Vrátil se do centrály SS na Eiskeller Strasse, kde už na něj čekal Zelman. I teď, kdy vzduch čpěl kouřem, zůstávaly oči jeho zástupce bez jediného mrknutí. Hochburg měl někdy chuť lusknout mu před nimi prsty anebo – ještě lépe – najít Zelmanovu ženu a nechat ji zastřelit, zatímco Zelman bude donucen se dívat – prostě cokoli, jen aby vymámil jakýkoli pohyb z jeho očních víček.

„Moji generálové jsou pořád tady?“ zjišťoval Hochburg, když kráčeli do vestibulu.

Prostoru dominoval Himmlerův portrét od von Kursella: dvacet osm čtverečních metrů oleje na plátně. Teď byla jeho tvář nakřivo a poďobaná od šrapnelů, jako by velitel trpěl pásovým oparem. Navzdory tomu, že oči Reichsführera dohlížely na každou veřejnou budovu, Hochburg

velel Kongu s jen minimálním zasahováním ze strany Germanie. Dokud do Říše připlouvaly lodě přetékající minerály, dřevem, bavlnou a zelenými banány, řídil si Hochburg kolonii podle svého, i kdyby to mělo znamenat válku. Rozšiřovat hranice Konga dále do jižní Afriky je přece právem Německa, řekl Himmlerovi. Jeho osudem.

Zelman podal Hochburgovi vlhký ručník. „Generálové čekají v konferenčním sálu."

„Takže žádný taktický ústup do bunkru?" odpověděl a otíral si krk.

Chabý úsměv: „Jestli si vzpomínáte, Oberstgruppenführere, zamkl jste je tam."

Výtah nefungoval. Hochburg stoupal vzhůru a míjel na schodišti zhroucené zafačované vojáky.

Zelman pokračoval v raportu: „Povstalecké jednotky obklíčily celé město. Všechny oblasti hlásí těžké ostřelování. Všechny cesty ven jsou zatarasené."

„A jinde?"

„Elisabethstadt hlásí, že obléhání se zhoršuje. Každou hodinou. Už dlouho nevydrží."

„A co Reichsführer? Už jste navázali kontakt?"

„Zřídili jsme linku do Wewelsburgu, ale spojení je poněkud problematické." Wewelsburg byl Himmlerův zámeček ve Vestfálsku a současně duchovní hlavní stan SS. „Stále se snažíme navázat spojení."

„Chci být informován okamžitě, jakmile budete mít na lince jeho kancelář," poručil Hochburg.

Pokračoval v rychlém výstupu do schodů, Zelman mu taktak stačil. Čas od času se celá budova otřásla. Konečně v sedmém patře vrazil do konferenčního sálu. Protivýbuchové závěsy byly zatažené, takže se celá místnost halila do šera. Většina generálů se skláněla v jednom chumlu nad mapou. Vrtěli hlavami, něco si mumlali. Jakmile vstoupil, narovnali záda. V jednom rohu stála ozdobená jedlička, kterou se nikdo neobtěžoval odnést; pod ní podřimoval Fenris s jedním okem napůl otevřeným.

„Doufám, že jste v mé nepřítomnosti byli co platní," pronesl Hochburg a posadil se do čela stolu. Pokynul ostatním, aby se posadili. „Jaké jsou plány protiútoku?"

Nikdo neodpověděl.

Hochburg si prohlížel tváře mužů kolem sebe. Klimatizace už dávno přestala fungovat. Všichni se leskli potem, límečky uniforem promočené. Zvenčí sem doléhal neutuchající rachot dělostřelectva.

Byl to generál Ockener, kdo se konečně odhodlal promluvit za ostatní. Měl drsnou, ošlehanou tvář s lehkým opálením a na lebce nemnoho řídnoucích bílých vlasů. „Hochburgu, podle nás je tohle nepřijatelné." Hovořil odměřeným hlasem člověka, který má chuť řvát. „Nechat nás tu bez jakéhokoli občerstvení, bez možnosti jít si ulevit –"

Hochburg si uvědomil, že cítí moč. „Zdá se mi, že jeden z vás to nevydržel."

„Zamkl jste nás tu!" zařval hlas z druhého konce stolu. „Tohle je největší cíl v celém městě. Mohli nás tu všechny zabít."

„Kdybych to neudělal, zdrhli byste. Co jste to za vzor?"

„O všem osobně zpravím Führera."

Hochburg už byl zase na nohou: „Tak mu můžete říct také o tomhle."

Roztáhl protivýbuchovou oponu a místnost se zalila drásavým světlem. Celé město bylo poseté sloupci dýmu. Otraco bylo ukryté za zmítající se oranžovou bariérou, jež lemovala celý záhyb řeky.

Hochburg triumfálně rozhodil paže: „Stráže!" Objevil se strážce. „Tady Brigadeführer," ukázal na konec stolu, „si přeje odejít. Vyveďte ho ven. Na ulici."

„Jsem generálem Waffen-SS. Nebudete se mnou zacházet jako –"

„Můžete odejít buď dveřmi – anebo oknem. Osobně je mi to fuk."

Když odešel, Hochburg zapadl zpátky do křesla a otočil se k Ockenerovi: „Myslím, že jsme vás přerušili, Herr General."

Ockener byl vyznamenán v bitvě u Smolensku, než se jeho zájmem staly masové hroby a medaile po celé ruské stepi; později byl přemístěn do Afriky, kde si vysloužil svou novou přezdívku „Der Schnittner". Sekačka.

„Váš oheň nebude hořet věčně, Oberstgruppenführere. A do té doby mohou kdekoli uhodit nepřátelské zbraně."

„Jak se mohlo stát, že tahle spodina belgické armády obklíčila celé město?"

„Jejich řady posílili Svobodní Francouzi* a černoši, co uprchli před deportací." Ockener si pohrával s jakousi cetkou, kterou sundal ze stromečku. „Nemáme dost mužů, abychom je zastavili. Příliš mnoho jich bylo posláno do Elisabethstadtu. Na váš rozkaz."

Aby ulevil obléhání Elisabethstadtu, převelel Hochburg kontingenty ze severu Konga na jih. Když se ukázalo, že to nestačí, zrekvíroval i jednotky z Kamerunu, Aquatoriany a Madagaskaru, dokud si guvernéři těchto kolonií nezačali stěžovat, že tím ohrozil jejich vlastní bezpečnostní situaci. Příliš velkou podporu jim nenabídly ani Afrika Korps v Angole, jejichž velící důstojník se záhadně ztratil a jejichž vojáci byli nalezeni v obležení.

Ockener odložil ozdobu a zahleděl se na ostatní generály. Hochburg si povšiml jejich mlčenlivého přikývnutí.

„Náš postoj je jednoznačný, Herr Oberstgruppenführer." Odmlka. „Nemůžeme pokračovat v boji."

Z ulic pod nimi sem doléhaly výbuchy střel německého dělostřelectva. Hochburgovi zněly jako tlukot srdce umírajícího lva: nepochopitelné, slábnoucí, plné zuřivosti.

Zaklonil se v křesílku, až v kůži zapraskalo. „Byla doba, a není to tak dlouho, kdy byly Waffen-SS obávané jednotky," řekl. „A teď mám generály jako vy."

„Dejte mi BK44 a pytel granátů a já je rád rozmístím pod celým městem. Ale problém je mužstvo."

„Jak se tohle odvažujete říct, když tu jen sedíte? Jsou to praví bílí muži."

„Půlka z nich jsou barevní. A ze zbytku, čistých Němců, se příliš mnoha nechce bojovat."

„Nesmysl."

---

* Zbytky francouzské armády v Africe

„Slíbil jste jim rychlé vítězství."

„Jsou to jen čtyři měsíce. Chcete mi říct, že tak málo stačí k otupení jejich ducha?"

„Je to generace dobyvatelů. Nikdy nepoznali vyčerpanost, a už vůbec ne možnost prohrát."

„Bojovali jsme rok, než jsme zabrali střední Afriku," odsekl mu Hochburg.

„To byla čistící operace," vzdoroval Ockener, „kolonií, jejichž evropští vládci byli poraženi. A taky to bylo před deseti lety. Všechny ty boje byly už před deseti lety."

„No a?"

„Barevní jsou tu jen proto, že jedinou další možností je pást kozy v Ostlandu. Němci chtějí mít jen plantáž, poslušnou manželku a dost dělníků, aby nemuseli zvednout zadek."

„A na Východě je to totéž," zamumlal někdo.

Sovětský svaz byl poražen v roce 1943. Moskva byla srovnána se zemí a oseta trávou. I přesto však na posunujícím se východním okraji Říše vřela partyzánská válka jako mlýnek na maso. Od pohoří Ural až hluboko na Sibiř se táhl neřešitelný konflikt, který Rusové nemohli vyhrát, zatímco Němce unavoval. Zato v Africe, myslel si Hochburg, v Africe to bylo něco jiného. Nebyl to boj o politickou ideologii; střetnutí ras tu bylo ostré jako souboj poledního slunce s mrtvostí noci.

„Třeba jednoho dne," pokračoval Ockener, „budeme mít prostředky, jak vést válku bez lidí. Taková armáda pak bude navěky vítězit. Do té doby si budeme muset vystačit s mírem."

„Britové snad," odpověděl Hochburg. „Zabředlí ve své imperiální slabosti. Ale ne my."

„Ti Britové, jejichž sevření kolem Elisabethstadtu se nám nedaří povolit? Kteří zásobují Belgičany tanky a dělostřelectvem? Těm došla trpělivost. Podcenil jste je."

„Zní to skoro obdivně, generále."

„A pak je tu otázka civilistů. Během vašeho ‚dobrodružství' na břehu řeky se Belgičani zmocnili čistírny vody."

„A když se jí zmocňovali, vy jste seděli tady. Anebo si smetánka velení Waffen neporadí s obyčejným zámkem na dveřích?"

„Stejně tak je poškozená kanalizace. Během pár dní se tu rozšíří úplavice. A brzy nato cholera a tyfus."

„Takže co byste navrhoval, Herr General?"

Ockener ztišil hlas. „Kapitulaci."

„*Ti, kdo nechtějí bojovat v tomto světě nekonečného boje, si nezaslouží žít,*" odpověděl Hochburg citátem z Führerovy knihy. Všichni kolem stolu by ho měli důvěrně znát.

„Tak aspoň klid zbraní. Příměří."

„Ne."

„Tak aspoň nějakou formu vyjednávání."

„Ne."

Rozhořčené *ach*.

„Tak flotilu bombardérů Heinkel, ať město srovnají se zemí."

Hochburg se hlasitě rozesmál: „Vidím, že všechna naděje ještě neumřela." Otočil se na křesílku a zadíval se na město. Ohnivá stěna začínala klesat. „Každý voják půjde do boje," prohlásil. „Ulice za ulicí. Kdo na to nebude mít kuráž, toho na místě zastřelíme." Otočil se zpět: „Je to otázka znovunastolení kázně. Největší zbabělce potrestejte a zbytek zapadne na svá místa. A když to bude třeba, můžeme začít hned v téhle místnosti."

Kolem stolu zašustěla dávka tlumených slov.

„Není moje přání, aby civilní obyvatelstvo trpělo," pokračoval Hochburg, „ale taky je třeba ho mobilizovat. Dejte pušku každému muži i ženě. Připomeňte poctivým pannám tohoto města, že tihle partyzáni, a ti černoši mezi nimi, mají ty nejspodnější, nejnižší potřeby, potřeby, které v džungli zůstanou neukojené."

„A děti?" nadhodil Ockener. Už si zase pohrával s ozdobou.

„Naučte je, co se dá udělat s lahví na mléko a trochou benzínu."

„Civilistům by se mělo dovolit odejít. Jsou to němečtí občané."

„Už si užívali dost dlouho. Většina z nich si žije líp než kdokoli v Evropě. V Germanii nedostali nic víc než čtyřiačtyřicet čtverečních metrů životního prostoru. Tady mají šedesát. Dopřávali si hojnosti vítězství, tak teď je pro něj třeba taky něco vytrpět."

„Třeba se jim nechce umřít kvůli šestnácti metrům –"

Vtom se otevřely dveře a vklouzl do nich Zelman, bez mrknutí jako vždy.

„Mám na lince soukromou kancelář Reichsführera."

„Toto město povstane!" zvolal Hochburg a sáhl po telefonu na stole. „A to bude všechno, pánové." Nikdo se nepohnul. „Před pěti minutami jste si stěžovali na zamčené dveře. A teď se vám nechce odejít? Zelmane, sežeňte jim něco k jídlu a pití. Mají před sebou dlouhé dny."

Jakmile se Hochburg ocitl o samotě, zvedl sluchátko a pokusil se najít v hrdle zbytky květnaté výřečnosti. „Heinrichu, tady Walter. Jak se ti daří?"

Spojení zapraskalo a zašumělo. „Tady Fegelein." Hermann Fegelein byl Himmlerovým náčelníkem štábu.

„Chci mluvit s Reichsführerem."

„Je na obědě."

„Na obědě… Ví o tom, že došlo k útoku na Schädelplatz?"

„Ano."

„Že jsme ho ztratili?"

„To taky ví," odvětil Fegelein.

„A nic na to neříká?"

V lince zapískalo: šest a půl tisíce kilometrů šumů.

„Reichsführer vždy schvaloval vaše metody, Hochburgu. Vaši důkladnost, to, jak se chápete ‚biologických' otázek. Ale to vaše pohanské náměstí není jeho jediná starost. Začíná mít zase potíže s židy. Na Madagaskaru. Určitě už o tom víte?"

„Sám tady mám dost starostí."

„Možná budeme na ostrově muset čelit dalšímu rozsáhlému povstání. Chudák Globus má co dělat, aby si udržel kontrolu. A ze všeho viní vás."

Globus: Odilo Globocnik, SS guvernér Madagaskaru.

„Ožralý satrapa," poznamenal Hochburg. „To pořád kvílí kvůli těm chlapům, co jsem si vypůjčil?"

„Byla to celá brigáda," odpověděl Fegelein. „Tvrdí, že kdyby nebyli odesláni do Konga – aby vás ‚podepřeli', jak říká Reichsführerovi – židi by zůstali na svých místech."

„Rád bych Heinrichovi sdělil, že za poslední rok bylo z Konga vyvezeno půl milionu tun mědi. Co dává Říši Globus? Podělané maso v konzervách."

„Uniká vám delikátnost této situace, Oberstgruppenführere. Globus nás udržuje bez židů. To je víc než tisíc let minerální rudy."

„Zajímalo by mě, jestli na tom bude Germanie trvat, až Kongo obsadí negři." Jeho tón začínal nabírat na důraznosti: „Potřebuji víc mužů. Když ne z Afriky, tak mi přidělte nějakou divizi z Východu."

„Pochybuji, že to tam teď bude jiné."

Hochburgovi se sevřely prsty kolem sluchátka: „Jak to myslíte?"

„Vy jste to neslyšel?"

„Ne."

„Nespolehlivé stroje, tyhle dálnopisy," podotkl náčelník štábu a začal vykládat podrobnosti různých událostí. I přes tisíce kilometrů drátu čišela z Fegeleinova hlasu škodolibá radost. Oddíly SS byly rozpolcené žárlivostí a malichernými rivalitami: mezi Evropou a Afrikou, mezi jedním guvernérem a jeho sousedem, to vše lehce podněcováno Himmlerem, aby se ujistil, že nikdo neohrozí jeho pozici. Hochburg naslouchal mlčky a hrdlo se mu začínalo svírat.

„Doufám, že si Reichsführer vychutná svůj oběd," řekl nakonec, když se rozmluva dobrala ke konci. Nemohl vystát představu ani pozlacené jídelny ve Wewelsburgu, ani masitého, povislého rtu přežvykujícího Himmlera. Zavěsil sluchátko a chvíli naslouchal proudění svého dechu. Blízko základů budovy přistála další dělová střela. Ozdoby na vánočním stromku se rozcinkaly a probudily Fenrise.

Hochburg vyskočil na nohy a znovu se chopil telefonu.

A mrštil jím proti oknu.

Zastavil se a kroucený drát jím jako jojem hodil zpátky do místnosti. Hochburg jím mrštil znovu, tentokrát s takovou zuřivostí, že ve skle zapraštělo. Hořící řeka pod okny už se stihla proměnit na pár sloupců dýmu.

„Pojď, Fenrisi," řekl a vyšel z konferenčního sálu.

Na chodbě nebyl nikdo kromě Zelmana.

„Potřebuju letadlo," konstatoval Hochburg a zamířil ke schodům.

„Technicky vzato," odpověděl Zelman, „je Stanleystadt součástí bezletové zóny."

Hochburg se zastavil na kraji schodů. Upřel na svého zástupce černé oči a vydržel tak dlouho, dokud Zelman neodvrátil zrak. „Očekávám ho plně natankované a připravené vyrazit za patnáct minut."

„Ano, Oberstgruppenführere. Kam poletíte?"

„Elisabethstadt." Hochburg se vydal ze schodů. „Musím tam připravit jednu popravčí četu."

5

Ze Stanleystadtu do Elisabethstadtu to bylo čtrnáct set kilometrů. Hochburg se rozhodl pilotovat letadlo sám a obavy Zelmana a pozemního personálu odmávl s větou: „Jak by mohl člověk vládnout zemi, kdyby nedokázal ovládnout nebesa?“ Létat se naučil v době, kdy byl guvernérem Muspelu*, který se osaměle tyčil nad mořem písečných dun.

K dispozici měl stroj Focke-Wulf Fw-189, dvoumotorový vrtulový letoun přezdívaný Belgičany „Le Chambranle“ (okenní rám) pro jeho kokpit připomínající akvárium, obklopené pásky kovu; původně byl určený k průzkumným účelům. Hochburg zahnal kapitána, ponechal si jen kopilota a kulometníka na hřbetě. Fenris se vmáčkl za jeho sedadlo a uložil se ke spánku. Focke-Wulf vzlétl rovnou do změti protiletadlové palby, proletěl jí a stočil se na prázdné jižní nebe. Hochburg se držel očima slunce: dívat se zpět příliš drásalo jeho nervy.

Po vypuknutí války ve střední Africe si ministerský předseda Halifax vyžádal audienci u Hitlera. K jeho překvapení však Führer vydal prohlášení, které upřesňovalo, že není zapotřebí vyhrocovat vzájemné nepřátelství po tolika letech míru: „Pokud řekneme, že stojíme ve válce na život a na smrt proti britskému impériu, pochopitelně tím poženeme i posledního Brita do zbraně proti nám.“ Svůj palác v Germanii nicméně

---

* Běžný název Německé Západní Afriky. Hochburg spravoval kolonii předtím, než se ujal guvernérství Konga. Právě do saharské oblasti Muspelu byla deportována černá populace.

odmítal opustit. Začaly se šířit fámy: Führer churaví, postihla ho nějaká záhadná nemoc; odmítá podepsat jakýkoli dokument, neboť se chystá rozdrtit Rhodesii na prach z nebe. Jiní říkali, že ve třiašedesáti letech a jako pán světa už je prostě znuděný z diplomatických rozmíšek. Místo toho vyslal Himmlerova zástupce, Reinharda Heydricha, šéfa bezpečnosti Říše a nyní, jak se zdálo, také jejího nejvyššího vyjednavače. Heydrich se setkal s Halifaxovým ministrem zahraničí Anthonym Edenem, a vzápětí bylo rychle oznámeno několik novinek.

Konflikt se považoval za „lokální": koloniální spor o hranice omezený na Kongo a Severní Rhodesii. Vyprovokovaly ho britské odpadlické živly, které nereprezentují oficiální vládní politiku. Tudíž to nepovede k žádné eskalaci. Nebudou vysílány žádné posily z Evropy ani jiných afrických kolonií, s výjimkou podpůrného personálu; Churchill vtipkoval, že Waffen-SS s sebou mají víc kuchařů než kterákoli jiná armáda v dějinách. Na ochranu ekonomické infrastruktury, a druhotně také civilistů, se měla mezi první severní a šestnáctou jižní rovnoběžkou zřídit bezletová zóna. Germanie s Londýnem budou mezitím pracovat na vyjednávání smíru. Obě strany se shodly, že válka v Angole byla izolovanou záležitostí a že Portugalsko (malá evropská země s neúměrně rozlehlými koloniemi v Africe) by se mělo okamžitě dohodnout s Říší. Z Führerova paláce se nato ozvala slova souhlasu: Heydrichův-Edenův pakt byl odteď vzájemně výhodnou patovou situací.

Focke-Wulf přistál kvůli doplnění paliva v Tarufě.

Hochburg vystoupil z letadla a vykročil po přistávací dráze, aby si protáhl nohy a nechal Fenrise vyvenčit. Od bot se mu zvedal prach. Tarufa, ukrytá hluboko v bavlnářské oblasti Konga, byla válkou netknutá. Jakmile letadlo přistálo, k plotu kolem letiště se přihnalo hejno malých kluků v naději, že se bude dít něco zajímavého. To, co viděli, je brzy znudilo a teď už se zase věnovali hraní baseballu, šílenství, jež se rozšířilo po celé kolonii vinou amerických prospektorů spolupracujících s SS Oil Company; byli tací, co se užírali, že tohle bude znamenat větší hrozbu než britské tanky. Jeden chlapec seděl stranou od ostatních, zády k plotu. Vypadalo to, jako by na klíně něco řezal.

„Proč se nepřidáš ke svým kamarádům?“ oslovil ho Hochburg.

Chlapec se na něj podíval překvapeně. Měl tytéž neučesané černé vlasy, jaké míval Hochburg jako kluk. A v očích měl ten dobře známý hladový výraz, jako by chtěl pohltit celý svět.

„Nesnáší mě,“ odpověděl, než dodal: „Ale já je víc.“

„Jsi v JVA?“ Jungvolk Afrika bylo mládežnické hnutí pro chlapce od deseti do čtrnácti let.

„Každý tam je; musíte tam být. Ale já jsem radši sám.“

„Ale líbí se ti tam?“

„Líbilo by se mi tam víc, kdyby tam mohly i holky.“

Hochburgovu tvář napjal úsměv. „A co to máš na klíně?“

„Zabil jsem ho sám.“ Chlapec zvedl bezhlavé tělo hada s nažloutlými šupinami a mrskajícím ocasem. Hochburg v něm poznal zmiji útočnou; její jed dokáže zabít člověka během pár minut.

„Tvoje matka ví, že lovíš hady?“

„Je mrtvá. Táta taky. Malárie.“

Hochburg cítil potřebu nějak dítě utěšit. „Taky jsem přišel o rodiče, když jsem byl malý, a taky o bratry.“

„Kdo se o vás staral?“

„Jedna úžasná žena. Byl jsem starší než ty, už skoro muž, a měl jsem to štěstí, že jsem narazil na ni.“

„Já teď bydlím u tety. Hrozně se o mě bojí.“ Chlapec si odfrknul, jako by mu do nosu vletěla moucha. „Vaši rodiče dostali taky malárii?“

„Ne. Zabili je.“

„Jak?“

„Zavraždili je domorodci.“

Hochburg byl jediným, kdo přežil z celé rodiny. Potom se ho, chlapce souženého žalem a nočními můrami, ujala Eleanor a její manžel. Byli to misionáři, kteří vedli sirotčinec v Togolandu; když se u nich objevil, Burtonovi bylo jedenáct let. Hochburg plakal Eleanor v náručí a dělil se s ní o hrůzy, jejichž svědkem se stal; a ona ho kousek po kousku dávala znovu dohromady. Později se z nich stali milenci a uprchli spolu (Eleanor

se vyžívala v romantičnosti tohoto slova, snad proto, že zastíralo skutečnost opuštění manžela a syna). Dva roky, které spolu strávili, byly nejšťastnějším obdobím, jaké Hochburg kdy poznal. Žili prostě, zahrnovali jeden druhého láskou, až se do Eleanořiny mysli začaly vkrádat výčitky a ona se začala provinile ohlížet za životem, jejž zahodila. Tentokrát to byl Hochburg, koho opustila; uprchla do džungle vstříc Burtonovi a své smrti. Skutečnost, že Eleanor potkal tentýž osud jako jeho rodiče, mohla být jedině znamením. Předzvěstí.

„Musíte být hrozně starý," usoudil chlapec. „Negři jsou pryč."

„Bohužel ne všichni." Hochburg si vzpomněl na obličeje dobyvatelů Schädelplatzu. „Co bys dělal, kdybys nějakého potkal?"

Chlapec se nad otázkou zamyslel a pak zvedl do vzduchu dva krvavé kusy hada.

„Oberstgruppenführere!" volal na něj kopilot. „Jsme připraveni."

Hochburg vytáhl pistoli a vyndal zásobník. Vytál z něj jednu kulku a prostrčil ji pletivem. Chlapec pustil hada a vzal si ji do krvavých prstů.

„Použij ji moudře, chlapče."

Fw-189 se znovu vznesl k nebi. Dva a půl tisíce metrů pod ním nerušeně ubíhala savana: skvrny nefritové a žlutohnědé barvy jako maskovací vzor na bojových uniformách SS. Skleněným kokpitem prosvítalo slunce. Požitek spánku byl Hochburgovi poslední noci odpírán, a tak se ho teď začala zmocňovat ospalost.

„Kolik zbývá do přistání?" zeptal se kopilota.

„Asi hodina. Pokud se tedy dostaneme přes britskou protivzdušnou obranu."

„Převezměte řízení," poručil Hochburg a uvolnil sevření na páce. „Vzbuďte mě za dvacet minut." Zívl, až se mu oči zalily slzami, a nechal klesnout hlavu. Jeho zpola myšlenky, zpola sny se obrátily k Elisabethstadtu.

Před obléháním to bývala hornická metropole Konga s úhlednými řádkami bungalovů, světoznámou botanickou zahradou, ledárnami a železničním uzlem, odkud vlaky dopravovaly Němce až do Kapského města

nebo za požitky Roscherhafenu. Podobně jako u jiných dobytých měst si Hochburg naplánoval jeho přejmenování; byla to součást psychologie vítězství. Potvrzovalo to nadřazenost Říše stejně nesmlouvavě jako dupot vojenských bot po bulvárech nebo třepetání rudé, bílé a černé vlajky. Po celá léta věděl, jak se město bude jmenovat, dokonce k tomu získal i souhlas od Führera, který bláhově prohlásil, že chápe jeho homérský odkaz.

Hochburgovo pero zaváhalo nad dokumentem, který měl jménu propůjčit platnost podle zákona. Prohlížel si nové jméno otištěné na tlustém papíře oficiálních dokumentů v barvě lví srsti. Nad nápisem byla úřední pečeť s orlicí a hákovým křížem. Měl to být její památník.

Eleanorstadt

Minuty ubíhaly. Z hrotu pera se rozeběhla kapička inkoustu a rozprskla se po papíře. Hochburg odložil plnicí pero, přeložil list papíru napůl, na čtvrtiny, osminy; později ho spálil. Když si všichni byrokrati nad tou změnou lámali hlavy, Hochburg je odbyl slovy: *Jiří VI. nebude na trůně věčně. Britové se budou v nadcházejících letech cítit klidněji, když budou tak blízko u hranic slýchat jméno své panovnice.*

Nabídne Eleanor víc než jen Elisabethstadt.

Celá jeho africká říše bude jejím zvěčněním: každý položený kámen, každá pevnost, městečko i město; přístavy, bílé cesty prořezávající džungli, spleť milionu měděných žilek protkávajících celý kontinent. Mauzoleum takové slávy, že naň nebude muset nikdy nikdo psát její jméno. Proto tak netrpělivě čekal na invazi do Rhodesie: aby jí mohl zasvětit ještě další zem. V Germanii o ničem z toho pochopitelně netušili. Pro ministerstva na Wilhelmstrasse byla Afrika jen pokladnicí dolů a užitkových lesů, jediným smyslem jejich plantáží bylo naplnit břicha německých davů. Pro Hochburga však byla Afrika královstvím chrámů. Jediný způsob, jak si zachovat Eleanořinu přítomnost. Dokud bude jeho srdce bít, Britové a jejich ubozí spojenci se prosperity nikdy nedočkají.

Ještě si najde způsob, jak je rozdrtit.

Ve svých snech pustošil a drancoval. Od Elisabethstadtu… až po jeho nedostatek mužů… po válku generála Ockenera bez slabých duší lidí, armádu, která *bude navěky vítězit*… až po vidinu celého kontinentu v plamenech… A konečně konejšivé šplouchání vln a řeky, kde s Eleanor stráví společný život.

Pohyboval se s ní vodou teplou jako plodová voda, pod nimi jen nezměrná indigová čerň. Šplouchání vody, smích… a pak leželi na zemi vedle sebe nazí a slunce zaplavovalo jejich těla světlem. Počítal jí pihy na nose, droboučké jako banánová semínka. To bylo jediné, po čem toužil: ten klid. Kdyby si nebyla vybrala Burtona, kdyby nebyla opustila Hochburga a nebyla zavražděna, sledoval by nacisty vztyčovat jejich baštu v Africe s lhostejností v očích.

Vzal ji za ruku, cítil ji tak živě: každý hedvábně jemný prst, čáry na její dlani. Palcem přejížděl po čáře života, dokud náhle neskončila –

„Oberstgruppenführere!"

Burácivý řev.

Hochburg se ztěžka zvedl z břehu řeky. Už se mu o ní zdálo jen málokdy a přál si, aby ten okamžik nikdy neskončil. Srdce se vzpíralo pustit její ruku…

„Oberstgruppenführere!" Byl to kulometník na zádi letadla.

Zaznamenal záblesk hliníku a olivově zeleného nátěru.

„To byl Meteor," křikl kopilot. Upoutaný v postroji se snažil identifikovat letadlo před nimi. Kokpit se otřásl ve vlně jeho proudových motorů. „Britské označení. RAF."

Fenris zakňučel.

Hochburg sáhl za sebe, aby psa uklidnil. „Jsou tu ještě další?" zeptal se kulometníka.

„Nebe je čisté."

Meteor se naklonil ke straně, připravený je znovu obkroužit. „Neutečeme mu," řekl kopilot.

„Vrací se!" křičel kulometník. „Co máme dělat?"

Meteor zpomalil, až se jim pověsil shora za ocas. Obě letadla dělilo jen nějakých sto metrů oblohy.

Hochburg ze sebe setřásl poslední zbytky svého snu. „Je ozbrojený?“

„Čtyři kanony.“

„Tady by žádná britská letadla být neměla.“ Hochburg se ujal řízení a ubral na rychlosti. „Dáme mu přednost,“ řekl kulometníkovi. „Jestli se zase vrátí, sestřelte ho z oblohy.“

„Ale Oberstgruppenführere –“

„Nebo byste byl radši, abychom to byli my?“

Meteor se dostal před ně. A znovu se prudce naklonil.

„Oblétá nás. Pět set metrů. Žádné známky napadení.“

„Máte rozkaz.“

„Pět set,“ počítal kulometník. „Čtyři. Tři…“ Vystřelil a z britského letadla vyšlehly plameny.

S Hochburgem se zatřáslo sedadlo. Meteor se prohnal kolem nich a oslepil je závojem kouře. Když se vzduch vyčistil, uviděli letadlo padat dolů na pastviny. Kokpit zmizel; pár vteřin nato se na nebi rozvinul bílý květ padáku.

Vzápětí začal vzduch kolem nich svištět kulkami.

Kopilot zatlačil páku dopředu a letadlo se spustilo prudce dolů. Motory zařvaly.

Kulometník řval do náustku: „Je tu další!“

Nad hlavami jim přeletěl druhý Meteor. Hochburg zachytil červenozelený pruh na jeho trupu: Mosambické letectvo. Flotila čítající dvacet strojů byla považována spíše za projev ješitnosti než za nějakou hrozbu, Hochburg se však nedávno v materiálech zpravodajských služeb dočetl, že její piloty trénují Britové. Mosambik, další africká kolonie Portugalska, se však doposud do války nezapojoval a Angolu nepodporoval.

Kulometník zacílil na mosambický stroj a zasáhl ho do ocasu. Letadlo zmizelo z dohledu do mraků, odkud se na ně chystalo zaútočit novým obloukem.

Focke-Wulf se opět vyrovnal; pohyb byl tak prudký, že se Hochburgovi odrazila hlava od skla kokpitu.

„Dejte mi to řízení," řekl kopilotovi a donutil letoun ke strmému stoupání.

Kolem nich se prohnaly další střely a ve vzduchu po nich zůstávaly kouřové stopy.

„Ztratíme vztlak," poznamenal kopilot.

Stoupali teď téměř kolmo, celá konstrukce letounu se nebezpečně otřásala. Nebe nad nimi nemělo žádnou barvu.

„Je v dostřelu?" zeptal se Hochburg kulometníka.

„Nedaleko. Čtyři, pět vteřin do kontaktu."

„Připravte se," nařídil Hochburg a vyrovnal letadlo.

Posunul páku dopředu.

Otočili se střemhlav dolů, až se jim zhouply a stlačily žaludky, a během okamžiku se ocitli vedle břicha Meteoru. Hukot vzduchu přehlušilo *ra--ta-ta-ta* jejich kanonu.

Kulometník vykřikl. Kolem nich se prohnala ohnivá koule.

Hochburg sledoval, jak se mosambické letadlo řítí k zemi. Z ocasu se mu urval kovový úlomek a jako bumerang letěl přímo na ně. Prorazil Focke-Wulfovi levé křídlo a palivovou nádrž. Za Fenrisova vytí se letadlo mocně rozvibrovalo.

Z letadla proudem unikalo palivo. Ve slunečním světle se protahovalo a rozdělovalo do kuliček, které, než je smetl vzdušný proud, připomínaly vlečku z diamantů.

Hochburg bojoval s řízením. „Kde je nejbližší přistávací dráha? Můžeme tam doplachtit."

„V tomhle sektoru nic není," odpověděl kopilot.

Bublinu kokpitu zaplnila prázdnota savany. Ručička palivoměru se pomalu vracela k nule.

6

Suffolské pobřeží, Anglie
29. leden, 3.15

Moře i nebe byly černočerné. Nemohl ale čekat, až vyjde slunce.

Burton zdráhavě stiskl zvonek. Podruhé na něm nechal prst tak dlouho, až se objevilo celé procesí světel: v podkroví, na schodišti, nakonec lampy před vchodovými dveřmi. Třesoucí se muž mžoural v jejich světle. Rameno mu ztuhlo, košile kolem něj ztvrdla zaschlou krví.

Ozvalo se odhodlané cvaknutí zámku a dveře se otevřely. Burtonovi se před očima ocitla dvojice otvorů pušky s krátkou hlavní.

„Co chcete?"

Byla to Pebble, služebná její tety. Přes noční košili měla přehozený zimník a rozespale se mračila; vypadala, že je připravená zmáčknout spoušť. Její manžel byl hajný, než padl u Dunkerku. Burton si všiml, že zbraň je odjištěná.

„Promiňte, vím, že je pozdě –"

„Kdo jste?"

„Přišel jsem za svou tetou."

Hlaveň poklesla. „Pan Cole?" ujistila se služebná. „Burton?" Vždycky nesnášel, když ho služebnictvo oslovovalo jakkoli jinak než křestním jménem.

Pebble, stejně jako její paní, byla žena, která si libovala v pragmatismu. Fakt, že se synovec její zaměstnavatelky objevil na prahu ve tři

hodiny ráno v krvavé košili, ji nedokázal vyvést z konceptu. Jejím jediným zájmem bylo najít řešení.

Ustoupila stranou, aby vstoupil.

Burton tohle místo napůl žertem nazýval „sanatoriem". Bylo to místo, kam se vracel mezi vlnami krveprolití v Africe: útočiště, kde si mohl nechat zhojit rány a v posteli se vypotit z tropických mikrobů. Než koupil farmu, byla tohle jeho nápodoba domova. Bílé průčelí se sloupořadím dodávalo domu jednoznačnou majestátnost; zahrada za domem sestupovala až k břehům Severního moře. Dům postavil v minulém století jeho dědeček, který o něj vzápětí přišel vinou brandy a nerozumných dobrodružství. Jeho teta pojala za svou povinnost jej znovu získat do svého vlastnictví. Burton ji podezíral, že přetrpěla léta mizerného manželství, než ovdověla, jen aby zdědila dost, aby mohla rodinný majetek odkoupit zpátky.

Pebble ho odvedla do přijímacího pokoje. V krbu už vyhaslo, ale stále tu bylo teplo. „Já ji probudím," řekla a vyklouzla z místnosti.

Burton neměl chuť na nic jiného než se ponořit do jedné ze zdejších pohovek, ale zůstal stát. Kdyby to udělal, opustily by ho i poslední řeřavé uhlíky jeho sil. Místo toho se rozhlédl po pokoji a vstřebával jeho důvěrnou známost: vysoký koberec vonící popelem a mořskou solí, karafu zpola naplněnou Madeirou, fotografii na krbové římse, na níž byla jeho matka s tetou, ještě než se odcizily – samá ruka, samá noha, smích a edwardovské plavky. Fotografii pořízenou třicet metrů odsud. Piano v rohu, lesknoucí se jako pochmurný, nalakovaný sarkofág.

Burton na něj položil dlaň. Najednou si uvědomil, jaké je v domě ticho. Když se poprvé setkal s Madeleine, hrála právě na tenhle klavír. To bylo – cože? – před čtyřmi, pěti lety. Nikdy si nemohl přesně vzpomenout: bylo to náhodné setkání, které vůbec nic nevěstilo.

Bylo to tehdy divoké letní odpoledne; záplavy koktejlů a veselí na trávníku. Burton byl právě v sanatoriu, aby ze sebe setřásl poslední zbytky záchvatu horečky dengue. Teta trvala na tom, aby se aspoň ukázal, a tak sešel na chvíli dolů s tím, že se projde mezi hosty a rychle se vrátí zpátky

do postele. V přijímacím salónu hosté vyžadovali nějakou hudbu. Štíhlá, tmavovlasá žena se nabídla, že něco zahraje. „Knees Up Mother Brown," zvolal někdo. „What's the Use of Getting Sober," navrhl další. Opilý smích.

Žena jim nevěnovala pozornost a dala se do hraní klasického kusu. Burton ho okamžitě poznal, i když ho neuměl pojmenovat. Ta hudba byla nezbedná i melancholická. Došel k pianu a díval se na ni. Snažila se hrát nenuceně, virtuózně vyťukávat do klaviatury, on si ale povšiml jejího absolutního soustředění. Prsty měla dlouhé a jemné. Každou chvíli jí do tváře spadl pramínek vlasů; líbilo se mu, jak je dokáže vrátit švihem zpátky, aniž by přestala hrát. V polovině dílka najednou ustala.

„Proč nehrajete dál?" zeptal se Burton.

„Nikdo mě neposlouchá."

„Já ano." Došel blíž a ucítil její parfém, který kolem ní vytvářel auru pižma. „Já to znám, co to je?"

„Schubert," odpověděla. „Maďarská melodie."

Přikývl si pro sebe hlavou. „Moje matka si ji vždycky přehrávala."

„Byla klavíristka?"

„Na gramofonu," řekl duchem nepřítomně. „Připomíná mi to petrolejové lampy a kriket."

Žena zvedla jemně vytrhané obočí.

„Vyrůstal jsem v Africe. Ráda si večer přehrávala desky…" Burton zahnal těžkou vzpomínku a prohlížel si ženu.

Byla mladší, než si původně myslel, asi stejně stará jako on. Oči měla modré s nádechem cínu; toho si povšiml okamžitě, stejně jako snubního prstenu. Výraz měla veselý, ale pod ním cítil něco jiného, něco osamoceného, bezútěšného; anebo snad viděl jen sám sebe. Žoldák v něm si povšiml perlových náušnic a drahých šatů. Burton nevěděl, co má ještě říct. Vzájemně se odhadovali chvíli, která trvala až příliš dlouho.

Pak zvedla ruku: „Paní Cranleyová."

Uchopil její ruku. Stisk měla sebejistý, pleť hladkou, a přesto pocítil v její dlani mozoly, které nemohlo vyhladit sebevíc krému.

„Burton," odpověděl.

„Ach… ten slavný synovec, co se vrátil z Afriky."

Pustil její ruku a nebyl si jist, zda se mu nevysmívá. Z jejích očí nevyčetl nic. Hledal, co dalšího říct, a pak si všiml, že má prázdnou sklenku.

„Ještě jednu?"

„Ne. Já tyhle party nemusím. Přišla jsem jen kvůli vaší tetičce."

„Odkud ji znáte?"

„Jsme sousedky. Mám dům na pobřeží."

„Ale vy nejste odtud."

„Je to venkovský dům. Zbytek času trávím v Londýně."

„Myslím váš přízvuk. Jste Němka?"

Její výraz potemněl: „Pocházím z Vídně." Zavřela víko na klaviatuře a vstala. „Utekla jsem ještě před válkou."

„*Es waren die guten Leute die gegangen sind.*"

Zdálo se, že ji to vyplašilo. Rozhlédla se a odpověděla anglicky: „Můj manžel tvrdí, že německy je nejlepší nemluvit. Nebo aspoň s muži, které neznám."

Provokovat tetiččiny přátele s jejich usazenými, elegantními životy Burtona někdy bavilo, když ale viděl Madeleine odcházet, byl na sebe naštvaný. „Líbilo se mi, jak jste hrála," zavolal za ní, tentokrát anglicky. Jeho otec byl Němec, takže Burton vyrůstal ve dvojjazyčném prostředí. Pokud ho vůbec slyšela, neotočila se.

O dvacet minut později, vyčerpaný společenskou konverzací, se Burton uchýlil zpět do svého pokoje. Stál u okna, nevnímaje výbuchy smíchu ze zahrady pod sebou, a nechával se chladit mořským vánkem. Pak zavřel okenice a zatáhl závěsy. Vzduch náhle začal být horký, tísnivý – Burtona to uklidňovalo. Pokud šlo o Madeleine Cranleyovou, už jí nevěnoval ani jedinou myšlenku. Trvalo déle než rok, než se znovu setkali.

Piano pod Burtonovou dlaní bylo studené a bez života. Jeho teta hrát neuměla a jeho napadlo, jestli za nástrojem po Madeleine vůbec ještě někdo seděl. Z jeho nitra se vydral hluboký, rozechvělý povzdech; potlačil jej a vyprázdnil svou mysl. Minuty plynuly. Burton už začínal přemýšlet, že se Pebble asi nepodařilo tetičku probudit, když se objevila. Měla

na sobě smaragdové šaty, tvář čerstvě natřenou podkladovým krémem, bílo-blonďaté kadeře vlasů pevně svázané na temeni.

„Chudák Pebble už začíná být dost stará na to, aby ji budili uprostřed noci. Stejně jako já."

Ve skutečnosti jí vždycky chybívala vznešenost a přitažlivost jejího obrazu, který si Burton nosil v hlavě. „Potřebuji tvou pomoc," řekl.

„Nemohlo to počkat do rána?"

Burton si rozepnul sako a ukázal ji košili nasáknutou krví.

Bez jediného slova ho tetička odvedla do kuchyně, kde už Pebble mezitím vařila v konvici vodu.

„Chystala jsem se udělat čaj."

„To nebude nutné, drahá. Zkontroluj, jestli je Burtonův pokoj připravený, a vrať se zpátky do postele."

Usadila Burtona ke stolu. Svlékla z něj sako i košili a odhalila tak pahýl jeho zápěstí. Předloktí nad ním bylo popálené a znetvořené v místech, kde neslo vypálenou značku z Konga. Další jizva z jeho nezdařené mise.

„Dobrý bože, Burtone!" přitiskla si teta ruku na prsa. „Co se ti stalo?"

„Potřebuju, aby ses mi nejdříve podívala na rameno."

Přinesla čistý hadřík a opatrně mu omyla ránu. „Přežiješ to," řekla, „ale je to hluboké. Měl bys jít k doktorovi."

„Žádní doktoři."

„Je to třeba sešít."

„Dokážeš to?"

Zatímco Burtonova matka odjela do Afriky zachraňovat duše, její sestra, vždycky ta praktičtější z nich, chtěla zachraňovat těla. Za první světové války dobrovolně pracovala jako ošetřovatelka.

„Ohlídej konvici," poručila mu a zamířila ke dveřím. „A najdi další utěrky."

Vrátila se s jódem, nějakou mastí, jehlou a nití a rezervní košilí; přes šaty si oblékla zástěru. Vyčistila ránu, vzala jehlu a předklonila se hluboko k němu. Burton cítil na šíji její horký dech. Poposedl si.

„Už je to dávno, co jsem tohle musela dělat naposledy," poznamenala. „Nebude to nejpříjemnější."

Burton upřel oči na svůj pahýl a přemýšlel, co by mu asi řekla Maddie. Jednou viděli na ulici beznohého žebráka, veterána z Dunkerku, a Madeleine to vyděsilo. „Na tom nesejde."

Jehla mu propíchla kůži.

„Tak řekneš mi to, nebo ne?"

„Není co."

„Neslyšela jsem o tobě od léta. Pak se mi tu objevíš uprostřed noci v tomhle stavu." Popotáhla nit. „Myslím, že mi dlužíš vysvětlení."

Burton poklepával nohou. Po zádech mu stékala krev. „Kdy jsi naposledy viděla Madeleine?"

„Myslíš Madeleine Cranleyovou? Už to budou celé měsíce, chudinka. Nevěděla jsem, že se znáte."

„Co se jí stalo?"

„Říkalo se leccos, většinou hlouposti. Ale co to má společného s tebou?"

„Povídej."

Jeho naléhavost ji zaskočila. „Madeleine je hrozně nemocná. Nějak se zhroutila. Slyšela jsem, že ji někam zavřeli – i když se to snažili ututlat kvůli jejímu manželovi."

„A co on?"

Teta přerušila práci a poťukala ránu hadříkem. „Přijel do jejich domu na Vánoce s tou jejich holčičkou –"

„Alicí."

„Sotva vylezli z domu. Po Novém roce se vrátili do Londýna a od té doby tu nebyli."

„Viděla ho?"

„Jen jednou, na první svátek vánoční na koktejlu ve Vieux-Moines."

„Jak vypadal?"

„Trochu moc toho vypil, ale jinak měl dobrou náladu. Jsem si jistá, že se tam byl jen předvést. Ty ho taky znáš? Okouzlující muž; udělá pro Madeleine všechno na světě."

„Je mrtvá." Celou cestu od farmy se tu myšlenku snažil zahnat a teď byl znechucený tím, jak snadno ji vyslovil. „Cranley ji nechal zabít."

Jehla se zastavila.

„Burtone! Jak můžeš říct něco tak ohavného?“

„Je to pravda.“ Chvíli zaváhal, než pokračoval, tentokrát rád, že se jeho hlava sklání těsně nad stolem. „Madeleine a já jsme se do sebe zamilovali. Chtěla ho opustit, proto jsem si od tebe půjčil ty peníze na farmu. On se o nás dozvěděl: mě poslal do Afriky a nevím, co udělal s Maddie… až na to, že je mrtvá.“

„Tomu nevěřím,“ zamumlala teta. „Pracuje pro vládu, je tak uznávaný a respektovaný. Když jsem ho na Vánoce viděla, říkala jsem mu, jak je mi to líto. Utíral si slzy.“

„Vzal si tohle,“ zvedl Burton svou paži bez ruky. „A životy mužů, kterým jsem velel.“

„Ale zabít svou vlastní ženu, matku své dcery! Je dokonce komandérem Řádu britského impéria, přišpendlil mu ho osobně král.“

„Když může pan král nazývat Hitlera svým přítelem, můžeš mít i Řád britského impéria – a na rukou krev.“

Někde odbily hodiny: jedna – dva – tři – čtyři –, než se jejich zvuk rozpustil v chladu. Teta složila utěrku a přitiskla mu ji k rameni, aby pohltila víc krve z rány.

„Budeš mi muset věřit,“ řekl Burton.

„Jestli je pravda, co říkáš, tak proč jsi do té Afriky jezdil? Říkal jsi mi, že s tím životem skoncuješ.“

„Cranley mě oblafnul. Oblafnul mě jedinou věcí, kterou jsem nemohl odmítnout.“ Burton znovu zaváhal. „Příležitostí zabít jednoho chlapa.“

„Na kom by mohlo tolik záležet?“

Než napsal své tetičce, čekal, až minou jeho jednadvacáté narozeniny; měl strach, že kdyby to udělal dříve, poslali by ho lodí zpátky do Anglie a do jejího opatrovnictví. Do té doby mu byla už pět let domovem Bel Abbès, pevnost legie, kde se z něj stal voják. Patrick mu nabídl vlastní ubikaci, aby měl trochu soukromí. Venku šuměl vítr, co se proháněl přes duny. Nebe bylo špinavě růžové; Burton si jasně pamatoval barvu večerních červánků na bílém papíře. Napsal jednoduchý dopis, vypustil

všechny strašné podrobnosti, a informoval svou tetu, že jeho rodiče zahynuli.

„Nikdy jsem ti neřekl pravdu," řekl a upřel zrak na svou zjizvenou, znetvořenou paži. „Nebyla v tom špetka útěchy. Matka nezemřela; odešla – zmizela – už před lety, bez vysvětlení. A ten muž, za kterým jsem jel do Afriky, ten, kterého jsem chtěl zabít, znal důvod."

„Kdo to byl?"

Burton to jméno nevyslovil už od příjezdu z Afriky. Teď mu na mysli vytanul jeho živý obraz: konstituce obra, holá lebka, oči černé jako peklo. „Walter Hochburg. Přišel k nám jako pastor; byl jsem ještě kluk. Teď je guvernérem Konga. Zmizel ve stejný den jako matka." Představoval si nespočet různých možností, co se mohlo stát – jednu odpornější než druhou. „Nabídli jsme Hochburgovi laskavost a pohostinnost, on se nám odvděčil utrpením. Chtěl jsem se pomstít."

„Pomsta je marnost nad marnost. Madeleine o něčem z toho věděla?"

„O všem."

„A co tomu říkala?"

„Že se honím za duchy. Naléhala, abych nejezdil."

„Ale ty jsi jel, Burtone." Tetička hodila utěrku na stůl: byla promočená a měla barvu červeného vína. „Jestli je to o Cranleym pravda, opustils ji, když nejvíc potřebovala ochránit."

Burton neodpověděl. Jehla znovu prošla jeho kůží.

Teta dál tiše šila, dokud neudělala na niti uzlík. Přiložila na ránu polštářek nasáklý hojivou mastí, připevnila ho obvazem a hodila Burtonovi přes rameno čistou košili. Pak se chopila rudě nasáklých utěrek a začala je vyplachovat v kuchyňském dřezu.

Burton si prohlížel svou tetu a přál si, aby jí byl o svém vztahu s Madeleine řekl už dávno – slyšel však až příliš mnoho historek o svém nezvedeném dědovi, než aby se s ní o tu intimnost dokázal podělit. Teď měl pocit, že ji urazil právě svým nedostatkem důvěry. Co je pojilo, nebylo o nic mělčí než krev: ona potřebovala synovce, kterého by mohla kazit, a on toužil po místě, které by vypadalo jako domov. To, a ještě žena, o které

hovořili jen zřídka. Burton měl soucit se svou tetou, věděl, jak jí bylo, když byl pryč a v domě nebyla žádná společnost, jen Pebble a neodbytné dunění moře. Chápal její samotu, a Madeleine právě tak – proto se obě ženy nakonec spřátelily.

Teta vyždímala utěrky a otřepala si ruce. „Jsi stejný sobec jako tvoje matka," pronesla s nádechem hluboké, dávné zášti, který nikdy předtím nezaznamenal. „Odešla do Afriky bez jediného ohledu na to, co tady nechává."

„S Maddie to tak nebylo. Potřeboval jsem znát pravdu."

„A našels ji?"

Zavrtěl hlavou. „Ale musel jsem to aspoň zkusit. Potřeboval jsem jednou provždy skoncovat s minulostí, a Madeleine tomu rozuměla."

„Eleanor si to uměla taky dobře zdůvodnit."

„Vždycky jsi říkala, že to byla dobrá žena."

„Měla všechno, co by starší sestra měla mít. Byla chytrá, krásná, statečná jako lvice." Teta si rozvázala zástěru. „A taky nezodpovědná. Impulzivní. Hloupý romantický blázen, co se honil za svými sny a bylo mu fuk, kolik srdcí při tom zlomí."

Burton se setkal s tetinýma očima a uvědomil si, že se mýlil. Nebyla to zášť, byla to absolutní vyčerpanost, celoživotní dávka únavy, která z ní prýštila stejně vášnivě jako marně.

„Tvoje matka přelétala od jednoho vrtochu k druhému," pokračovala. „A když objevila církev, bylo to ze všeho nejhorší. Žadonila jsem, aby tu zůstala a pomohla mi zachránit tenhle dům. Později jsem naléhala, aby si nebrala tvého otce, protože jsem věděla, že jednoho dne se probudí vedle starého muže, a sama bude ještě mladá. Není na tom nic záhadného, Burtone, že utekla s tímhle Hochburgem. Nestalo se nic tak strašného. A jakmile jí přeběhl přes cestu nějaký další rozmar, jsem si jistá, že za ním odletěla znovu."

Burton odpověděl tichým, dutým hlasem. „Dva roky po jejich zmizení se Hochburg vrátil. Sám. Kdo ví, jakou špatnost jí provedl. Zapálil nám náš domov; podpálil sirotčinec. Otec uvízl uvnitř. Děti spaly v postelích."

Teta ztratila slova.

„Nikdy nezapomenu na ten křik, na zvuky praskajících trámů. Nikdy nezapomenu ten puch. Je to to první, co mě napadne, když pomyslím na své dětství."

Následovala nesnesitelně dlouhá odmlka.

Nakonec promluvila Burtonova teta: „Na takové řeči už je pozdě." Náhle celé její vystupování působilo, jako by se měla zhroutit. „Potřebuju se vyspat. I ty by sis měl odpočinout."

Řekli si dobrou noc. Burton odešel nahoru do svého obvyklého pokoje a vklouzl pod přikrývky: byly ledové a načichlé zatuchlou levandulovou vůní. Zíral do stropu, ještě když mezi závěsy začaly pronikat první paprsky úsvitu.

***

„Právě jsem si vzpomněla na tohle," pronesla Pebble a položila na stůl spolu s konvicí čerstvého čaje jakýsi balíček.

Seděli kolem snídaně a vzduch voněl po kořeněné dušené rýži a toastech s máslem. Burton se cítil zahřátý a sytý, vlasy měl ještě vlhké po koupeli. Očima právě přelétal titulní stránku *Telegraphu*: Prezident Robert A. Taft, inaugurovaný ve Washingtonu právě před týdnem, oznámil svou první návštěvu Říše, kde se chystal vyslovit své obavy ohledně židů na Madagaskaru a potvrdit neutralitu své země; na zpáteční cestě bude projíždět před Londýn. Burton vzal do ruky balíček a prohlédl si poštovní razítko: Lusaka, Severní Rhodesie.

„Přišlo to vloni," poznamenala teta. „Obávám se, že jsem to otevřela." Pleť měla hladkou, ale ani podkladovému krému se nepodařilo zakrýt temné kruhy pod jejíma očima.

Burton otevřel balíček: dva cestovní pasy, jeho a Patrickův. Před misí v Kongu požádali všechny členy týmu o adresy nejbližších příbuzných, kam by se zasílaly osobní věci, kdyby došlo k nejhoršímu. Nechtěl, aby se Madeleine dozvěděla o jeho smrti takovým způsobem, a tak udal adresu

své tety; Patrick byl stejného mínění. Otevřel pas starého kamaráda a ocitl se před známou zamračenou tváří. Patrick je fuč, Maddie je fuč: je to vůbec možné? Svět byl náhle osamělejší místo než kdy dřív. Patrick byl Američan s dospívající dcerou kdesi v Baltimoru. Burton se rozhodl, že ji najde a vysvětlí jí všechno, co se jejímu tátovi stalo. Dá jí její podíl těch diamantů, co má v kapse. Pokání to bylo nevalné, ale jediné, jakého byl schopen.

„Doufám, že tu s námi nějakou dobu zůstaneš," pronesla jeho teta.

„Musím chytit vlak v jednu hodinu."

„Tak brzy? Měl bys zůstat, už je to dávno, co jsme tě tu měly. A tvoje rameno by chtělo pár dní klidu."

„Už je to lepší." Toporně zahýbal ramenem, aby dokázal, že říká pravdu; na povlečení nebyla žádná krev.

O hodinu později už kráčeli po příjezdové cestě k místu, kde čekal taxík. Od moře se sem připlížila mlha a zahalila všechno do zářivé bělosti, která bolela v očích. Pebble mu darovala jedno ze starých tvídových sak svého manžela: další oděv po mrtvých.

„Vždycky tu budeš mít domov," oznámila mu teta.

Burton pomyslel na septik na své farmě: „Já vím."

„Tvoje matka to tak vždycky chtěla. Neměla jsem být včera v noci tak upřímná. Jsem si jistá, že byla s tvým otcem šťastná. Velice ji miloval, nikdy by ji neopustil. To přesně ona potřebovala. O Hochburgovi jsem nikdy netušila."

„Měl jsem ho nechat tam, kam patří – pohřbeného v minulosti, jak říkala Madeleine."

Dál už nebylo co říct, bylo to vše příliš bolestné.

Předklonil se, aby se s tetou jako vždycky rozloučil letmým polibkem na tvář. Teta ho sevřela v náručí a objímala ho, jako by věděla, že se už nikdy neuvidí. Burton měl pocit, jako by se na okamžik setkal s duchem své matky. Jak by asi dnes vypadala, kdyby žila? Kromě zlatavě blonďatých kadeří si byly sestry podobné jen málo. Taxík zatroubil. Burton pustil tetu z náruče.

„Kam jedeš?“ zeptala se.

Burton se vrátil do Afriky pro pravdu: provedla ho dlouhým bludištěm zpátky na místo, kde začínal. „Musím zjistit, co se stalo Maddie. Do té doby pro ni nemohu truchlit.“ Přehodil si brašnu přes zdravé rameno. „A pak do Ameriky. Musím tam splnit jeden svůj slib.“

„A Cranley?“ Probodávala ho očima. „Ty ho chceš zabít, viď?“

Burton zavrtěl hlavou a přes rty mu přelétl uklidňující úsměv: „Nic tak dobrého si nezaslouží.“

7

Kongo,
29. leden, 10.00

Walter Hochburg četl jediným okem. Nápis už se odlupoval a byl pokrytý otevřenými boláky rzi:

Union Minière du Haut-Katanga
Důl Shinkolobwe
Zal.: 1922
„Ve zdravém těle zdravý duch – a vysoká produktivita“

Přes ta slova byl namalován tlustý černý kříž. V levém horním rohu bylo přidané znamení lebky společně s písmeny DESTA, která označovala společnost pozemních staveb SS. Pod cedulí stála strážní bouda bez střechy a polorozpadlá zeď s ostnatým drátem; brána chyběla.

Promluvil k muži, jehož tělo měl přehozené přes rameno. Focke-Wulf s prázdnými palivovými nádržemi přistál mimořádně tvrdě, ať Hochburg s řízením zápasil sebevíc. Odrazil se od savany… a potom se zaryl do země. Jedno křídlo se odlomilo; kokpit se pomačkal a roztříštil. Kopilot měl zlomený vaz, ale kulometník přežil. Aniž by věnoval pozornost vlastnímu zranění, vytáhl ho Hochburg z vraku a odnesl ho do noci, poháněný svou potřebou dostat se do Elisabethstadtu. Aspoň tu byl dobrý

terén: pastviny, zvlněné kopce, pár stromů. „Slíbil jsem, že vás vysvobodím," řekl.

Když se neozvala žádná odpověď, Hochburg spustil kulometníka z ramene a přitiskl mu dva prsty na krční žílu. Jeho puls utichl.

Z budky se vynořila dívka. Nebylo jí víc než třináct let, měla světlé copy a ostré zoubky cibetky. Kolem pasu měla opasek s přezkou ve tvaru rozšklebené lebky a v ruce vetchou opakovací pušku Karabiner.

Hochburg si vyhoupl kulometníka zpátky na rameno a zamířil k ní. Fenris mu kulhal po boku.

„Stůj!"

Když jí nevěnoval pozornost, vystřelila dívka jednu ránu. Bláto se rozprsklo pár centimetrů od jeho boty. Odsunula závěr, aby zbraň znovu nabila.

„Prokažte se."

Navzdory rýpavé bolesti v oku a nohám podlamujícím se vyčerpáním ho pohled na její přezku s lebkou potěšil. Přemohla ho unavená shovívavost. V prvních společných měsících se s Eleanor snažili počít dítě – *ať je to dcerka*, říkávali vždycky. Opustila by ho kvůli Burtonovi, i kdyby spolu měli dítě? Často nad tím musel přemýšlet, když si prohlížel nějaké děvčátko, s nímž se setkal.

„Jsme pes, mrtvý muž… a Oberstgruppenführer Hochburg: guvernér Konga." Fenris jí očichával kolena. „A ty, má mladá Fräulein?"

Dívce se rozšířily oči, ale neodvrátila je: „Ještě si nezasloužím žádnou hodnost, Oberstgruppenführere."

„Ale nosíš lebku."

Konečně se upamatovala, přirazila s perfektně nacvičenou přesností pušku k boku a vztyčila paži: „Heil Hitler!"

Hochburg si ještě jednou vychutnal ten okamžik – „Heil" – a pokynul dívce na pohov. „Máš dnes po ránu štěstí. Fenris mladé dívky normálně požírá."

Prošli mezerou v plotě na prašnou cestu lemovanou polorozpadlými baráky. Zem byla ztvrdlá od kol velikých vozů – ale jejich stopy byly staré,

jako známky po drápech prehistorických oblud. Nebe nad nimi hrozilo, že se znovu otevře.

„Jak dlouho je důl uzavřený?“ zeptal se Hochburg. Jméno Shinkolobwe si pamatoval z nekonečného papírování, které mu končívalo na stole: pár let zpátky byl kolem něj jakýsi povyk kvůli exportu.

„Zavřeli ho, ještě než jsem se narodila,“ odpověděla dívka.

„Tak proč tu jsi?“

„Hlídači DESTA byli posláni na frontu, a tak přivedli nás.“

„Jsou nějaké zprávy z Elisabethstadtu?“

Zavrtěla hlavou.

„Potřebuji tam okamžitě poslat zprávu a sehnat helikoptéru. Je to naléhavé. Kde je tvůj velitel?“

V cestě před nimi se objevila louže. Byla tak hluboká a rozlehlá, že se nedala přejít, a tak šli okolo. Fenris zastavil, aby se napil.

„Vyslýchá vězně, Oberstgruppenführere.“

Osten zoufalství. Měl se do noci pustit s větší vervou a na umírajícího kulometníka se vykašlat. „Britové už dorazili tak daleko na sever?“

Dívka neodpověděla, ale zavedla ho do dřevěné boudy namalované marmeládově červenou barvou. Než vstoupil, položil mrtvého muže na zem. Uvnitř byla mladá žena oblečená ve světle hnědé uniformě Oberhelferin. Členství v SS se sice omezovalo pouze na muže, ale pro pomocné pracovnice – administrativní personál, radiotelegrafistky, dozorkyně – existoval zvláštní sbor SS-Helferinnen. Bylo to něco jako laskavost pro hrdé rodiče, kterým se narodily pouze dcery. Hovořila do telefonu, hlas stejně zaťatý a sklíčený jako tvář.

„… Musí tam být někdo oprávněný. Zkuste znovu Stanleystadt. Musíte mi někoho najít. Nemůžu převzít zodpovědnost sama.“

Vzhlédla.

„Oberhelferin Lampedová,“ oslovila ji dívka, „tohle je Oberstgruppenführer Hochburg.“

Lampedová bez jediného slova položila sluchátko. Hochburg okamžitě poznal, co je to za typ ženy. Strana je v Německu ráda pěstovala – ženy,

které kypí zdravím, krásné, ale přitom se samy považují za obyčejné až na hranici lhostejnosti: ženy zcela snadno využitelné. Stoupla si do pozoru a propustila jeho doprovod.

„Dohlédnu na to, abys dostala *die Silberspange*," zavolal ještě Hochburg za dívkou. *Silberspange* byla stříbrná spona, která se udělovala jako vyznamenání ženám v SS.

Dívka odcházela s rozzářenou tváří.

Pak oslovil Oberhelferin. „Moje letadlo mělo nehodu."

„Tady není žádný lékař," omluvila se, „ale máme nějaké zásoby léků."

Když se kokpit Focke-Wulfu roztříštil na kusy, zabodl se Hochburgovi do oka úlomek skla; do soumraku mu oteklo tak, až bylo zavřené, a bodavá bolest mu tepala až do zubů. „To počká."

„Vypadá to zle, Oberstgruppenführere. Musíte mít hrozné bolesti."

„Mou prioritou je Elisabethstadt. Musím jim zabránit v tom, aby se vzdali. Můžete mě tam spojit?"

Lampedová už sahala po telefonu.

„Slyšel jsem, že máte vězně," poznamenal Hochburg, když čekali na spojení.

„Zajali jsme je včera v noci."

„Na hlídce?"

Obtáčela si telefonní kabel kolem prstů. „Přímo v dole. Prostříhali se přes plot. Brali vzorky."

„Kolik jich bylo?"

„Skupina čtyř mužů. Jeden byl zastřelen při pokusu o útěk. Ostatní jsme zadrželi."

„Co vám řekli?"

„Nic moc. Zkoušela jsem to, Oberstgruppenführere, ale odmítají spolupracovat."

„Arogance Britů se jednou stane jejich zhoubou." Otřel si z oka krvavou slzu. „Elisabethstadt ještě není jejich, a už se nám snaží ukrást naše poklady."

Lampedová překvapeně zvedla obočí: „Britové?"

„Vaši vězni. Říkala jste, že brali vzorky. Ale nic víc tu taky nedostanou."

„To musí být nějaké nedorozumění, Oberstgruppenführere. Ti zajatci nejsou Britové."

„A kdo tedy?"

Sklopila oči, jako by to byla její vina. „Američané."

***

Před výslechem vždycky dobrou snídani.

Hochburg poslal do Elisabethstadtu rozkazy k pokračování v boji a požádal o helikoptéru. Než přiletí, chtěl si popovídat s jejich americkými hosty. Třebaže zásoby v dole nebyly nijak bohaté, přiběhlo sem několik dospívajících děvčat se salámem, oschlým černým chlebem a kávou, většina z nich zardělých a málomluvných. Jeho mladá oblíbenkyně se vrátila s léky proti bolesti na jeho oko a s mangem. Hochburg jim všem poděkoval a vydatně posnídal. Nabodl na vidličku plátek masa, zamával jím Fenrisovi před čenichem, ale nenakrmil ho. Psovi ukápla slina.

„Kde máte ty vězně?" zeptal se Hochburg, zatímco upíjel kávu. Před deseti lety trval Führer na tom, že pěstování kávy bude v Německé Africe prioritou: ukončí totiž ponižující nutnost dovážet ji od Britů.

„Nahoře nad dolem," odpověděla Lampedová. „Nechala jsem je přes noc venku, myslela jsem, že pak budou trochu…"

„Myslím, že současný učebnicový termín zní ‚přístupnější'."

Přikývla.

„Musejí být promočení na kost. Odveďte mě k nim."

Hochburg vyšel za ní z boudy, Fenrise po boku. Ranní slunce bylo zahalené v mracích. Za chůze si Hochburg sáhl pod blůzu pro Burtonův nůž a začal loupat mango.

„Jak víte, že jsou to Američani?" zajímal se.

„Strávila jsem tři měsíce v New Jersey," odvětila Lampedová. „Výměnný pobyt studentů mezi Freiburskou univerzitou a Princetonem."

Shinkolobwe byl povrchový důl. Cesta obklopená baráky stoupala k pohoří a šrámu v zemské kůře hlubokému stovky metrů. Po stranách byly terasy, kde se kdysi těžily minerály. Skála měla barvu máslového karamelu s o něco tmavšími švy a příležitostnými skvrnami tyrkysové a šedé.

Na skalním hřebeni klečeli tři muži svlečení do půl těla, bez bot, ruce svázané za zády. Lampedová zvolila místo dobře, pomyslel si Hochburg. Někde v boudě by si zajatci mohli plánovat útěk, tady ale byli ideálně zabezpečení: sebevražedná propast vepředu, namířené pušky za zády. Kéž by tak byl přistihl Burtona v takové pozici! Žádná krátká, rychlá agonie; Hochburg by mu připravil hodiny rostoucích muk a beznaděje, které by mohl prodlužovat, jak dlouho by se mu zachtělo.

„Tohle jste udělala vy?" Tváře mužů byly oteklé a pokryté zaschlou krví.

„Chtěla jsem, aby mluvili."

„A zajala je ta vaše děvčata?" Američany hlídala smečka dospívajících dívek: umouněné tváře, prameny světlých vlasů. Žádné BK44, žádné granáty nebo plamenomety, jen staré Karabinery, které používali před deseti lety jejich otcové.

Lampedová přikývla.

Hochburg si vzpomněl, co řekl Zelmanovi ještě na Schädelplatzu: Dejte mi batalión dívek a válka bude vyhraná.

Došel zezadu k vězňům. Dva z nich měli svalnaté trupy ošlehané počasím a on cítil, že nepromluví, ani kdyby je tloukl železnými tyčemi; výdrž, to byla vlastnost, kterou chtěli stavět na odiv. Třetí byl mnohem bledší, s pruhem kůže spálené od slunce na krku a nedávno zastřiženými vlasy. Hochburg se jim zahleděl přes ramena: dno propasti pod nimi bylo zaplavené vodou.

„Fí-fi-fo-fum," zanotoval, „čichám čichám Američana… Jsem generální guvernér Konga. Podle vašeho oděvu –" Měli na sobě maskovací kalhoty; nedaleko od nich Fenris očichával tři páry polní obuvi. „– soudím, že jste vojáci."

Muži neodpověděli.

„Pokud se nemýlím, váš zákon o neutralitě z roku 1940 je stále v platnosti, což činí vaši přítomnost zde poněkud… nešťastnou.“ Na okamžik se zamyslel: „A taky velice zajímavou.“

Doloupal mango, kousek si odkrojil a snědl ho.

„Dostali něco k jídlu, Oberhelferin? Vodu?“

„Nic. Dokonce jsem jim zalepila pusy, aby nemohli pít dešťovou vodu.“

„Máte v sobě krutost, Fräulein, která by se měla vyvážet.“

Ukrojil další plátek ovoce a nabídl ho postupně všem třem mužům. „Není nejzralejší, co jsem kdy jedl, ale i tak osvěží.“ První dva hleděli před sebe, jen ten bledý se zadíval na ovoce; jazykem přejel přes popraskané rty.

Hochburg si pro sebe pokrčil rameny, spolkl plátek a potom dojedl celé mango. Nakonec okousal pecku a hodil ji dolů do propasti. „Chci znát vaše jména, hodnosti a důvod, proč jste tady v Kongu.“

Opět žádná odpověď.

Hochburg uvítal jejich mlčení hlasitým smíchem. „Dobře. Nesnáším dlouhé představování.“

„Tenhle se jmenuje Nultz,“ řekla Lampedová a ukázala na bledého muže. „Včera jako jediný promluvil. Taky jsme mu zabavili tohle.“ Vytáhla brýle s tenkou obroučkou se zahnutými konci, aby dobře přiléhaly k uším.

Hochburg stál za vězněm a prohlížel si jeho shrbená záda. „Hádám, že pocházíte z akademického prostředí, Herr Nultz, nikoli z vojenského.“ Mluvil uklidňujícím, laskavým hlasem. „Kdepak vyučujete?“

„Berkeley –“

„Drž hubu!“ vyštěkl na něj vedlejší voják.

„Nevšímejte si ho,“ vybídl ho Hochburg. „Zamyslete se nad svým postavením; myslete na sebe.“

Nultz zahýbal prsty u nohou, ale už nic neřekl.

Ozvalo se zadunění hromu. Mraky jim tuhly nad hlavami. Fenris zvedl čenich a vdechoval blížící se liják.

Hochburg si zhluboka povzdychl. Zmocnila se ho nečekaná únava, která neměla nic společného s celonočním pochodováním ani hryzavou bolestí v oku. Byla to pomalá, vleklá rozladěnost usazená kdesi v žaludku.

Proč mu jen neřeknou, co potřebuje vědět? Proč ten vzdor tváří v tvář nevyhnutelnému? Jako by si muži tajně přáli stát se objektem násilí. Byl to jediný společný znak, který znal, jenž spojoval všechny rasy.

„Sto dvacet kilometrů odtud se Elisabethstadt chystá kapitulovat. Potřebuju se tam dostat, a mám hodně naspěch." Narovnal páteř: „Za jak dlouho dorazí helikoptéra, Fräulein Lampedová?"

„Za třicet minut, Oberstgruppenführere."

„Vidíte, Američani, čas se krátí. Takže mi řekněte, co potřebuju vědět." Chodil jim za zády sem a tam, boty mu čvachtaly v blátě. „Žádám vás, je to pro mé dobro stejně jako pro to vaše."

Ticho.

Otočil oko na Fenrise. Pes byl napjatý a dychtivě ho sledoval.

Hochburg vší silou nakopl prvního Američana.

Jeho bota mu přistála přesně mezi lopatkami. Muž se převalil přes římsu. Na vteřinu se vzduch naplnil jeho výkřikem. Druhá vteřina a půl –. Pak vlhké, rvavé žuchnutí.

Hochburg přešel k druhému vojákovi.

„Ne, počkejte! Já –"

Další kopanec. Další křik klesající do hlubin.

Přešel k Nultzovi. V Germanii se rozlézala plíživá paranoia, že jednoho dne USA vyhlásí Říši válku – navzdory ujišťování každého prezidenta od Roosevelta až po Tafta. Hochburg tuhle obavu nikdy nesdílel. Američan pod ním zrychleně dýchal a z rozkroku se mu šířila mokrá skvrna.

Sevřel mu prsty kolem šíje a podržel mu hlavu nad hlubinou.

„Co tu děláš?"

Na terasách pod nimi leželi jeho dva krajani, zpřerážení a zpřetrhaní, lemovaní kalužemi krve.

Nultzovi se zvedl žaludek.

Hochburg ho dotáhl ještě dál nad prázdnotu. „Jste s Brity?"

„Ne."

„Tak proč?"

„Ten důl."

„Řekni mi něco, co nevím."

„Já jsem jen geolog."

„Podívej." Hochburg zatlačil vězňovu hlavu pod okraj. Jeden z jeho druhů ještě žil, paži zvednutou k nebesům. Škubal sebou. „Když budeš mít štěstí, přistaneš na hlavu."

„Uran," zařval Nultz. Rozbitou tvář měl mokrou od slz a hlenu.

„To mi nic neříká."

„Je to těžký kov," odpověděla Lampedová. Stála v bezpečné vzdálenosti od římsy. „Používají to v rentgenech."

„Jeli jste sem deset tisíc kilometrů pro vybavení do nemocnice?" Hochburg ho dotáhl až na samý okraj skály, bahno se mu drolilo pod nohama.

„Je to na něco jiného," řekl Nultz.

„Co?"

„Nemůžu to říct… prosím…"

„Řekni mi to!"

Když mu jedinou odpovědí bylo popotahování, hvízdl Hochburg na Fenrise. Pokynul mu hlavou a zvíře vyrazilo na skalní terasy. Opatrně si hledalo cestu dolů, pohybujíc se s veškerou mrštností vyhladovělého břicha.

„Snídaně bylo tak akorát dost pro mě," řekl Hochburg. Popadl Nultze za uši a otočil mu hlavu: „Sleduj."

Fenris dorazil k prvnímu Američanovi a začal hodovat.

„Přestaňte! Prosím…" Nultz vzlykal.

„Proč uran?"

„Zbraň… Bomba."

„Řekni mi víc."

Několik okamžiků vycházelo z Nultze jen kvílení, potom ochabl: „Budu mluvit."

Hochburg ho odtáhl od kraje a hodil ho k nohám strážkyň. Jedna se s chvějícími rameny odvrátila. Zbývající dívky sledovaly Američana s opovržením. Některé nakukovaly po očku do dolu, pronásledujíce očima Fenrise.

„Dejte mu napít," řekl Hochburg.

Někdo hodil Nultzovi čutoru. Hochburg si k němu přidřepl z boku, otevřel lahev a pomohl mu pít.

„Chci vědět o té bombě. Proč vás vaše vláda poslala až sem."

Nultz téměř nesrozumitelně blábolil. „Kvůli židům… jako pojistka… proti Madagaskaru."

„Židi mě nezajímají. Bomba."

„Je to patnáct kilotun."

Hochburg tušil o těchto věcech jen útržky základních informací. Chvíli v duchu počítal. Ne: *nemožné*! Ještě jednou. „Kilotun? Jsi si jistý? Jediná bomba by mohla –"

„Zlikvidovat celé město." Nultz, ani když byl promáčený vlastní močí, umazaný od vlastního hlenu a bahna, nedokázal zastřít v hlasu záchvěv hrdosti. „Americké chvástání a orgie s čísly, říkal tomu Goebbels."

„To jste vyvinuli vy?"

„Zatím je to jen teorie."

„Proč uran?"

„Je třeba jako štěpný materiál. Odtud bomba získává svou sílu. Hledáme nějaký zdroj."

„Oberstgruppenführere, důležité zprávy!" přerušila je Lampedová. Vedle ní těžce oddechovala jedna z dívek z rádiové boudy, v ruce útržek papíru.

„To počká." Hochburg věděl předem, co se dozví.

Popadl plnou dlaň Nultzových vlasů a dotáhl ho zpátky na okraj jámy. Fenris, vyrušený ze své hostiny, k němu zvedl hlavu.

„Ty mi lžeš," zavrčel.

„Přísahám, že ne. Vždyť vy jste ji vyvíjeli taky."

„Tak kde je ten zázrak?"

„Všechny výzkumy byly zastaveny. Na příkaz vašeho Führera."

„Proč?"

„Zeptejte se jich." Oddrmolil seznam více nebo méně známých jmen: několika nejpřednějších vědců Německa.

„Tihle na tom dělali?“ odvětil Hochburg.

„Najděte si je, potvrdí vám to.“

„Vědí to Britové?“

„Od nás ne.“

„A tahle *Wunderwaffe*, ta zázračná zbraň. Je opravdu tak silná, jak tvrdíš?“

„Přísahám.“

Je to vůbec možné? Mohlo by jediné zařízení, osvobozené od všech lidských omezení, vyhladit celé město? Stačilo by mu jich dvanáct, aby ovládl celou Afriku.

V oku mu hořelo, jehly bolesti mu vystřelovaly do celé lebky. Přikryl si zraněný oční důlek dlaní a druhou natáhl k Lampedové. S bledou tváří mu předala vzkaz. Byla tam tři slova. Hochburg je přečetl a zmuchlal papírek v dlani.

Jestli ten Američan říká pravdu, možná už na tom nezáleží.

8

Hampstead, Londýn
31. leden, 00.20

Proč bezbožní živi jsou, k věku starému přicházejí, též i bohatnou?

Tak zněl noc co noc nářek jeho otce od té doby, co je matka opustila. Burton si kladl tutéž otázku na Schädelplatzu, když ho vedli mezi kolosálními pozlacenými lvy, kteří střežili vchod Hochburgova sídla.

Teď, když sledoval Cranleyův dům, ho Job 21:7 začal trýznit znovu.

Burton byl obklopený mlhou, hustou a hutnou jako pavučina. Ze světel pouličních lamp nad hlavou zbývaly jen rozmazané kruhy. I když si zapnul knoflíky na ovčí vestě a zvedl límec od saka, sužovala ho zima. V rukávu měl ukryté páčidlo, které popadl na farmě, v brašně schovaný Browning.

Cranley právě pořádal cosi, co Madeleine vždycky popisovala jako „jedno ze svých soaré“ (vždycky se té frázi zasmála). Okna byly obdélníky broskvově zbarveného světla a přes ně Burton viděl hosty popíjející šampaňské, slyšel výkřiky bujarosti a swingovou hudbu, to vše utlumené mlhou. Znal tyhle typy dobře ze svých žoldnéřských časů: v Kongu a francouzských koloniích si taky mysleli, že jejich zahradní party a koktejly kolem bazénů budou trvat navěky. Na každý výbuch smíchu se mu sevřely útroby.

Vypadal by příliš podezřele, kdyby tu tak postával celý večer, a tak se vydal toulat do ulic a každých deset minut znovu prošel kolem domu,

jako to udělal na Štědrý den před dvěma roky. Madeleine pro něj rozsvítila dvojici svíček: dva plamínky ohně, které slibovaly, že další Vánoce už nebudou muset strávit jeden bez druhého. Burton měl v plánu pozorovat dům několik večerů, vysledovat chod domácnosti, a pak, jednou brzy ráno, udeřit.

Pak spatřil Cranleyho a jeho nenávist přetekla.

Bylo přibližně po půlnoci, když se objevil, jeho postava rozmazaná mlhou. Okna zůstávala rozsvícená, i když v domě už tou dobou bylo ticho. Burton si našel místo pod stromem na protějším chodníku. Jednou měl pocit, jako by poblíž někoho cítil, ale když očima prohledal přítmí, narazil jen na prázdnou, vznášející se páru.

Sledoval Cranleyho, jak doprovází nějakou ženu v kožichu dlouhém až na zem k čekajícímu Rolls-Royce. Oba měli mírně vrávoravý krok. Vyměnili si pár slov, načež Cranley zvrátil hlavu nazad a zařval smíchy. Políbil ženu na dobrou noc a potom dal zaklepáním na střechu auta řidiči signál, že může vyrazit. Bylo to právě tohle jeho gesto – tak žoviální, tak bezstarostné – co donutilo Burtona sevřít páčidlo pevně v ruce. Cranley se půjde válet do postele plný drahých bublinek a uvolněné nálady, a usne hned, jak se hlavou dotkne polštáře.

Jakmile Rolls odjel, Burton vyrazil přes ulici, ale nebyl dost rychlý, aby Cranleyho dostihl. Než dosáhl na vchodové dveře, byly zabouchnuté, a na to, aby je vykopl, byly příliš bytelné. Burton zapíchl pahýl ruky do domovního zvonku: ozvalo se melodické zvonění. Přes mléčné sklo viděl, že se Cranley vrací, uslyšel cvaknutí zámku.

Burton se svezl k zemi.

Od šíje se mu šířil tělem náhlý nával bolesti, který mu podlomil nohy a zastřel zrak; v zubech měl pocit, jako by se mu měly rozsypat. Páčidlo mu vypadlo z ruky. V dalším okamžiku už vdechoval teplý vzduch. Uslyšel Cranleyho hlas – *zavřete dveře… jídelna* – a cítil, jak ho táhnou po chodbě, pak po krátkém křídle schodů kamsi na úroveň mezaninu. *Svažte mu ruce.* Burtona svalili do křesla, hlava mu na krku bezvládně visela. Do temnoty jeho vědomí zazářilo světlo lustru.

Za paže ho chytily jakési mrazivé prsty. „Pane," zazněl ženský hlas poblíž Burtonova ucha, „jak to mám udělat?" Někdo mu zvedl pahýl ruky do vzduchu.

„Víte, jak se loučil Rommel, když odcházel na odpočinek? ‚*Ein Teil von mir wird für immer in Afrika bleiben*'." Cranley promluvil s přesným akcentem diplomata: *Kus mého já zůstane navždy v Africe.* „Přivažte ho k opěrkám," řekl a povolil si kravatu. „Na nohy použijte tohle."

Zatímco ho svazovali, Burton si uvědomoval, že Cranley si jde na druhou stranu místnosti pro telefon. Donesl ho zpátky a s nataženým kabelem ho položil na jídelní stůl.

„To bude vše, paní Andersonová," řekl. „Očekávám zanedlouho nějaké návštěvníky. Až dorazí, uveďte je sem, ale všechno potichu. Nechci rušit Alici. Vy se zatím ohřejte. Dnes večer jste byla báječná."

Burton se pokusil napnout paže, ale provaz byl příliš utažený. Mysl měl vyčerpanou, pomalou. Slyšel, jak se za ním zamkly dveře, kroky hospodyně odezněly. Myšlenky mu zastírala nevolnost.

Cranley luskl prsty Burtonovi těsně před očima. „Vnímáš mě?"

Když nedostal žádnou odpověď, vychrstl Burtonovi do tváře sklenku šampaňského. Tekutina mu usnadnila soustředění; a spolu s ní přišla vlna znepokojení. Rozhlížel se po místnosti po nějakém prostředku, jak se osvobodit. V krbu hořelo uhlí. Všude postávaly prázdné láhve a skupinky skleniček; po stole byly rozházené zbytky občerstvení. Ráno ho budou plné popelnice.

„Očekávám tvou plnou pozornost," pronesl Cranley, „v neposlední řadě proto, že ti chci poděkovat za to, cos udělal v Kongu." Na jeho hlase bylo něco, něco vlídného a zlatavého, co se Burton ze všech sil snažil nevnímat jako příjemné. „Vyšlo to přesně tak, jak jsem doufal. Nalákali jsme Hochburga na Rhodesii a zbytek už zařídila jeho arogance: přecenil svoje síly. Elisabethstadt se včera vzdal. Důvod k oslavě." Prohrábl se Burtonovou brašnou, až v ní nahmatal jeho Browning. „Jediná škoda je, že tu nebyla Madeleine. Večírky měla vždycky ráda."

„Nenáviděla je."

„Myslím, že svou ženu znám líp než ty."

Burtonovi nemohla v rukou proudit krev. Znovu zatahal za pouta; někde kolem pahýlu cítil drobnou, maličkou vůli. „Co jste jí udělali?"

„Sám jsem nosíval Browning HP," řekl Cranley klidně a mířil pistolí Burtonovi na prsa. „Za občanské války ve Španělsku. Je lehčí, než si pamatuju," potěžkal zbraň v ruce a stiskl pojistku, „ale je to dobrá zbraň. Velmi přesná, nikdy se nezasekne. Chtěl jsi mě zastřelit ve spánku?"

Burton věděl, že by bylo lepší nic neříkat, ale nedokázal se ovládnout. „Jsem tu jen kvůli Alici." Měl v plánu zmocnit se dívky, utéct do Ameriky a tam zmizet. Cranley i se svým majetkem a postavením, se všemi svými provázky moci, by zůstal zcela bezmocný.

„Pak o mě nejspíš nic nevíš. Unes mou dceru, a půjdu po tobě po zbytek tvého mizerného života."

„Bylo to to nejmenší, co jsem Madeleine dlužil."

Cranley si Burtona pečlivě prohlédl, bloudil po něm očima od bot až po zarostlou tvář. Burton jeho pohled opětoval. Nikdo z nich ani nemrkl. Doteď znal Cranleyho pouze z fotografií. Takhle zblízka Burtona zaskočila symetrie jeho obličeje, jeho neposkvrněná pleť, krása jeho úst; nijak jinak ten vzhled formulovat nedokázal. V Cranleyho rysech však bylo i cosi nepokojného, cosi potlačovaného. Vzpomněl si na něco, co mu jednou řekla Madeleine: první třída pro něj nikdy nebyla dost dobrá. Po celou dobu se Burton snažil nenápadně, plazivě vysvobodit znetvořenou ruku.

„Netuším, co na tobě viděla." Cranleyho oči zůstávaly upřené na něm. „Byla z dobré vídeňské rodiny. I když přiznávám, že je zajímavé se s vámi setkat, majore Cole. Je mužův sok stejný jako on, jen v… ‚koncentrovanější' formě? Anebo je jeho absolutním protikladem?"

Pak konečně odvrátil zrak a jeho rty oddělil afektovaný úsměv, jako by se chtěl od jeho upřeného pohledu odvrátit už dávno. Poblíž krbu stál bar ve tvaru glóbu. Byl starý: Rusko se táhlo od Evropy až k Pacifiku. Cranley si nalil brandy, zbraň však stále pozorně namířenou na Burtona.

„Mám ti říct, co mě trápilo nejvíc?" pronesl a usadil se na stole. „Ty věci, co říkají nacisti o židech. Že jsou to jen hlodavci. Nečistí, záludní." Vdechl

buket drahé brandy. „Samozřejmě jsou to žvásty. Ale když jsem přišel na to, co mi provedla… Propaganda je nejodpornější, když je pravdivá."

„Tys ji zabil."

„A co bys dělal, kdyby to byla *tvoje* žena?" Tvář mu znachověla a vyrazila temné krůpěje potu. „Kdybys jí dopřál život, o jakém se jí ani nesnilo, a pak ji našel chrápat s nějakým špinavým slouhou?" To už byl opět klidný. „Nezabil jsem ji."

„Tak jako jsi nezabil Patricka a zbytek mých mužů v Kongu. Dals rozkaz; to stačí. Russell mi všechno řekl."

„O tom pochybuju."

Cranley zvedl ze stolu telefon a vytočil spojovatele. „Scotland Yard," řekl a udal klapku. Zatímco čekal na spojení, pozoroval Cranley špičku své boty, jako by to byla ta nejpozoruhodnější věc na celém světě. Burton znovu napjal paži: kůži už měl odřenou, ale cítil, že provaz začíná povolovat.

„Jedna věc by mě ale zajímala. Jak se ti podařilo uprchnout z *Ibis*? Dostal jsem potvrzení, žes byl na palubě, když opouštěla Angolu."

„Po dni plavby jsme míjeli nákladní loď do Kapského Města. I když jsem byl polomrtvý z morfinu, spočítal jsem si, že nás někdo odstřelí. Když ne ty, tak Hochburg. Přestoupil jsem."

„Jsi pozoruhodný člověk, majore."

„Pak po východním pobřeží do Suezu."

Cranley přikývl, ale už ztratil zájem. Cynicky sledoval Burtona zápasícího s provazem, pak obrátil pozornost k telefonu. Představil se, jako by jeho telefonát očekávali.

„Ta věc v Suffolku, ti dva mrtví důstojníci, mám tady jejich vraha… ve svém domě… Ne, jsem naprosto v bezpečí a on nikam neuteče… Dobře, pošlete je rychle, ale buďte diskrétní, nechci probudit všechny sousedy."

Zavěsil sluchátko.

„Čekali jsme, že přijdeš. Jsou jen pár minut odtud." Usrkl brandy. „Čeká vás verdikt viny, majore, a oprátka. Já osobně bych dal přednost

tomu, kdybyste zbytek života hnil ve vězení, ale zákon je zákon. Celá vaše pověst, kterou jste snad někdy měl, bude pohřbená v blátě. Nebude stát za zlámanou grešli."

Burton naslouchal jeho posledním slovům, jejich bezuzdnému zápalu. „A tam, na lavici obžalovaných, jim povím, co jsi provedl Madeleine."

„A sice?"

„Žes ji zavraždil."

„Ne. Je naživu."

Zvedl ruku se snubním prstenem, jako by to byl důkaz.

Burton pocítil chabou vlnu naděje, než ji okamžitě zase zaplašil. Cranley si s ním jen pohrává. „Nevěřím ti."

„Samozřejmě jsem o tom uvažoval. Jaké by to bylo; ten poslední prosebný pohled jejích očí." Znovu si usrkl brandy. „Ale jak už jsem řekl, v tresty smrti nevěřím. Jsou příliš laskavé. Jedna kulka nebo provaz, a je hotovo. Zato dlouhá, celoživotní muka – tomu říkám odplata."

„Takže jsi ji poslal do blázince?"

„Tak tohle se říká?" Cranley si podupával nohou a oči mu jiskřily nefalšovaným zájmem. „Na společenské tlachy se jeden může vždycky spolehnout!"

„Tak kde je?"

Zvenčí sem dolehl zvuk motoru.

Cranley, stále s Browningem namířeným na Burtona, přistoupil k závěsům. „Policie. Dvě auta."

Burton pootočil zápěstím. Už zbývalo jen pár centimetrů.

„Ještě jednu věc ti chci říct," pronesl Cranley a usadil se zpátky na stole. „Něco, nad čím budeš moct přemýšlet těch pár měsíců, než se udusíš. Skutečný důvod, proč jsem ji nemohl zabít." Naklonil se těsně k Burtonovi, a zatímco mu zapíchl Browning mezi žebra, zašeptal: „To dítě je moje."

„Celé měsíce ses jí nedotkl."

„Jen idiot by věřil ženské, která žila dvojí život. Pokaždé když se vrátila z vašich dostaveníček, šel jsem za ní a cítil z ní tvůj pach."

„Lžeš."

Další Cranleyho slova rezonovala absolutní jistotou: „Nikdy tě nemilovala, ať ti tvrdila cokoliv. Doufám, že to chápeš."

Burton se napjal proti provazu. Když se nepoddal, vrhl se kupředu s takovou zuřivostí, až se židle převrhla a dvě mužská těla narazila do sebe. Dřevěná opěrka pod pahýlem se zlomila a osvobodila jeho ruku. Burton popadl kravatu omotanou kolem nohou, přetáhl ji přes boty a osvobodil si nohy. Pak se natáhl k provazu, který poutal k druhé opěrce jeho pravé zápěstí. Pahýl mu byl ale nad uzlem k ničemu.

Cranley vstal. Sledoval, jak se Burton snaží osvobodit, ale nepokusil se ho zastavit. „Po tvých telegramech jsem zapracoval na zabezpečení domu. Je zamčený jako pevnost. I kdyby se ti podařilo utéct před tímhle," zapíchl do vzduchu hlaveň Browningu, „ven se nedostaneš."

„Není nabitá."

Cranley namířil pistoli na Burtona a stiskl spoušť. Ozvalo se prázdné cvaknutí. „Máš pravdu. Není." Položil zbraň na stůl, aniž by ztratil rozvahu.

Burton si nic nepřál víc než z něj tu jeho sebedůvěru vymlátit. Přestal se zaobírat provazem a vstal, židli stále přivázanou k ruce; její sedadlo se mu vklínilo pod kolena a nutilo ho stát jako hrbáč. Přistoupil ke Cranleymu, který se stále nepokoušel mu bránit.

Motory před domem zhasly: dveře se otevřely a pak zase opatrně zavřely. K domu se přibližovalo dupání podrážek.

Burton zvedl židli nad hlavu a vší silou máchl.

Židle dopadla s rachotem na stůl, Cranley se klidně odsunul do bezpečí. Burton ji zvedl znovu a udeřil o stůl. Na třetí pokus se židle rozlomila na kusy a osvobodila ho, pouze opěrka mu zůstala přivázaná k ruce jako obušek. Otočil se ve chvíli, kdy Cranley zaútočil.

Burton se svalil na stůl a Cranleyho strhl s sebou. Dopadli mezi servírovací mísy a sklenice. Keramika se tříštila na kusy, nesnědené pudinky se rozstříkly do všech stran. Cranley popadl láhev od šampaňského a udeřil. Sklo dopadlo s ničivou silou na stůl pár centimetrů od Burtonovy lebky. Pak se mihlo ve vzduchu znovu, tentokrát už jen zubaté skleněné hrdlo.

Burton zvedl ruku, aby se chránil, opěrkou odvrátil další úder. S vrávoráním se postavil.

Pěst ho udeřila do žeber; pak další, ještě tvrdší úder kotníků rovnou do břicha.

Tohle se na Koloniálním úřadě nenaučil, pomyslel si Burton mezi dalšími a dalšími ranami. Někdy dřív to musel být profesionální rváč.

Cranley ho zvedl do vzduchu a mrštil jím na stůl. Sklouzl po něm a na druhé straně dopadl na zem spolu s hromadou rozbitých talířů. Prohnul se v zádech, jak dopadl těsně vedle ohniště.

Cranley obešel stůl, popadl pohrabáč a ohnal se jím teatrálně jako rapírem. Uchopil ho do obou rukou a zvedl nad hlavu: už ne jako meč, ale jako sekeru. Zuby měl vyceněné zuřivostí.

Burton vší silou kopl do ohniště.

Po pokoji se rozletěly žhavé uhlíky, chrlíce na koberec sloupce ohně. Cranleymu vzplály lemy u kalhot. Upustil pohrabáč a plácal do nich, až se mu kouřilo od rukou. Burton hledal místo, které ještě nehořelo, aby se vyškrábal na nohy. Z chodby sem doznívalo melodické zvonění.

Cranley uskočil od ohniště k baru a skácel ho na Burtona. V mžiku z něj nebylo víc než krabice rozbitých lahví a karaf; alkoholové výpary přiživovaly plameny. Burton odstrčil bar stranou a proplazil se pod stolem. Sebral odložený Browning a hrábl po své brašně. Cranley už se mezitím přiblížil ke dveřím na opačné straně místnosti. Vytáhl univerzální klíč a vzal za kliku.

Burton věděl, co se stane: schoulil se do klubíčka. Zakryl si hlavu.

Ozval se hrdelní zvuk, jako by mu někdo zachraptěl přímo do ucha. Pokoj do sebe vtáhl čerstvý kyslík, sladký a smrtonosný vzduch. Po stropě se přehnala ohnivá vlna. Zdi i nábytek propukly v plameny.

Burton měl pocit, jako by mu ponořili obličej do vroucího oleje. Vstal a zacvakl do Browningu zásobník. Cranleyho srazil poryv ohně na podlahu. Burton si stoupl nad něj a vystřelil dva centimetry od jeho hlavy. Pak znovu natáhl kohoutek.

„Kde je?“

„Nikdy ji nenajdeš."

Padl na kolena, přišpendlil Cranleyho k zemi a udeřil ho Browningem do tváře.

„Kde?"

Když nedostal odpověď, udeřil podruhé. Cranleymu přeťal obličej šrám od čela až po lícní kost, kov pistole byl najednou lepkavý. Každá další rána byla zuřivější a zoufalejší.

Cinkot. Do místnosti dopadlo pár skleněných střepů z lustru, který vyjel ze stropu o pár decimetrů.

Burton si nacpal pistoli za opasek, popadl Cranleyho za krk a odtáhl ho hlouběji do pokoje, který je obalil do plamenů. Otočil obličej nenáviděného muže do sálajícího žáru.

„Máš poslední šanci," zavrčel Burton. Každé slovo mu v hrdle černalo na uhel.

„Radši shořím než ti dovolit, abys ji znovu viděl."

„Najdu si ji."

„Všechny záznamy jsou pryč. Emigrace, manželství. Nikdy neexistovala –"

Obrovský lustr se zřítil ze stropu. Místnost zaplavily třpytky roztaveného skla.

Cranley popadl Burtona oběma rukama, sevřel ho v pevném objetí a oba zatáhl ještě hlouběji do ohnivého inferna. Burtonovi doutnalo sako na těle, prudkost žáru už mu pálila kůži. Puch sežehnutých vlasů.

Vší silou narazil čelem do Cranleyho tváře a osvobodil se. V mžiku je oddělila planoucí bariéra. Přes plameny zahlédl svůj Browning na podlaze, nedosažitelný. Cranley se plazil pro něj.

Burton klopýtal dozadu, dokud nenašel otevřené dveře. Vyndal ze zámku klíč, který mu popálil prsty, vycouval do chodby a zabouchl dveře. O pár vteřin později už na dveře z druhé strany bušily Cranleyho pěsti. Burton otočil klíčem a odhodil ho kamsi do kouře.

Celým domem se rozšiřovaly plameny. Burton si zakryl ústa a s pomocí rukou tápal dolů po schodech ke vchodovým dveřím. Paní Andersonová

je právě otevírala a cosi křičela jeho směrem. Do domu se vřítili tři muži: dva v policejních uniformách, třetí v trenčkotu se samopalem Thompson na krku. Zdi kolem Burtona pokropily kulky.

Burton vycouval zpátky až k mezaninu, kolem stojacích pendlovek; divoce v nich zvonilo, jak se jejich útroby deformovaly horkem. Na ulici mířila dvojice oken. Zkusil to první; bylo zamčené a zajištěné. Přes sklo viděl neproniknutelnou mlhu s oranžovým nádechem; ustupovala od domu, jako by se bála, že ji popálí. Stejně zamčené bylo i druhé okno. Přes praskot ohně slyšel křik paní Andersonové, štěkání rozkazů jednoho z policistů. A mezi těmi hlasy zachytil ještě jeden – křik z horního poschodí.

Na okamžik mu poskočilo srdce radostí: Cranley lhal, Madeleine je uvězněná někde v domě. Pak si uvědomil, koho to uslyšel. Vydrápal se na hlavní schodiště a zadíval se do houstnoucího dýmu.

Kdepak Madeleine. Alice.

9

Burton a Madeleine se sblížili ve špinavém vlakovém kupé druhé třídy. Měli pocit, že si už řekli všechno, a rozhodli se dál nevídat. Raději to ukončit, když jediné důvěrnosti tvořily pochmurné detaily jejich minulosti, o které se nikdy s nikým nepodělili, a pár opatrných polibků. Madeleine byla příliš uplakaná, než aby něco znamenaly. Burton přes své vlastní slzy souhlasil s jejími důvody k rozchodu – a jeho cesta na nádraží každému z nich odporovala. Mlčky seděli ve vlaku. Burton se cítil zarmoucený, podrážděný. Přemýšlel o rubínu, který dostal, aby zachránil jednoho belgického průmyslníka před napadením Stanleyvillu oddíly Afrika Korps. Teď by byl ten drahokam klidně dal za to, aby mohl na okamžik číst v Madeleinině mysli.

„Jsi si jistá, že děláme dobře?“ zeptal se.

„Ano.“

Bezděčným pohybem mu položila ruku na stehno; od samého začátku se ho často bezprostředně dotýkala. Nejdříve se mu to líbilo, potom to v něm probouzelo žárlivost, dokud ji neviděl ve společnosti jiných mužů a neuvědomil si, jak korektně se chová s nimi. Její prsty ho studily přes kalhoty. Vzal její ruku do dlaní, aby ji zahřál – vzdorovala jen krátce – a když se mu to nedařilo, přiložil si ji k ústům a dýchal na ni. Tentokrát se už nebránila.

„Nechci, aby ten vlak někdy zastavil,“ řekla. Do Londýna měli dorazit se soumrakem. Venku se táhla blata a bažiny, paprsky slunečního světla pableskovaly na vodní hladině jako pozlátko.

Madeleine stáhla svou ruku zpět, zaváhala, pak se otočila a vzala jeho obličej do dlaní. S tím pohybem jí hlasitě zašustily šaty. Přiložila své rty k jeho, nejdřív nejistě, než se jí zmocnila zuřivá vášeň. Jejich jazyky se setkaly, ale ne jako předtím: tentokrát z ní cítil oddání se, bezohledné a odevzdané. Když mu došel dech, Burton vstal a přistoupil ke dveřím. Chodbička byla prázdná; některá stropní světla nesvítila. Stáhl záclonky a pod rukojeť dveří zaklínil Madeleinin deštník.

Setřásla ze sebe kabát, rozepnula si knoflíky kolem krku; pleť jí zrudla od tváří až pod vlasy. Opatrně si sundala perlové náušnice. Znovu se políbili, dopadli na léty ušpiněná sedadla, až se zvedl oblak prachu. Přitiskl své tělo k jejímu, rozepnul jí šaty, dlaní hledaje sponky od punčoch. Její stehna ho obklopila.

Náhle ho od sebe odstrčila: „A co Alice?“

Teprve v následujících měsících si Burton uvědomil plný význam této otázky; nikdy dříve se nezamiloval. Ale teď ve vlaku, vědomý si žáru, který ho zaplavoval, si nebyl jistý, jak má odpovědět.

„Já ji neopustím,“ vydechla Madeleine. „Ať se stane cokoli, to po mně nikdy nechtěj.“ Poslední slova pronesla německy. Trvalo ještě dlouho, než se s Alicí setkal.

Na jaře roku 1952 se Burton vydal za Madeleine na výlet do Germanie, který podnikla s manželem. V jedné kavárně na Kurfürstendamm pak mluvili úplně o všem: o jejím odchodu od Cranleyho, o tom, že Burton ukončí svá zahraniční dobrodružství, o hledání domova, o společném životě, po němž oba toužili, o všem kromě její dcery, snad proto, že měli oba strach, že by se jejich naděje mohly rozplynout před pětiletou dívenkou.

„Je čas, aby ses seznámil s Alicí,“ řekla Madeleine pár měsíců nato, když na farmě vyklízeli půdu chalupy.

Burton z ní celý den cítil něco nevysloveného, jakousi nucenost v její dobré náladě. Manželství ji naučilo dávat si pozor na příliš upřímné sdílení svých myšlenek, zvyk, kterého se dosud zcela nezbavila.

„Můžeme si udělat den volna," odpověděl a v duchu si maloval rodiny na pláži, zmrzlinu, normálnost: ten jásavý nadsvět, který mu byl tolik cizí. „Vyrazíme na pobřeží."

„Chci, aby přijela sem."

Burton položil krabici, kterou právě stěhoval. „To není dobrý nápad. Ještě ne."

„Jednoho dne to bude její domov."

„Co když něco řekne?"

„Neřekne, je ještě moc malá, aby tomu rozuměla."

„Ale co když ano?"

Madeleine se na chvíli zamyslela: „Co nejhoršího by se mohlo stát? Skandál, pomluvy. Na to je židovská holka zvyklá."

„Není správné, aby na to přišel takhle."

Burton se však nechal obměkčit a ráno v den Aliciny první návštěvy odjel do nedaleké vesnice pro sladké koláčky a linecké dorty, které zvolna kolonizovaly pekařství po celé zemi. Zdálo se, že je povinností každého Brita na ně nadávat, třebaže se jich tu zkonzumovalo neuvěřitelné množství. O něco později seděli všichni tři kolem kuchyňského stolu, oddělení jen šálky s čajem. Snad to bylo tím, že v dívence cítil tolik z Madeleine, ale Burtona až překvapilo, kolik náklonnosti k Alici v něm vzplanulo; chtěl se s ní spřátelit. Seděla poslušně vedle své matky, houpala nohama, oblečená do sametových šatiček, které vypadaly dráž než všechny Burtonovy svršky dohromady. Ruce měla sepjaté, očima bloudila z oloupaného laku na oknech na rozviklaný nábytek, popotahovala nosíkem ve vlhkém vzduchu. S Madeleininou pomocí se mu podařilo z ní vymámit pár slov.

Když se Burton ocitl zase o samotě, všechny ty zbylé sladkosti vyhodil. Alice po své matce nezdědila oblibu ve sladkostech a koláče ji nechávaly chladnou, až na jeden výkřik leknutí, když se na polevě usadila vypasená masařka. Oč jednodušší by to bylo, pomyslel si, kdyby Madeleine neměla dítě.

Zalil ho pocit chladu. Napadlo ho, jestli jeho matka někdy necítila totéž.

***

Z žáru chodby se vynořil policista s Thompsonem v rukou a paní Andersonovou po boku.

Ukázala na Burtona: „To je on."

Burton svrhl stojací hodiny na schody, aby jim zatarasil cestu, až se chodbou rozlehl lomoz koleček a zvonků – a rozběhl se po hlavním schodišti do oblak dýmu. O nádech později už byl vzduch žhavý a řídký jako na horách, jako když Hochburg podpálil Burtonův dětský domov; vzpomínal, jak rychle pohltily stavení plameny. Alicin křik ustal, ale on si pamatoval, že má pokojíček ve druhém patře. Když dorazil ke dveřím, už byly ve svém rámu celé pokroucené. Rozrazil je a našel prázdnou postel a úhledně poskládané hračky.

„Alice?"

Podíval se pod postel, potom za závěsy; okno bylo zajištěné. Burton z něj vyhlédl z výšky deseti metrů na cihlovou terasu. Ze zdi pod ním vystupovala okapová trubka. Vrátil se k hledání; otevřel skříň a na dně nalezl hromadu kabátů a přikrývek. Zvedl tu svrchní.

Alice byla v noční košilce, přes tvář jí padaly stejně tmavé vlasy, jako měla její matka, oči měla opuchlé od pláče a pevně sevřené.

„Alice," řekl něžně.

Její oči zůstávaly zavřené.

„Alice, to jsem já, Burton," natáhl k ní ruku. „Musíš jít se mnou."

Vzduch houstl kouřem. Zavrtala se hlouběji do přikrývek, ale Burton ji popadl za hubené zápěstí a vytáhl ji ven.

Během let mu spousta rodičů svěřila do náruče své děti, ale tohle bylo poprvé, kdy držel Alici. Byl to kroutící se uzlíček, těžší, než by člověk čekal. Cítil z ní spánek a zakouřené prádlo a někde hluboko pod těmi vůněmi ještě skrytý, sotva znatelný nástin Madeleine. Zavrtal jí nos do vlasů a pevně ji objímal.

Odtáhla se od něj: „Ty jsi duch!“

„Ne, jsem opravdový.“

„Táta říkal, že jsi mrtvý. Ale ne v nebi. Jsi na místě, kde končí zlí lidé.“

„A co máma? Řekl ti, kde je ona?“

Alice se rozkašlala.

Burton ji postavil na zem a klekl si, aby jí hleděl rovnou do očí. „Alice, je to tu moc nebezpečné,“ řekl. K dětem se od přírody neuměl chovat, měl strach, že jeho slova zní jako rozkazy. „Musíš jít se mnou, dělat, co ti řeknu.“

„Já chci tatínka.“

Přehodil přes ni kabátek, pahýlem se jí neohrabaně snažil zapnout knoflíky. Jakmile uviděla zakončení jeho zápěstí, couvla a zbývající knoflíky si zapnula sama. Kabátek měl kožešinový límec; Burton jí řekl, ať si s ním zakryje pusu a dýchá přes něj. Pak ji popadl za ruku a vytáhl ji z pokojíčku do mračen uhlově černého dýmu. Chytil se zábradlí, aby ho dovedlo do spodního podlaží; níž už schody mizely v plamenech.

„Kde je koupelna?“ zeptal se.

Než ji stihl zastavit, Alice se vymanila z jeho sevření a vyrazila na konec chodby; Burton ji následoval. Jakmile se ocitli uvnitř, pustil vodu do vany; vzduch byl pak o něco dýchatelnější. Naházel do vody několik ručníků, stočil je do promočených smyček a nacpal je do skulin kolem dveří. Potom se vrhl k oknu: stejně jako všechna ostatní v domě bylo pevně zajištěné. Burton vyrval ze zdi věšák na ručníky a rozmáchl se jím proti zástrčce.

Kov zachrastil, ale neustoupil.

Pod nimi se ozvala exploze, která otřásla celou místností. Dlaždičky s cinkotem padaly ze zdí. Podlaha se prohnula a klesla o pár centimetrů. Alice křičela do praskotu dřevěných trámů. Pode dveřmi se objevila rostoucí skulina: do pár vteřin začal vzduch černat.

Burton znovu udeřil do zástrčky a dál do ní zuřivě tloukl, dokud se okno nevyvalilo ven. Lačně hltal doušky vzduchu. Pod ním pablesko-vala zahrada: rozmazaný půlkruh trávníku ztrácející se v mlze. Když byl v domě naposledy, přestože byl prázdný, neměl klid, dokud nevěděl, kudy

odtud utéct. *Úniková cesta!* žertovala Madeleine, když si procházel cestu od přípravny jídel na zadní konec pozemku. Lemovala ho zídka s brankou, která vedla rovnou do vřesovišť.

Burton se vyklonil z okna a zjistil, že dokáže dosáhnout na vlhký, kluzký povrch okapové roury, kterou viděl z Alicina pokoje. Otočil se, aby ji chytil za ruku.

Seděla ve vaně, kolena přitažená na prsa.

„Co to děláš?"

„Viděla jsem to v cirkuse," odpověděla. „Nemůžeš začít hořet, když jsi mokrý."

Vyzvedl ji z vody a dal si ji na záda. „Dej mi ruce kolem krku a pořádně se drž. Jako tenkrát na farmě, když jsi nemohla dolů ze stromu." Oba je vytáhl na okenní římsu.

Alice kolem něj ovinula paže. „Burtone, já se bojím." Zavrtala mu obličejíček do šíje.

„Já taky."

Spustil se dolů, dokud nenahmatal nohama okapovou rouru, a pak na ně opatrně přenášel váhu.

V legii při *la corde* – výcviku na laně – Burtona naučili šplhat nahoru i dolů jednou rukou, ve druhé pušku. *Všechnu práci dělají dolní končetiny a chodidla,* křičeli na ně *sous-officiers*. *Ruka vás jen vede.* Burton tehdy strávil většinu dne rozplácnutý dole v bahně.

Posunul se o prvních pár decimetrů níž, bolestně si přitom uvědomuje, jak dutá a chabá na dotek je kovová trubka v jeho sevření. Shora se ozvalo prásknutí, jako rána z minometu; vzduchem proletěla střešní taška a roztříštila se dole na zemi. Alice se přitiskla ještě blíž k němu, škrtila mu krk, přenášela váhu tak, že hrozilo, že je oba převáží k zemi. Burton zmrznul a přitiskl se tváří ke zdi. Pokusil se ji upokojit a pak na ni sykl, ať už se uklidní.

Železo se mu zachvělo pod rukama, okap začínal povolovat.

Burton urychlil práci nohou a ve chvíli, když už se skoro chystal seskočit, se okapová roura odtrhla od zdi.

Ještě při pádu se otočil, aby ochránil Alici. Terasu minul, ale i tak přistál s tvrdým zaduněním, které mu vyrazilo dech z plic. Chvilku tam ležel a tiskl tvář do chladné trávy, aby ulevil rozpálené pokožce. Z dálky se k nim přibližovala siréna. Burton se vymanil z Alicina sevření a děvčátko zkontroloval. Měla začouzenou tvář a škrábanec na čele, ale nic zlomeného.

„Líbilo?“ zeptal se. „Chceš si to zopáknout?“

Důrazně zavrtěla hlavou.

Měl pocit, že přes burácení plamenů zaslechl křik mužů. Burton popadl děvče a vyrazil přes zahradu, s jediným zastavením, aby vykopl branku ve zdi. Za ní čekalo vřesoviště. Mlha byla hustá a černočerná a rychle tlumila hukot ohně, až se za chvíli pohybovali úplným tichem. Jen Alice se stále ptala, kam jdou: vysadil si ji na ramena a pokračoval v běhu.

10

Z temnoty se vynořilo mlází. Burton vklouzl mezi stromy, našel chráněné místo a položil Alici na zem. To místo v sobě neslo klid krytého prostoru.

„Vytáhni si límec," řekl a snažil se popadnout dech. „Udržuj se v teple."

Navzdory chladu byl promáčený potem. Potřeboval vodu: aby si umyl obličej a svlažil zčernalé hrdlo. Předloktím si otřel čelo.

„Kde máš ruku?" zeptala se Alice s pohledem upřeným na jeho pahýl.

„Ztratil jsem ji."

„Doroste ti?" Zavrtěl hlavou. „Mamince se to nebude líbit."

„Víš, kde je?"

„Ne."

„Je to moc důležité, Alice. Říkal ti tatínek," sotva to slovo dokázal dostat z úst, „říkal ti něco?"

„Ne."

„Vůbec nic?"

Sklonila hlavu, nohou škrábala po zemi, a pak se jí zkrabatila tvář. Po tvářích se jí rozkutálely slzy. „Říkal, že přestala být mou maminkou. Že se rozešli a ona se vrátila zpátky ke své rodině."

„To není možné."

„Říkal, že je to tvoje chyba."

Burton poklekl a otřel jí tváře svým rukávem. Její oči měly tentýž safírový lesk jako Madeleininy, když plakala. „Já tvoji maminku moc miluju,

a ona miluje tebe. Chci ji najít a odvést domů. Aby se o tebe mohla starat. Ale můžu to udělat, jen když se dozvím, kde je. Potřebuju nějakou stopu."

Alice zaváhala. „Slyšela jsem paní Andersonovou, jak mluví se služkami. Chytila mě. Řekla, že jestli to povím, pošle mě tam taky."

„Kam?" Burton cítil nutkání s ní zatřepat, cokoliv, jen aby z ní dostal odpověď. Místo toho promluvil laskavým hlasem: „Maminka mi říkala všechna svá tajemství. Takže můžeš i ty."

„Chtěla jsem jen vědět, čemu se smějí. Paní Andersonová se zlobila. Říkala, že mě tatínek zamkne do sklepa na uhlí za poslouchání za dveřmi."

„Na tebe se nikdo nezlobí, Elli." Nikdy předtím jí tak neřekl. „Ale musíš mi říct, co jsi slyšela."

Chvíli si myslel, že mu děvčátko neodpoví, ale potom najednou vyhrkla: „Maminku poslali na jih." Její slova byla plná hanby, kterou nedovedla pochopit.

Poslali na jih. Jeden z výrazů své doby: vyslovovaný s mrknutím oka a pousmáním v továrnách a hospodách po celé zemi, používaný rodiči po plesknutí dětem za uši: *Buď hodná! Nebo tě pošlou na jih.*

Pošlou na jih jako židy. Pět a půl milionu židů poslaných z Evropy na ostrov Madagaskar.

Burton znovu otřel Alici oči. Je možné, že to je pravda? Vstřebával, co řekla, hlavu plnou nedozírných, zmatených myšlenek, a současně pociťoval lehké chvění naděje. Na Madagaskaru už jednou byl, jako žoldák, když zachraňoval bohaté francouzské osadníky během nacistického dobývání.

Hitlerovým cílem, který rozhlašoval už od prvních dnů své moci, bylo proměnit Německo v *Judenfrei* zemi – zemi bez židů. Se zavedením norimberských zákonů z roku 1935 a jejich institucionalizovaného antisemitismu začal být život pro židy čím dál nesnesitelnější; následovala Kristallnacht. Tu noc jich tisíce uvěznili, napadli a zabili, zničili podniky, spálili synagogy. Nacisté doufali, že bude následovat dobrovolná migrace; když se to nestalo, a ostatní země odmítly přijímat židovské uprchlíky, byly zahájeny hromadné nucené deportace. Jak se ale hranice Říše stále rozšiřovaly, Německo nejenže začalo znovu pohlcovat židy, které předtím

vyhnalo, ale také získávalo miliony dalších v nových okupovaných teritoriích. Židovský problém si žádal nějaké radikálnější a trvalejší řešení.

Po porážce Francie v létě 1940 jeden ctižádostivý diplomat jménem Franz Rademacher předložil plán na deportaci židů na Madagaskar, do bývalé francouzské kolonie u pobřeží východní Afriky, nyní v držení Německa. Tato myšlenka nebyla jeho výplodem; přišel na ni už v minulém století učenec Paul de Lagarde a později si ji přivlastnila postupně francouzská, polská a britská vláda. Než se lord Halifax stal ministerským předsedou, zúčastnil se mnoha diskusí na toto téma; prezident Roosevelt si pohrával s podobným návrhem (přestože on osobně by dal přednost Etiopii).

Rademacherovo schéma, zpočátku zavrhované jako fantazie, se však brzy dostalo až k SS, kde bylo přiděleno k dalšímu rozvoji Adolfu Eichmannovi, vedoucímu Ústředny pro židovské vystěhovalectví. O osmnáct měsíců později se ocitlo na pořadu konference ve Wannsee, setkání SS a vládních představitelů, které mělo vyřešit židovskou otázku jednou provždy. Heydrich přijal „Projekt Madagaskar" za vlastní. *Buď to,* řekl tehdy, *anebo je proženeme komínem*. Kolem stolu to vyvolalo vlnu zasvěceného smíchu.

Logistická stránka věci se ukázala jako složitější, než si Rademacher i Eichmann dovedli představit. Nesmírné množství lidí určených k přestěhování hrozilo zcela zahltit dopravní síť Evropy. Po měsících třenic mezi různými odděleními, kdy už miliony židů strádaly v tranzitních táborech, nakonec problém rozlouskl Himmler se svým řešením „Barbarossovy linie": všichni židé žijící na východ od německých hranic dne 22. června 1941 – tedy pět milionů lidí – pomašíruje na Sibiř; do Afriky se pošlou jen ti ze západu. Za každého žida bude odveden poplatek 360 říšských marek za ženu, 310 za muže a 200 za dítě, který uhradí jejich přepravu. Veškeré židovské majetky budou převedeny do zvláštní banky pod dohledem Göringa a exodus bude financován z nich.

Hitler plán schválil, trval ovšem na tom, že Madagaskar se nikdy nesmí stát židovským státem, nýbrž zůstane „velkou rezervací" pod dohledem SS.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.